

2021.

Pedagógiai program

Kis-forrás Német Nemzetiségi Általános Iskola

Kleine-Quelle

Deutsche Nationalitäten Grundschule

OM: 032448, 2074 Perbál, Hősök tere 2.

Fenntartó: Érdi Tankerületi Központ, 2030 Érd, Alispán u. 8/a

Pedagógiai hitvallásunk:

*„Akkor élsz, ha másokért élsz.”
(Széchenyi István)*

Perbál, 2021. szeptember 1.

Készítette: Bors Andrea intézményvezető

Tartalom

1. Az iskola nevelési programja	6
Bevezetés	6
Iskolánk szellemisége	6
Küldetésnyilatkozat.....	8
Pedagogische Erklärung der Kleinen Quelle Deutschen Nationalitätengrundschule ...	9
1.1. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	10
1.1.1. Alapelveink	10
Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek	10
1.1.2. Nevelési célok	12
1.1.2.1. Általános célok	12
1.1.2.2. Fejlesztési területek – nevelési célok	12
1.1.3. Oktatási - nevelési feladatok	13
1.1.3.1. Az alsó tagozatban	14
1.1.3.2. A felső tagozatban.....	14
1.1.4. Kulcskompetenciák	15
1.1.4.1. Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése	16
1.1.4.2. A matematikai kompetencia fejlesztése	16
1.1.4.3. Természettudományos és technikai kompetencia fejlesztése.....	17
1.1.4.4. Idegen nyelvi kompetencia fejlesztése	17
1.1.4.5. A digitális kompetencia fejlesztése	18
1.1.4.6. Szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése.....	18
1.1.4.7. Kezdeményezőkészség és vállalkozói kompetencia fejlesztése.....	19
1.1.4.8. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése	19
1.1.4.9. További releváns kompetenciaterületek.....	19
1.1.5. Új Kulcskompetenciák 2020 szeptember 1-jétől felmenő rendszerben	20
1.1.5. A fejlesztés kiemelt területei	20
<i>A test és lélek harmonikus fejlesztése .....</i>	<i>20</i>
<i>A szocializáció folyamatainak elősegítése .....</i>	<i>20</i>
<i>Az alapműveltség továbbépítése .....</i>	<i>21</i>
1.1.6. A tanulási stratégiák megválasztása	21
1.1.7. A német nemzetiségi nevelés és oktatás szerepe, feladatai és célkitűzései.....	23
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	25
1.2.1. Személyiségfejlesztés a tanórán	25
1.2.2. Személyiségfejlesztés a tanórán kívül	26
1.2.3. Személyiségfejlesztés az iskolán kívül	26
1.3. Az iskola egészségnevelési programja	26
1.3.1. Az iskola egészségnevelési elvei.....	28
1.3.1.1. Általános célok, feladatok	28
1.3.1.2. Az egészségnevelés iskolai feladatai.....	31
1.3.1.3. Lelki egészségnevelés	32
A) „Mosolygós iskola”	32
- „Boldogságprogram”	33

B) Agresszív viselkedés elleni szabályzat.....	33
1.3.1.4. Az egészségnevelés várható eredményei	38
1.3.2. Az oktatási- nevelési tevékenység közegészségügyi feltételei	38
1.3.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	38
1.3.4. Mindennapos testnevelés.....	39
1.3.5. Komplex intézményi mozgásprogram	40
1.4. Iskolapszichológus.....	40
1.5. Az iskola környezeti nevelési programja	41
1.5.1. Pedagógiai célok, alapelvek	41
1.5.2. A környezeti nevelés helyi céljai, lehetőségei, szinterei.....	42
1.5.2.1. A tanórán történő környezeti nevelés céljai, lehetőségei	42
1.5.2.2. A tanórán kívüli környezeti nevelés céljai, lehetőségei	44
1.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	47
1.6.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok.....	48
1.6.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai	49
1.6.2.1. <i>Tanórán kívüli foglalkozások</i>	49
1.6.2.2. <i>Közösségfejlesztő hagyományaink</i>	50
1.6.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	51
1.6.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai.....	51
1.7. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	52
1.7.1. A pedagógusok feladatai	52
1.7.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	53
1.8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	53
1.8.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	53
1.8.2. A tanulási kudarnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	55
1.8.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók (BTMN) segítése	55
1.8.4. Sajátos nevelési igényű tanulókkal (SNI) kapcsolatos pedagógiai tevékenység ...	56
1.8.5. A sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység, pedagógiai feladataink:	58
1.8.6. A gyermek – és ifjúságvédelmi feladatok ellátása	58
1.8.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	60
1.9. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje.....	60
1.10. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	62
1.10.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák.....	62
1.10.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák.....	62
1.10.2.1. <i>A Szülői Szervezettel való kapcsolattartás tartalma és módja</i>	63
1.10.2.2. <i>A szülők írásbeli tájékoztatási rendje</i>	63
1.10.3. Kapcsolattartás az iskola partnereivel	64
1.11. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata.....	65
1.11.1. A vizsgaszabályzat célja.....	65
1.11.2. A vizsgaszabályzat hatálya.....	65

1.11.3. A tanulmányok alatti vizsgák.....	65
1.11.3.1. Osztályozó vizsga.....	65
1.11.3.2. Különbözeti vizsga.....	66
1.11.3.3. Pótló vizsga.....	66
1.11.3.4. Javítóvizsga.....	67
1.11.3.5. Tudáspróba.....	67
1.11.3.6. DSD1 német nyelvvizsga.....	68
1.11.4. A vizsgák megszervezésének rendje.....	68
1.11.5. Az értékelés rendje.....	68
1.10.6. A vizsgatárgyak részei és követelményei.....	69
1.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	70
1.12. A felvételi eljárás különös szabályai.....	70
2. KOMPLEX ALAPPROGRAM (KAP).....	71
2.1. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK.....	71
2.2. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK.....	72
2.3. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOS SÁGAI.....	75
2.4. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ.....	81
2.5. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA.....	81
2.6. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETE.....	81
3. Az intézményünk helyi tanterve.....	83
3.1. HELYI TANTERV 2020.	83
3.1. Helyi tantervünk sajátosságai.....	84
3.1.1. A nyelvoktató német nemzetiségi oktatás.....	84
3.1.2. Kompetenciaalapú oktatás.....	85
3.2. A választott kerettanterv megnevezése: Nemzetiségi kerettanterv.....	85
3.2.1. Óraterv.....	86
3.2.2. Óraterv 2020-2021. tanévtől felmenő rendszerben.....	87
3.2.3. A választott kerettanterv feletti óraszám.....	88
3.2.4. Az iskolai könyvtár alapfeladata.....	88
3.2.5. Az Etika / Hit- és erkölcstan tantárgy.....	88
3.2.6. Dráma és tánc tantárgy tanítása 1-6. évfolyamon.....	88
3.2.7. Angol nyelv tanítása.....	88
3.2.8. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	88
3.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei..	88
3.3.1. Általános elvek.....	88
3.3.2. A német nemzetiségi tankönyvek kiválasztásának elvei.....	89
3.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása.....	90

3.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	90
3.4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	91
3.4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	91
3.4.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	92
3.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	93
3.6. Korszerű pedagógiai módszerek az új NAT 2020. szerint.....	93
Projektoktatás	93
3.7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	94
3.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	
.....	97
3.8.1. A tanulmányi munka értékelése	97
3.8.1.1. Szöveges értékelés.....	97
3.8.1.2. Értékelés	98
3.8.2. Írásbeli feladatok értékelése	99
3.8.3. Szóbeli feladatok értékelése	100
3.8.4. Az e-napló használata.....	102
3.8.5. Az osztályzatok súlyozása, átlagok	102
3.9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása.....	102
3.10. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei.....	102
3.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	103
3.11.1. Csoportbontás.....	103
3.11.2. Egyéb foglalkozások	103
3.12. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	103
3.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.	106
2.13.1 A magatartás értékelésének elvei	106
3.13.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei	106
3.13.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	107
3.13.3.1. A tanulók jutalmazásának elvei és formái.....	107
3.13.3.2. Az iskola elismerései, jutalmazás.....	107
4. A Pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos	
egyéb intézkedések	108
4.1. A Pedagógiai Program módosítása	108
4.2. A Pedagógiai Program érvénybe lépése	108
4.2.1. A Pedagógiai Program hatályba lépése	108
4.2.2. A Helyi tanterv 2020 hatályba lépése	108
4.3. A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala	108
4. A Helyi tanterv mellékletei	109
5. Záró rendelkezések	110
6. Jóváhagyás	111

1. Az iskola nevelési programja

Bevezetés

Az iskola Pedagógiai Programja a következő törvények és rendeletek alapján készült:

1.1.1. Törvények:

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről (a továbbiakban: Nkt.)
- 2011. évi CLXXIX törvény a nemzetiségek jogairól
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

1.1.2. Kormányrendeletek:

- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 138/1992. (X.8.) Korm. rendelet a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (NAT)

1.1.3. Miniszteri rendeletek:

- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről.
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

Iskolánk szellemisége

1. Német nemzetiségi nyelvoktató általános iskola

A gyerekek már első osztálytól emelt óraszámokban tanulják a német nyelvet. Az irodalmi német nyelv tanulása mellett gondot fordítunk arra, hogy a régi német nemzetiségi szokásokat, hagyományokat dalokon, verseken, színdarabokon át is megőrizzük. A települési és a német nemzetiségi önkormányzatunkkal karöltve ápoljuk a németországi Burgwalddal fennálló partnerkapcsolatot a sport, a környezeti nevelés és a kultúra területén, 2010 óta működtetünk Diákcsere programot.

Iskolai német nyelvoktatásunk legfőbb **feladata**, hogy ébren tartsa a nemzetiségi tudatot a német nemzetiségi tudat erősítésével és az irodalmi német nyelvoktatásával. Megteremtettük a nemzetiségi oktatás feltételeit, és tanulóink nemzetiségi tanulmányi versenyek és a partnerkapcsolatnak köszönhetően felértékelődött a német nyelv oktatása iskolánkban és községünkben. A tantestület feladata ezt tovább erősíteni.

2. Örökös Ökoiskola

Kétszer nyertük el az Ökoiskolai címet, utána megkaptuk az Örökös Ökoiskolai címet. Nagy hangsúlyt fektetünk a környezeti nevelésre, a fenntarthatóságra nevelésre. A tanév során Öko versenyfeladatokkal, szelektív hulladékkezeléssel, egyéb vállalkozásokkal készülnek az osztályok (pl. iskolakert, virágosítás), a tanév végén a legügyesebb osztályok elnyerik „Az év Ökoosztálya” címet.

A különböző rendezvények: Föld Napja, Víz napja, Zöldút, sportnap, Kis-forrás iskolanapok, stb., valamint a szelektív hulladékgyűjtés (papír, vas, műanyagkupa és elem gyűjtése), a tanulmányi versenyek, stb... mind-mind ökoiskolai tevékenységünkhöz tartoznak. Az iskola egész életét átfogja a környezeti nevelés,

melynek célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életmód kialakítása és az egészségfejlesztés. Az ÖKO munkaközösség tagjai az iskola munkaközösségeiből választott szaktanárok. Feladatuk, hogy ez a kiemelt nevelési cél helyet kapjon valamennyi tantárgy keretében, az osztályfőnöki munkában és tanulóink szabadidős tevékenységei során is. Az Öko munkaközösség felel azért, hogy ez a kiemelt nevelési cél megjelenjen valamennyi tantárgyban. Az Öko munkaközösség tervezi meg, hangolja össze az iskola környezeti nevelési programját, felügyeli az ehhez kapcsolódó tevékenységeket.

A 2018-2019. tanévtől iskolánk a tankerületünk ajánlására **egészségfejlesztő mintaiskola** lett.

3. „Mosolygós Iskola”

A 2015-2015. tanévben iskolánk csatlakozott a „Mosolygós Magyarországért” mozgalomhoz. A pozitív gondolkodást, pozitív életszemléletet szeretnénk hirdetni és átadni tanulóinknak, figyelünk az egyéni fejlesztésre, a fejlesztő értékelésre. A felzárkóztatásra is nagy hangsúlyt fektetünk. Intézményünkben sok közösségteremtő csoport, szakkör működik, melyek hozzájárulnak a tanulók személyiségfejlődéséhez, a tehetséggondozáshoz, felzárkóztatáshoz: pl. kreatív rajz, rajz szakkör; német, matematika, magyar előkészítő; német, matematika, magyar korrepetálás, fejlesztés, sakk szakkör, asztalitenisz szakkör, svábtánc szakkör és Öko szakkör.

4. „Örökös Boldog Iskola”

A 2016-2017. tanévben iskolánk több osztályban bevezette a Bagdi Bella által kidolgozott „Boldogságprogramot”, boldogságórákat, melyeknek célja elsősorban a pozitív életszemlélet kialakítása a tanulóinkban, személyiségformálás és érzelmi nevelés. Móricz Zsigmond szavaival tudnám ennek lényegét jellemezni: *„Az öröm abból ered, hogy valaki meg tudja látni azt, ami szép és jó az életben.”* – ebben szeretnénk segíteni tanulóinknak. A Jobb Veled a Világ Alapítvány által szervezett Boldog Iskolai szakmai napon Bagdi Bella, az alapítvány elnöke adta át a többi iskola között iskolánknak is a Boldog Iskola oklevelet és a szakmai csomagot.

Iskolánk a 2019-2020. tanév óta az **„Örökös Boldog Iskola”** címet viseli. A boldogságórák témáit osztályfőnöki órákon, etika és drámaórákon, magyar órákon, illetve napközis és tanulószobai foglalkozások keretében dolgozhatják fel az osztályok.

„A Boldogságórák hatás vizsgálatára tervezett mérések szerint, a boldogságórákon végzett gyakorlatok erősítik az önbizalmat, a kitartást, a koncentrációs képességet, a divergens gondolkodást és kreativitást.” (Prof. Dr. Oláh Attila, ELTE)

5. Akkreditált Kiváló Tehetségpont

Iskolánk nagy hangsúlyt fektet a felzárkóztatás mellett a tehetséggondozásra is. Tanórákon, szakkörökön fejlesztjük a tehetséges tanulókat, versenyekre, szereplésekre készítjük fel őket. Az eredményeknek köszönhetően iskolánk a 2014-2015. tanévben elnyerte a „Regisztrált Tehetségpont” címet.

A 2017-2018. tanévben, februárban pályáztunk az akkreditált tehetségpont címre. A pedagógusok eredményes tehetséggondozó munkájának, a rendezvények, programok sikereinek, a kiemelkedő versenyeredményeinknek, a széleskörű kapcsolatrendszerünknek és a tehetséggondozó mentorpszichológusi, pályaválasztási tanácsadásnak köszönhetően a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács pályázatán iskolánk elnyerte az „Akkreditált Kiváló Tehetségpont” címet.

Küldetésnyilatkozat

A Kis-forrás Német Nemzetiségi Általános Iskola KÜLDETÉSNYILATKOZATA

Pedagógiai hitvallásunk:
„Akkor élsz, ha másokért élsz.”
 (Széchenyi István)

Küldetéstudat

Német nemzetiségi iskolaként elkötelezettek vagyunk a mindennapi életben használható német nyelvtudás elsajátíttatása, a német nemzetiségi identitástudat fejlesztése mellett. Környezettudatos és egészséges életmódra neveljük tanítványainkat. Pedagógus és diák közötti harmonikus kapcsolatot, őszinte és bizalommal teli légkört biztosítunk, jól működő közösségi életet alakítunk ki. Kulturált magatartásra, toleranciára épülő személyiségfejlesztés, tehetséggondozás és felzárkóztatás, a tanulóhoz, tudáshoz való pozitív viszony kialakítása jellemzi munkánkat.

A Kis-forrás Német Nemzetiségi Általános Iskola nevelőtestülete egységesen az iskola küldetésének tekinti:

- bizalmon és kölcsönös elfogadáson alapuló, gyermekközpontú, szeretetteljes, családi légkör biztosítása, ahol a gyerekek személyiségfejlődését folyamatosan figyelemmel lehet kísérni
- pedagógus és diák közötti harmonikus kapcsolat
- a tanulóban az egymás iránt érzett felelősségtudat és a közösségi érzés erősítése
- az elméleti tudás gyakorlatban való alkalmazási készségének kialakítása
- a szülői tekintély és a család, mint modell hangsúlyozása
- a kulturált magatartás elvárása iskolán belül és kívül is
- a nemzeti értékek, a nemzeti magyarságérzés hangsúlyozása, és a német nemzetiségi hagyományok ápolása. A német kisebbségi oktatás segíti a nemzeti kisebbséghez tartozót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.
- környezettudatos, egészséges életmódra való nevelés
- személyiségfejlesztés, tehetséggondozás
- felzárkóztatás, fejlesztés
- a pedagógus által közvetített pozitív példakép állítása
- erős jellem kialakítása a tanulóban, akik így önálló, felelősségvállaló emberként élik életüket
- egészséges közösségi élet biztosítása, ahol a mások érzelmeire való érzékenység, a kölcsönös bizalom is szerepet kap
- kölcsönös megbecsülés és tisztelet a tanuló idegennyelvi kompetenciájának fejlesztése, a mindennapi életben használható német nyelvtudás elsajátíttatása.

Célunk: testileg és lelkileg egészséges, harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában is boldogulni tudó, az iskolához, a községhez, a hazához erősen kötődő, önálló tanulásra, önnevelésre való képességgel, korszerű ismeretekkel és biztos készségekkel rendelkező ifjúság nevelése, akik biztos képességekkel, kulcskompetenciákkal, szilárd alapképességgel, használható német nyelvtudással rendelkeznek, sikeresen folytatják tanulmányaikat a középiskolákban, és megtanulják az élethosszig való tanulás képességét és fontosságát.

Pedagogische Erklärung der Kleinen Quelle Deutschen Nationalitätengrundschule

Unsere pädagogische Überzeugung:
”Du lebst dann, wenn du für andere lebst”
 (István Széchenyi)

Das Pädagogenkollegium der Kleinen Quelle Deutschen Nationalitätengrundschule erklärt gemeinsam folgendes zu seiner Handlungsmaxime:

- die Gewährleistung einer auf Vertrauen und gegenseitigem Verständnis beruhenden kinderfreundlichen, liebevollen und familiären Atmosphäre, in der die Persönlichkeitsentwicklung der Kinder ständig überprüfbar ist.
- eine harmonische Beziehung zwischen Pädagogen und Schülern
- die Stärkung des gegenseitigen Verantwortungsgefühls und des Gemeinschaftsgefühls bei den Schülern
- Herausbildung der Fähigkeit, theoretisches Wissen in der Praxis anzuwenden
- Respekt vor den Eltern und der Familie als Modell zu vermitteln
- Erwartung eines kultivierten Verhaltens innerhalb und außerhalb der Schule
- Betonung der nationalen Werte und des ungarischen Nationalitätsbewusstseins und der Pflege der deutschen Traditionen. Den zur deutschen Minderheit gehörenden Schülern hilft der deutsche Nationalitätenunterricht dabei, ihre Identität zu finden, zu erhalten und zu entwickeln.
- Akzeptanz des Andersseins und das Aufzeigen der Werte der Minderheit sowie die Stärkung des Zugehörigkeitsgefühls zur Gemeinschaft.
- Erziehung zu einer umweltbewussten und gesunden Lebensweise
- Persönlichkeitsentwicklung und Talentförderung
- Nachhilfe- und Förderunterricht
- durch die Pädagogen vermittelte Herausbildung einer positiven Vorbildwirkung
- die Herausbildung eines starken Charakters bei den Schülern, die so ihr Leben als selbständige und verantwortungsbewusste Menschen leben können
- Sicherung eines harmonischen Gemeinschaftslebens, in dem die Rücksichtnahme auf die Gefühle der Anderen und das gegenseitige Vertrauen eine wichtige Rolle spielen
- gegenseitige Anerkennung und Respekt
- Entwicklung der Fremdsprachenkompetenz der Schüler, Aneignung von im täglichen Leben brauchbaren deutschen Sprachkenntnissen

Unsere Zielsetzungen:

Wir wollen unsere Schüler zu Jugendlichen und Erwachsenen erziehen,
 die körperlich und geistig gesund, harmonisch und ausgeglichen sind,
 die sich in der Welt der Erwachsenen zurecht finden,
 die eine starke Bindung an ihre Schule, die Gemeinschaft und ihre Heimat haben,
 die die Fähigkeit zum selbständigen Lernen und zur Selbstdisziplin besitzen,
 die über zeitgemäßes Wissen und Fertigkeiten, über sichere Fähigkeiten und Schlüsselkompetenzen, eine gefestigte Allgemeinbildung sowie über brauchbare deutsche Sprachkenntnisse verfügen, die erfolgreich ihre Ausbildung in der Mittelschule fortsetzen und die Wichtigkeit des lebenslangen Lernens begreifen.

1.1. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1. Alapelveink

Az iskolában közösségi nevelés folyik. Iskolánkban ez a nevelőtevékenységünk szorosan összefügg a családokban folyó neveléssel. Az alábbi alapelvek biztosítják a közösségi nevelés mellett az egyéni odafigyelést.

Esélyegyenlőség: Vállaljuk, hogy minden tanulónak személyiségét figyelembe vevő oktatást, képzést biztosítunk. Ebbe beletartozik a tehetséggondozás, felzárkóztatás, szakemberhez irányítás. Az iskolánkba felvett tanulók szüleitől elvárjuk, hogy megismerjék és elfogadják pedagógiai elveinket és módszereinket.

Nyitottság: Tantestületünk minden olyan pedagógiai törekvés, kezdeményezést elfogad, amely a gyermeki személyiségfejlesztést hatékonyabbá, teljesebbé teszi és célkitűzéseinknek megfelel.

A gyermekeket érő nevelési hatások (társadalmi, szülői, iskolai) összhangját igyekszünk megteremteni, koordinálni, a negatív hatásokat ellensúlyozni a személyiség egészséges és harmonikus fejlődése érdekében.

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint kihasználjuk a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket.

Segítjük a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.

A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszhetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát. A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti.

A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert).

A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulónak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

A helyi tantervbe beillesztünk olyan projekteket, amelyek során több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusaink figyelembe veszik a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását.

Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet

Biztosítjuk a tanulás közvetlen helyszínéként használt helyiségeket, a berendezés, bútorzat a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához rugalmasan és gyorsan átalakítható, illeszkednek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtenek valamennyi tanuló számára.

Biztosítjuk a foglalkozásokon IKT és digitális eszközök használatát, internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket, valamint hozzáférhető a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt. Az iskolai és községi könyvtárból minden tanulónk és minden pedagógusunk ingyenesen kölcsönözhet könyveket és használhatja a számítógépet.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával támogatja.

A tanulók közti különbözőségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekinti.

Fejlesztési célok:

A képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezését fontosnak tartjuk.

Fontosnak tartjuk, hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat.

Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újra tervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja.

A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés.

A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények

visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

1.1.2. Nevelési célok

1.1.2.1. Általános célok

- Az életkori sajátosságoknak megfelelő képesség- és személyiségfejlesztés.
- Nyitottságra való törekvés, érdeklődés felkeltése.
- Hagyományörzés, hagyományok megismerése, kialakítása, kiemelt tekintettel hazánk, népünk és a világ örökségére.
- Az egyén és a közösség harmonikus együttélési formáinak kialakítása, a másság elfogadása.

A nevelési célok megvalósítási formái

A jövőben is folyamatosan tág lehetőséget kívánunk nyújtani az önmegvalósításra. Felkészítjük és segítjük tanulóinkat, hogy megfeleljenek a jövő kihívásainak. Tesszük mindezt a családdal közösen munkálkodva. Ezáltal képessé válnak arra, hogy megtalálják helyüket és szerepüket a társadalomban.

1.1.2.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus, így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

A testi és lelki egészségre nevelés

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket.

A testi és a lelki egészség harmonikusan együtttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és - megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ az komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához.

A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelen kutatásainak aspektusai és a nem hagyományos oktatásszervezési módszereknek egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

1.1.3. Oktatási - nevelési feladatok

Oktató–nevelő munkánk elsődleges feladata ismeretátadás, érték közvetítés, személyiségfejlesztés. A tanulási tevékenység közben fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, kommunikációs képességeit, akaratát, empátiáját. Fejlesztjük tanulóink közösségi érzését, egymás iránt érzett felelősségtudatukat. Ennek eszközei: tanórán kívüli programok, szakkörök, iskolai egyenpóló, stb. Törekszünk a minőségi munkára, a tehetséggondozásra, a felzárkóztatásra. Személyes példamutatással toleranciára, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására neveljük tanítványainkat.

Kiemelt feladatok

- A tanulás iránti igény felkeltése, az önálló tanulás képességének technikájának elsajátítása.
- Az érdeklődési kör kiszélesítése, az ismeretek befogadó képességének kialakítása.
- A könyv, mint alapvető információhordozó megszerettetése, a kutatómunkához való kedv felkeltése.
- Lényeges és lényegtelen adatok megkülönböztetése, az összefüggések feltárása, a logikus gondolkodás technikájának kialakítása, önálló tapasztalatszerzés biztosítása alapján.
- Az idegen nyelv (német nemzetiségi nyelv), a környezeti igényeknek, az európai elvárásoknak megfelelő, magas szintű oktatása, a nyelv önálló alkalmazásának elsajátíttatása
- Az informatika, korszerű ismeretszerző lehetőség, a logikai gondolkodásmód magas szintű elsajátíttatásának eszköze.
- Egyéni képességek figyelembevételével való differenciált fejlesztés.
- Továbbtanulásra való felkészítés.

- Kiemelt feladatunk a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók fejlesztése, felzárkóztatása, tanulási hátrányuk csökkentése. (Intézkedési terv)

A nevelést, az egyéni törődést, a képességek kibontakoztatását segítő, vállalt feladatok:

- Természetjárás, túrázás
- sport, csapatjátékok
- önköltséges közösségi programok, kirándulások (szülői beleegyezéssel) érdeklődésre alapozott diákkörök, szakkörök
- napközi, tanulószoba
- felzárkóztatás, tehetséggondozás

Alkalmazott eszközök és eljárások

- egyéni foglalkozások
- differenciált tanulásszervezés

1.1.3.1. Az alsó tagozatban

Kiemelt feladat a környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése. A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.). A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban. A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

Kiemelt feladatok: Az olvasási készség javítása, környezettudatos nevelés, egészséges életmódra nevelés. Az alsós kollégák, az alsó tagozatban az alapkészségek kialakítására és fejlesztésére tesznek hangsúlyt a magyar nyelv oktatásánál. Tanuljon meg a gyerek írni, olvasni, beszélni, kommunikálni, mert ez az alapja és a feltétele a további tanulásnak. Ha stabilak az alapkészségek, akkor lehet tanítani az önálló munkára.

1.1.3.2. A felső tagozatban

Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

Az egészséges életvitel kialakításához biológia tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);

Az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó

szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekesítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

Kiemelt feladatok: magatartásproblémák kezelése, tanulási fegyelem javítása, környezettudatos nevelés, egészséges életmódra nevelés.

A német nemzetiségi nyelv vonatkozásában a távlati **konceptiót arra kell alapozni, hogy a 8. évfolyam végéig az A2 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.** Iskolánkban a 2017-2018. tanévtől lehetőségük van a 8. osztályos tanulóknak ingyenes nemzetközi **DSD1 nyelvvizsgát** tenni német nyelvből, melyről A2 vagy B1 szintű nyelvvizsgabizonyítványt szerezhetnek. A vizsga két részből áll: írásbeli és szóbeli vizsga.

1.1.4. Kulcskompetenciák

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

- A kompetenciafejlesztő módszerek, eljárások használata
- A kompetenciafejlesztés tárgyi feltételeinek kialakítása
- A kompetenciafejlesztés elemeinek beépítése az iskola tevékenységeibe.

Az alapfokú nevelés-oktatásalapozó szakaszának befejezésekor (4. évfolyam) tanulóink rendelkezzenek azokkal az alapképességekkel, amelyek megalapozzák hatékony tanulásukat személyes boldogulásukat, eligazodásukat különböző élethelyzetekben és (eredményes) érvényesülésüket. Ezért az 1-4. évfolyamon az olyan kulcskompetenciák fejlesztése az elsődleges cél, mint az anyanyelvi kommunikáció, matematikai kompetencia, mellérendelve az idegen nyelvi kommunikáció, és a digitális kompetencia fejlesztését.

Célunk valamennyi évfolyamon, hogy tanulóink elsajátítsák a hatékony, önálló tanulás képességét, fejlődjenek természettudományos kompetenciáik, szociális és állampolgári kompetenciájuk, kezdeményező és vállalkozóképességük és esztétikai, művészeti tudatosságuk, kifejezőképességük. Céljaink a nevelés területén, hogy tanulóinkat:

- Az érdeklődés
- Nemzeti önbecsülés és hazaszeretet
- Az egymás iránti figyelem, megértés, és elfogadás
- A nyílt és kulturált kommunikáció
- A közös Európa iránti figyelem
- A becsületese versenysszellem jellemezze.

A céljaink között megnevezett kulcskompetenciák fejlesztését a NAT (Nemzeti Alaptanterv) erre vonatkozó előírásai és tartalmai szerint végezzük.

Fontosnak tartjuk, hogy mindazok az eszközök és eljárások, amelyeket alkalmazunk, megfeleljenek a gyerekek életkori sajátosságainak, érzelmi, értelmi, közösségi, gondolkodásbeli érettségüknek, biztosítsák a tanulók számára a tapasztalatszerzés örömet. Figyelembe véve, hogy a tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés, cselekvés útján szerzett tapasztalatokhoz, az alapozó funkciók fejlesztését a lehető legtöbb esetben tevékenységre alapozottan, tevékenységbe ágyazottan lehet és kell megvalósítani.

1.1.4.1. Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése

Az anyanyelvi kompetencia magában foglalja azt a képességet, hogy a gyermek alaposan megtanulja az anyanyelv használatát, megfelelő szókinccsel rendelkezzen, s képes legyen a különféle szövegek információit feldolgozni. Képes legyen saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni. Törekedjen a helyes kritikus és építő jellegű párbeszédre, tisztelje anyanyelvét, annak gyökereit. Ismerje a különféle kommunikációs helyzeteket, írásban és szóban egyaránt megfelelő módon és választékosággal képes legyen kifejezni gondolatait. E feladat minden tantárgyat érint, de kiemelten az anyanyelvi tantárgyakat és az informatikát.

Valamennyi tantárgy és a szabadidős tevékenység időszávjának bevonásával változatos tevékenységformákat biztosítunk az olvasási szövegértési és szövegalkotási képességek, a kommunikáció, a gondolatok kifejezésének fejlesztéséhez. Ennek részét képezik az értő olvasás fejlesztésének tanórai feladatai és az alkalmazást biztosító tanórán kívüli feladatok, tevékenységek (házi dolgozatok, kutatómunkák, interjúk készítése, véleményalkotási lehetőségek generálása, önértékelések stb.).

1.1.4.2. A matematikai kompetencia fejlesztése

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok /táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Magában foglalja a szükséges matematikai fogalmakat, összefüggéseket, érteniük kell azokat a kérdéseket, amelyeket a matematikai feladatok megfogalmaznak. Fontos, hogy a tanuló alkalmazni tudja a megtanult ismereteket és elveket a feladatokban, a problémamegoldásban, értse, és kommunikálni tudjon a matematika nyelvén, alkalmazni tudja azt a napi gyakorlatban, valamint ismerje és alkalmazza a megfelelő segédeszközöket. Legyen képes a logikus gondolkodásra, érvelésre és bizonyításra.

A matematika műveltségterületének teljes egészét lefedik. Olyan tananyagszervezési-módszertani megoldásokat alkalmazunk, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulókat bevonjuk a tudás- és készségelsajátítási folyamatba. Átalakul a matematikatanítás egész folyamata. Erős hangsúlyt kap a tevékenység-központú módszertan. A játék- és az eszközhasználat, a megfelelő tanulási környezet kialakítása, a kooperatív tanulási technikák alkalmazása dominálja a folyamatokat. Megteremtődik a lehetőség arra, hogy a tanulók saját tanulási tevékenységüket felidézzék, reflektáljanak rá. A matematikatanulás alapja a cselekvő, személyes tapasztalatszerzés. A jó munkakör egyike feltétele a tévedés és a vita szabadságának biztosítása.

Fontos: A matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén. Az alapvető törvényszerűségek nyomán követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján

1.1.4.3. Természettudományos és technikai kompetencia fejlesztése

Legyen képes a tanuló a természeti világ alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, a technológiai folyamatoknak, megértésére, valamint ismerje az emberi alkalmazás természetére gyakorolt hatását. Ezen ismeretek a birtokában értse meg a tudományos elméletek szerepét a társadalmi fejlődés folyamatában.

Legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Gyakorlati módon tudja a tudását alkalmazni az új technológiák, berendezések megismerésében, működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazásában, a problémamegoldásban. A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés területén kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése. Fontos az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában a kulturális sokszínűség megismerése, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása, bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe.

1.1.4.4. Idegen nyelvi kompetencia fejlesztése

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint pl. a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint. Legjellemzőbb módszerek és munkaformák az idegen nyelvi kompetencia fejlesztésében: a felfedezés, a megbeszélés, a vita, a dráma, a játék, a páros és csoportmunka, valamint a projektmunka.

Az osztálytermi környezetben végzett tevékenységek, feladatok változatos szervezése számos lehetőséget kínál a tanulóknak a csoportos, páros vagy egyéni munkára. A munkaformák változása motiválja a tanulót, valamint alkalmat teremt az új szerepek kipróbálására tanuló és tanár számára egyaránt. A tanár, mint szervező, segítő szerepel egy-egy feladat elvégzése során.

Az idegen nyelv tanulására számos lehetőség kínálkozik a tanórán kívül is. Az internet, a televízió, a könyvek, újságok kiváló lehetőséget nyújtanak a nyelv kommunikatív helyzetekben történő alkalmazására. Az életszerű helyzetekben idegen nyelven megfelelni tudó tanuló a nyelvet, mint eszközt használja céljai elérésére. Az így szerzett sikerélmény önbizalmat ad, és a további tanulásra is motiválóan hat.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti A2 szintű nyelvtudás elsajátítása a 8. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásaként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálnunk kell a tanulókat. **Az angol nyelvet, mint idegen nyelvet a 8. tanév végéig A1 szinten kell elsajátítani.**

Iskolánk **DSD1 nemzetközi német nyelvvizsga** központtá vált. Tanulóink helyben, az iskolában tehetnek ingyenes nyelvvizsgát, mely két részből áll: Írásbeli és szóbeli vizsga.

1.1.4.5. A digitális kompetencia fejlesztése

A digitális kompetencia kialakulása azt jelenti, hogy tanulóink magabiztos és kritikus módon használják az információs technológia eszközeit a tanulás, a szabadidő és a kommunikáció területén. Cél, hogy értse a tanuló az IST szerepét és lehetőségeit. Alkalmazza a tanulásban, munkájában a számítógép adta lehetőségeket, mint eszközt; így a szövegszerkesztést, adattáblázatok, adatbázisok kezelését, az Internet által kínált lehetőségeket és az elektronikus média útján történő kommunikációt. A tanulónak ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az IST interaktív használatához kapcsolódó etikai elveket, tudja megkeresni és feldolgozni az információkat.

Iskolánkban kiemelt feladat az informatikai oktatás. Tudja a tanuló tudatosan megkülönböztetni a hagyományos és új informatikai területek lehetőségeit, tudja kezelni a média eszközeit, legyen képes önállóan az IST-t alkalmazva tanulni, tudja rögzíteni és prezentálni az iskolában történt eseményeket. E kompetencia fejlesztése kiemelten érinti az informatika és az anyanyelvi tantárgyakat.

Az ötödik évfolyamon gondolkodásfejlesztő, játékos programozó **informatikaoktatással** a gyerekek logikáját, gép és programozási ismereteit fejlesztjük. Szoftverhasználati és internetes ismeretekkel hatodik osztálytól foglalkoznak tanulóink. A digitális kompetenciák fejlesztését szolgálja, hogy az egyes tantárgyakban, gyűjtő munkákban, kutatásokban a tanulóknak kötelezően alkalmazni kell ismereteiket.

A **hatékony önálló tanulás** azt jelenti, hogy diákjaink képesek kitartóan tanulni, saját tanulásukat megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt. Képesek az idővel és az információval való hatékony gazdálkodásra. Építenek előzetes tanulási és élettapasztalataikra, tudásukat felhasználják a tanulásban és a mindennapi életben. Ehhez megfelelő helyzeteket és feladatokat biztosítunk számukra.

1.1.4.6. Szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése

Ez a kompetencia a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedési feltétele. A közösségi életben, a szabadidős és tanórai tevékenységben, a diákönkormányzati életben megteremtjük a feltételeket olyan magatartásformák fejlesztésére, amelyek révén hatékony és építő módon tud részt venni a tanuló a szűkebb és eddig tágabb közösség életében, az iskolai ügyekben, és szükség esetén konfliktusokat is meg kell oldania.

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési- és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése.

A szociális kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, megértsük a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereinkben bizalmat keltsünk, és empátikusak legyünk. Idetartozik a stressz és a frusztráció kezelése is, a változások iránti fogékonyság, az együttműködés, a magabiztosság kialakítása.

Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a ügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés.

Magában foglalja a településhez, az országhoz, és általában az Európához való tartozást, a nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását.

Fontos feladat a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást foglalja magába. Az egyén cselekvési lehetőségei a diktátúra, az elnyomás

kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen

1.1.4.7. Kezdeményezőkézség és vállalkozói kompetencia fejlesztése

A kezdeményezőkézség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben, abban, hogy képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, és azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Jelenti az egyén személyes, szakmai, üzleti lehetőségeinek felismerését, a pénz világában való tájékozódást, a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismeretét is.

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés- és vállalás-, egyéni- és csapatmunkában történő munkavégzés, a függetlenség igénye, a kreativitás és az innováció. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot. E kompetencia fejlesztésében kiemelt jelentőségű a diákönkormányzat működtetése, tantárgyi szempontból a matematika, az anyanyelvi tantárgyak, technika és az osztályfőnöki óra.

Ez a kompetencia a tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és kockázatvállalást jelenti. Szükséges ehhez a környezet ismerete, a lehetőségek felismerése és megragadása, a tervek készítése és végrehajtás képessége. Tanulási projekteknél, csoportmunkákban, az osztályközösség és az iskola programjaiban biztosítjuk e kompetencia fejlesztését.

1.1.4.8. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése

A tanulóknak lehetősége van a tanulás és ismeretszerzés folyamatában, a közösségi tér alakítása során vagy iskolai rendezvényeken a gyakorlatban is kipróbálni elképzeléseiket, formába önteni élményeiket, érzéseiket. Megismerkednek a művészet különböző kifejezőeszközeivel, és hangot adhatnak véleményüknek.

E kompetencia magában foglalja az esztétikai megismerés, az élmények és érzések kreatív kifejezését, beleértve az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a mozgóképet. Mindez feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével. E kompetencia kialakítása és fejlesztése, magas szintű művelése elengedhetetlen az érzelmi nevelés, az etikus magatartás, a felelősségérzet, az empátia és az önzetlenség kialakításához, az egyén közösségi- és családi kulturált életvitelének megalapozásához.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

1.1.4.9. További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. **Egészséges életmódra nevelés**, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban, s a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.

2. **Környezettudatos magatartásra nevelés**, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálnak.
3. **Aktív állampolgárságra nevelés** (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.
4. **Értékorientációk, beállítódások kialakítása** (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmájában.
5. **Nemzeti összetartozás ápolására** irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára, pl. olyan program, mint a 7. évfolyam számára szervezett „**Határtalanul**” kirándulás által.

1.1.5. Új Kulcskompetenciák 2020 szeptember 1-jétől felmenő rendszerben

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák”

1.1.5. A fejlesztés kiemelt területei

A test és lélek harmonikus fejlesztése

A.) Az általános iskola kezdő szakaszának egyik jellegzetessége a mozgás, a játék iránti igény, mely természetes örömforrás a kisgyermek számára.

- A **legfontosabb képességfejlesztő terület a mozgás.**
- A **játékok** kiapadhatatlan forrásai az észlelés, érzékelés, emlékezet fejlesztésének.
- A szabályjátékok a szabálytudatot erősítik, jellem – és közösségformáló szerepük is fontos.
- A **test és a lélek harmonikus fejlesztéséhez** nagyban hozzájárul a **mozgás, a testkultúra** fejlesztése.

B.) Az általános iskola második szakaszában a **testnevelési órákon** és – a minden évfolyam számára kínálatot nyújtó - **sportközi foglalkozásokon** lehetőség nyílik a **testkultúra fejlesztésére.**

- A **magyar és sváb néptáncoktatás** szintén jó lehetőséget nyújt a **ritmusérzék, a mozgáskoordináció** fejlesztésére.
- A csoportos mozgás, ének és együtt zenélés fejleszti a **közösségi együttműködés képességét**, mélyíti a baráti kapcsolatokat.
- Az **esztétikai érzék és igényesség** fejlesztését szolgálják a **kézműves foglalkozások, a rajz szakkör**, és a tanórai kereteken belül megvalósuló tartalmilag és külső megjelenésében is érzékelhető igényes munkára nevelés.

A szocializáció folyamatainak elősegítése

A.) Az **első szakaszban** nagy erőpróba a kisgyermek számára az iskola, mint a **közösség szabályinak elfogadtatása, annak gyakoroltatása.** Fontos a **jó szokások kialakítása** a tanulóval és a társaival kapcsolatban, a **helyes magatartási formák gyakoroltatásával.** Ennek során gazdagodik, érzelm világa, társas kapcsolata a társadalom

értékei iránt fogékonnyá válik, erkölcsi mintákkal ismerkedik meg, odafigyelő, segítő szándék alakul ki benne.

B.) **A második szakaszban** az iskola hétköznapi élete jó gyakorlóterep a tanulók számára **az érzelm, az értelem és cselekvés összhangjának** tudatosítására. A mindennapi gyakorlatban és a különböző szintű, rangú közösségi és egyéni kommunikációs formák létrehozásával biztosítani kell a **nemzedékek közötti /mint diák-tanár/ önálló tanulást és önművelést.** a kortársi kapcsolatok megerősítését. Ezek a kapcsolatok segítséget nyújtanak ahhoz, hogy a diákok az **erkölcsi meggyőződésük szerint cselekedjenek, és ezért felelősséget is vállaljanak.** Állampolgári ismereteiket a gyakorlatban értelmezzék.

Az alapműveltség továbbépítése

A.) **Az általános iskola első szakaszának** feladata az **elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének a megteremtése.** Az olvasás tanításának a jelentősége bármely más tárgyét túlszárnyalja. Az olvasás kultúrtechnika, tehát nélkülözhetetlen eszköz a művelődés minden fokán. Elsajátítása jelentősen befolyásolja a gyermek későbbi teljesítményét valamennyi tantárgyban. **A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat** mellett ugyanilyen fontos a **számfogalom kialakítása, a műveletek biztonságos, pontos végzése.** Ezen kívül előnyt élvez más alapvető képességek és készségek elsajátítása, a mentális képességek fejlesztése, melyek megalapozzák az **önálló tanulást és önművelést.**

B.) **Az általános iskola második szakaszában** tudatosan kell törekednünk az **önálló tanulási technikák elsajátítására, az önművelés gyakoroltatására,** a megszerzett tudás gyakorlatban való alkalmazására. **Csoportos és egyéni beszámolók, projektek, mérési és kutatási feladatok** elvégzésével a gyakorlatban **próbálják ki kreativitásukat, fejleszthetik problémamegoldó képességeiket** a tanulók. Ebben a szakaszban szerepet kap a **közvetett kommunikáció-írás, a vizuális kommunikáció, a számítógépes kapcsolatteremtés, és az idegen nyelv** elsajátítása.

Ez utóbbiak újabb lehetőséget nyújtanak az alapműveltség továbbépítéséhez. Így jutunk el ahhoz a célhoz, hogy tanulóinkat képessé tesszük a korszerű és közös nemzeti műveltség befogadására, megszerzésére.

1.1.6. A tanulási stratégiák megválasztása

A.) **Az általános iskola első szakaszában** a tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az **életkori jellemzők figyelembevétele:**

- **az ismeretek tapasztalati** megalapozása /indokolt megismerés, az egyszerűtől a bonyolultabb, a könnyebbtől a nehezebb felé haladás az ismeretszerzésben /
- a felfedezés lehetősége
- **a kreativitás fejlesztése**
- **a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek** fejlesztésének egyensúlya
- a tanulók **egészséges terhelése,** fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés.

B.) **Az általános iskola második szakaszában** a tanulási stratégiák megválasztásában figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat. Az 5-6. osztályos gyermekekre az **interaktív, képi gondolkodásmód jellemző.** Ennek megfelelően az **érzékelés útján történő tapasztalatszerzés** alapján kell megszabni a fejlesztés irányát. A 7-8. osztályos tanulóknál már az elvont **fogalmi gondolkodás fejlesztése** kerül előtérbe.

Törekedni kell az **írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyának a megtartására** a tanulók egészséges terhelésére, a **személyre szóló értékelés, az együttműködésre épülő tanulási technikák** folyamatos alkalmazására. Fontos, hogy a tanulók az **ismeretszerzésben**

aktívan vegyenek részt, hogy felismerjék a követelmények lényegét, és teljesítményüket reálisan értékelné tudják.

Ember és társadalom

Az általános iskola első szakaszában alapozó jellegénél fogva a **biztonságos olvasás - és íráskészségek megalapozása a cél. Legfontosabb az a aktív szókincs fejlesztése, a választékos beszéd** alkalmazása az élet különböző helyzeteiben az olvasóvá nevelés.

A magyar nyelv és irodalom alsó tagozatos tanításának a célja a kisgyermek elindítása az **ösztönös nyelvhasználatról a tudatos felé.**

Alkalmassá tegye, hogy gondolatait, érzéseit, véleményét pontosan ki tudja fejteni, magát meg tudja értetni, és másokat is, megértsen. Megtanulja az **írásbeli nyelvhasználatot, az** olvasás útján való **önálló ismeretszerzést.** Az anyanyelvi nevelés célja, hogy **minden korosztály számára átélhetővé tegye a magyar nyelv és a magyar kultúra elválaszthatatlanságát.** Megismertesse a tanulókkal népünk múltját, hagyományait, kulturális értékeit. **Irodalmi művek révén alakítsa erkölcsi meggyőződésüket, személyiségüket.**

Az anyanyelvi nevelés céljainak megvalósításához kitűnő lehetőséget nyújt a drámapedagógia eszköztárához, az iskolai könyvtár könyvtárhasználatának felhasználása, a tanórai tevékenység színesítésére álló irodalmi anyag bővítése, az olvasóvá nevelés. Perbál többnemzetiségű múltja lehetőséget nyújt a helyi nyelvi sajátosságok kutatására a társadalmi változások következményeinek feltárására a lakóhely kulturális és anyanyelvi értékeinek a megbecsülésére.

A nemzetiségi nyelvoktatás célja, hogy tanulóink megismerjék a hazánkban élő sváb nemzetiség kultúráját, értékeit, hagyományait, történelmét. Elősegítve ezzel, hogy a sváb származású gyermekek **önismerete, identitása megszilárduljon.** Képesek legyenek örökségük felvállalására annak bizonyítékeként, hogyan gazdagítják egymást az együtt élő különböző kultúrák. A megvalósítás eszközei a nemzetiségi jellegű kulturális rendezvények /Nemzetiségi nap / a sváb néptáncsoport hagyományörző tevékenysége, és a cserekapcsolatok ápolása a kitelepített sváb családokkal.

A történelmi és társadalmi ismeretek a népek kölcsönös egymásra utaltságának, közös felelősségének közvetítője. Feladata a nemzeti, európai és egyetemes emberi identitás formálása, annak tudatosítása, hogy az emberi műveltség felhalmozási folyamat eredménye. A tanuló ismerje fel, hogy minden nemzedéknek megvan a maga felelőssége a történelem alakításában. A történelmi és társadalmi folyamatok megértésének fontos eszköze az emberiség, a nemzet és a közvetlen társadalmi környezet sorsfordító történelmi eseményeiről való megemlékezés.

A hon - és népismeret megalapozza a nemzettudatot, **mélyíti a hazaszeretetet.** A magyarság és a Perbálon együtt élő nemzetiségek történelmi és kulturális hagyatékának kutatása és ápolása, az életmód, a szokások felelevenítése a hagyományos értékrend megismerése **segít eligazodni a fogyasztói társadalom szélsőséges megnyilvánulásai között.**

Ember és természet

Az alapozó szakasz feladata az alapképességek fejlesztése:

- a tevékenységhez kötött alkotó gondolkodás
- a megfigyelő és elemző képesség
- az adatgyűjtés,- rögzítés és rendszerezés
- következtetések megfogalmazása
- tapasztalatok birtokában általánosítások megfogalmazása
- megbízhatóság és pontosság a feladatok megoldásában.

A környezetismeret tantárgy keretein belül a tanuló megismerkedik környezetének élő és élettelen világával, szülőföldjének múltjával, természeti és társadalmi valóságával. Ismerje

fel, hogy szűkebb és tágabb környezetének állapotáért minden ember személyesen is felelős. Becsülje meg és védje természeti környezetének értékeit.

A második szakasz célja a tapasztalaton és megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése, a **valóságos helyzetek és a természettudományos modellek kölcsönös leképzése**. A természettudományos gondolkodásmód kialakításának eszközei a mérés, a megfigyelés, kutatás, az összefüggések felismerésére irányuló önálló tanulói tevékenységek.

Ezen célok megvalósításának elsődleges terepe a közvetlen lakókörnyezet természeti adottságainak ismerete, az épített és a természetes környezet értékeinek számbavétele. A falu, a Zsámbéki-medence természeti, gazdasági, társadalmi szerepe a megye és az ország életében.

A technika és életvitel tantárgy feladata a tanulók **rendszer szemléletű gondolkodásának** kialakítása, a természet, a társadalom és az ember által létrehozott technikai környezet kapcsolatrendszerének feltárása.

Az alapozó szakaszban a környezet anyagainak, a belőlük készült tárgyaknak, a **hagyományos és kézműves technikáknak** a megismerése. **Önálló tervezés és kivitelezés**, a munkaeszközök, szerszámok rendeltetésszerű használatának gyakorlása. **Alapvető közlekedési ismeretek**, kerékpározás szabályainak elsajátítása, környezetkímélő és természetet szerető életmód kialakítása.

A második szakasz feladatai az 1-4. osztályban elsajátított ismeretekre, készségekre épülnek. Ennek a korosztálynak alapvető kérdése, miképp lehet együtt élni a modern technika vívmányokkal, hogyan tehetjük könnyebbé életünket anélkül, hogy tönkretennénk természeti környezetünket. Gyakorlati és elméleti ismereteik alapján képesek legyenek a tanulók véleményt alkotni a fenntartható fejlődésről, az energia- és nyersanyagforrások környezetkímélő felhasználásáról, a technikának a természetre gyakorolt hatásáról.

Az informatika tantárgy feladata felkészíteni a tanulókat a megfelelő információszerezési, tárolási és feldolgozási technikák alkalmazására. Az információáramlás rohamos fejlődéséhez való alkalmazkodáson túl tudatosítani kell a tanulóknak az információszerezés és felhasználás **etikai szabályait is**. Az információszerezés bővülő lehetőségeinek kiaknázását biztosítja az iskolai könyvtárhasználat és a számítástechnika és informatika tantárgy oktatási feltételeinek megléte.

1.1.7. A német nemzetiségi nevelés és oktatás szerepe, feladatai és célkitűzései

A Kis-forrás Német Nemzetiségi Általános Iskola német nemzetiségi iskolai nevelést és oktatást végez. Perbálon a 2. világháború és annak következményei megváltoztatták a falu szerkezetét. 1946-ban a község német ajkú lakosainak nagy részét kitelepítették. A háború után betiltották a német nyelven folyó oktatást. Sok családban azonban megőrizték a sváb hagyományokat. Iskolánkban 1989 óta folyik nyelvoktató kisebbségi oktatás, német nemzetiségi nyelvet tanítunk.

Iskolánk sajátos arculatának legfőbb eleme a német nemzetiségi nevelés és oktatás. Iskolánk **német nemzetiségi nyelvet oktató általános iskola**. A gyerekek már első osztálytól emelt óraszámokban tanulják a német nyelvet.

A nemzetiségi nevelés és oktatás **célja** a német nemzetiségi nyelv minél magasabb szintű elsajátíttatása, az anyaország történelmének, kultúrájának megismertetése, szokások és hagyományok ápolása.

Nemzetiségi oktatásunk megvalósítja az iskolai nevelés és oktatás általános céljait és feladatait, e mellett biztosítjuk a nemzetiség nyelvének tanulását, történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a nemzetiségi jogok megismerését, a hagyományőrzést és teremtést.

Iskolánk tanítási nyelve a magyar nyelv, a nemzetiségi /német nemzetiségi/ nyelv és irodalom tantárgyat tanítási óra keretében az első évfolyamtól oktatjuk a törvény által előírt heti 5 óraszámokban. A német nemzetiségi oktatás segíti a nemzetiséghez tartozót abban, hogy

megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a nemzetiség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

Iskolai német nyelvoktatásunk legfőbb **feladata**, hogy ébren tartsa a nemzetiségi tudatot a német nemzetiségi tudat erősítésével és az irodalmi német nyelvoktatásával.

Megteremtettük a nemzetiségi oktatás feltételeit, és tanulónk nemzetiségi tanulmányi versenyének és a partnerkapcsolatnak köszönhetően felértékelődött a német nyelv oktatása iskolánkban és községünkben. A tantestület feladata ezt tovább erősíteni.

Iskolánk tanárai, tanulói és a szülők is tisztában vannak azzal, hogy nemzetiségi iskolába járni azt jelenti, hogy a tanulók terhei is nőnek.

A nemzetiségi nyelv tanítása által törekszünk irodalmi és népismereti anyag elsajátítására, az anyanyelvi olvasás megszerettetésére, reális nemzetkép és kisebbségkép kialakítására. A **nemzetiségi honismeret** elsajátításához különböző lehetőségek állnak tanulóink rendelkezésére szakkörök keretében. Hagyományörző sváb-táncsoportunkban táncolhatnak, énekarban énekelhetnek.

Német Nemzetiségi Önkormányzattal közösen rendezett Nemzetiségi Farsangon tanulóink különböző műsorokkal szerepelnek. A rendezvények célja, hogy felelevenítsük és megőrizzük a község **régi sváb hagyományait**, és újakat teremtsünk. 1997 nyarán Perbál és a németországi Burgwald között létrejött egy **partnerkapcsolat**. A **sport területén** is működik a partnerkapcsolat. 1998-ban látogattunk el először a bottendorfi ifjúsági focibajnokságra. Azóta két évente kerül sor erre az eseményre Bottendorfban vagy Perbálon.

Iskolánk a bottendorfi és az ernsthauseni iskolákkal alakított ki egy testvérkapcsolatot, ami szakmai tapasztalatcsere, továbbképzések, táborozások által valósul meg.

2010. óta működik a Frankenbergben található „Burgwald iskolával” egy **Diákcseré program**, melynek keretében a német és a magyar diákok egymást kölcsönösen meglátogatják, és részt vesznek az iskolai tanórai foglalkozásokon, és rendezvényeken.

Iskolánk németet oktató pedagógusai a község **Német Nemzetiségi Önkormányzatával** karöltve 2006-ban **gyűjtőmunkát** végeztek a falu idős sváb lakosai között. Régi fotókat, tárgyakat és történeteket gyűjtöttek a helyi, régi szokásokról, ünnepekről, családokról, a kitelepítésről, melyből **kiállítást** rendeztek a Búcsú alkalmából. Immár ebből hagyomány vált, A német nemzetiségi népismeret tantárgy keretében osztályaink ellátogatnak a kiállításokra, ezzel is megismerve községünk történetét. Részt vettünk a perbáli Római Katolikus Plébánia épületében egy helytörténeti szoba berendezésében is.

Német nemzetiségi versenyek, hagyományápolás

- Ápoljuk a német nemzetiségi hagyományokat dalokon, verseken keresztül
- Színjátzó csoportunk mindig nagy sikert arat színjátzó találkozókön.
- Tanulóink rendszeresen fellépnek a Német Nemzetiségi Önkormányzat által szervezett rendezvényeken.
- A „**Nefelejcs**” lánykórus számos versenyen ér el előkelő helyezést.
- Tanulóink kedvelik a helyi vers – és prózamondó, valamint az énekversenyt.
- Számos résztvevője van a helyi német tesztversenynek
- Az iskola rendezvényein rendszeresen láthatunk német nyelvű előadásokat.
- A németországi Burgwalddal 1997 óta ápoljuk a partnerkapcsolatot.
- **Működtetjük a Diákcseré-kapcsolatot**

A diákok kiválasztásának feltétele mindig a kiváló/jó tanulmányi eredmény, példamutató vagy jó magatartás, ill. az iskolai és a községi rendezvényeken való aktív részvétel. A gyerekek német családoknál vannak elszállásolva, így a német nyelvet sokkal intenzívebben tudják gyakorolni. Egy héten keresztül a frankenbergi iskolába járnak, délutánonként pedig különféle programokon vesznek részt. A német diákokat szeptemberben, az iskolanapok alkalmából látjuk vendégül.

Feladatok

Iskolánkban a német nemzetiségi nyelvet tanulja minden tanuló, heti 5 órában, a német nemzetiségi nyelvoktató program szerint. A napköziben, a tanulószobán és korrepetálások során a tanulás, tanítás nyelve szintén lehet német nyelv.

A 8. osztályban német előkészítő segíti a felkészülést a felvételi vizsgákra és a német nyelvvizsgára. Heti egyszer 1 órában tanulnak német népismeretet a diákok. Ösztönözzük tanulóinkat német nyelvi középiskolai továbbtanulásra. Kapcsolatot tartunk a helyi német nemzetiségi önkormányzattal, részt veszünk rendezvényeiken, nemzetiségi versenyeken. Arra törekszünk, hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei. DSD1 német nyelvvizsgára felkészülés.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Fogalma: a személyiségben rejlő valamennyi érték feltárása, fejlesztése. Folyamat, mely az érzelmi és értelmi nevelés különböző módszerein alapul.

Célja: a személyiség minél teljesebb kibontakoztatása.

A személyiségfejlesztésben a 8. évfolyam végére tanulóink a következő személyiségjegyekkel rendelkeznek:

- Önállóság
- Alkalmazkodás
- Kreativitás
- Képesség az érzelmi harmóniára
- Türelem, céltudatosság
- Küzdőképesség
- A figyelem és a gondolkodás összpontosítása
- Kulturált magatartás felnőttekkel és társaikkal szemben
- Segítségnyújtás
- Humanizmus
- Tolerancia
- Nyitottság
- Konfliktusmegoldó képesség

Tanulóink előtt legyen világos, hogy másokkal összefogva, képesek környezetükön pozitívan változtatni. Fontos a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése

Alapelvek: a személyiségfejlesztő oktatás-nevelés alapelveire támaszkodva tágabb teret adni a sokszínűségnek /életkori sajátosságok, differenciálás/

- A pedagógiai program cél-és feladatrendszeréhez igazodó
- A NAT értékeire épülő
- A helyi sajátosságokat és hagyományokat, a társadalmi és az egyéni igényeket figyelembe vevő személyiségfejlesztés megvalósítása.

- Szinterei:**
1. tanórai tevékenység
  2. tanórán kívüli tevékenység
  3. iskolán kívüli tevékenység

1.2.1. Személyiségfejlesztés a tanórán

I. 6-10 éves korban /kisiskolás kor/

- a) a konkrét gondolkodás fejlesztése tapasztalati úton /Miért? - korszak/
- b) a reális én-kép kialakításának segítése
- c) a koncentrációképesség fejlesztése

- d) az érdeklődő tette kész magatartás, a szabálytudat erősítése, fejlesztése
- e) a pozitív szülői és tanítói példa hangsúlyos szerepe
- f) a játék és a fokozott mozgásigény hangsúlyos szerepe különböző képességek fejlesztésében.

II. 10-14 éves korban /kamaszkor/

- a) az elvonatkoztatás képességének fejlesztése /konkrétból az általános felé/ a fogalmi gondolkodás fejlesztése /hazaszeretet, erkölcsi hűség/ eszmék tisztelete, időfogalom, térfogalom stb./
- b) összefüggések felismerése, ill. az erre épülő hatékony tanulási módszerek kialakítása, fejlesztése
- c) az alkotó képzelet fejlesztése – orientálás külön művészeti ágak felé /Zene, képzőművészet/
- d) a koncentráció továbbfejlesztése
- e) egészséges életmód, életvitel – életmód- modellek bemutatása
- f) Az erkölcsi nevelés jelentősége megnövekszik, önálló véleményalkotás, pályaválasztás-pályaorientáció, az önismeret fejlesztése, az önállóság növelésére /DÖK, Padfirka/
- g) felkészítés a jövőre – a szállítás technikai alapismeretek biztosítása, környezetvédelem.

1.2.2. Személyiségfejlesztés a tanórán kívül

I. 6-12 éves korban

- a) a társas kapcsolatok szerepe a szocializációban /család, iskola/
- b) tanulmányi versenyek, sportversenyek / a szabálytudat, a közösségi érzés stb. fejlesztése/
- c) korrepetálás, felzárkóztatás
- d) a közösségi hagyományok /Márton-nap, nemzetiségi nap/ és közös ünnepeink /Anyák napja, Farsang, Március 15. stb./ méltó megünneplése. /kreativitás, önállóság stb./

II. 10-14 éves korban

- a. a társas kapcsolatok kiszélesednek
- b. szakkörök, kiállítások
- c. nemzetiségi rendezvények
- d. az ünnepek színvonalas megünneplése

1.2.3. Személyiségfejlesztés az iskolán kívül

I-II. Mindkét korosztály számára lényegében azonos területei vannak.

- a) sportversenyek, rendezvények /Föld Napja, Gyermeknap, hulladékgyűjtés/
- b) kulturális programok /közös színház- és mozi látogatás, tanulmányi kirándulás
- c) környezetünk védelme

1.3. Az iskola egészségnevelési programja

A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi *pedagógiai program* részét képező egészségfejlesztési program keretében.

Az egészségfejlesztés – és annak egyik megvalósulási formája, a korszerű egészségnevelés – az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiénié, a lelki

egyensúly megteremtése, a harmonikus párcapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszer-biztonság megvalósítása.

Az egészségfejlesztési feladatok megoldása során az iskola

- minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a nevelőtestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- együttműködést alakít ki a pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatást biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.
- kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- olyan nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók „jól-létét” és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- törekszik arra, hogy segítse tanulóinak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösségek tagjainak egészségük megőrzését, együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék, a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését.

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk ismerete
- egészségi állapotunk ismerete
- a mozgás fontossága

Az egészségfejlesztésben képzett pedagógus szakembernek támaszkodnia kell az osztályfőnökök és az iskolai egészségügyi szolgálat szoros együttműködésére, a szaktanárok és a munkaközösség-vezetők munkájára. A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel a résztvevők között:

- intézményvezető vagy megbízottja;
- egészségnevelő pedagógus;
- iskolaorvos, védőnő;
- diákönkormányzatot segítő pedagógus;
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős;
- napközis és tanulószobai csoportok vezetői.

Iskolánk a 2018-2019. tanévtől tankerületünk ajánlására **egészségfejlesztő mintaiskola** lett.

Részt veszünk kistérségi egészségfejlesztő programokban.

1.3.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- stresszkezelés,
- önismeret, önbecsülés megerősítése,
- célok megfogalmazása és kivitelezése,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás, döntéshozás,
- kortárs csoport nyomásának kezelése,
- segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- elutasítási készségek fejlesztése.

Egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyekre nevelőmunkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- egészséges táplálkozás,
- rendszeres testmozgás,
- higiénés magatartás,

tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától

1.3.1.1. Általános célok, feladatok

Az egészségnevelési program célja: A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit, a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét, a fittség megőrzése szempontjából való fontosságát; a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében, az egészségtudatos létehez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogramot.

Iskolánkban kiemelt cél annak elérése, hogy a diákok tegyenek meg mindent egészségük megőrzése és védelme érdekében. Rendelkezzenek azokkal a korszerű ismeretekkel, és készségekkel, melyek mindezt lehetővé teszik. Az elszigetelt próbálkozások eredménytelennek bizonyulnak. Szükség van a felnőttek – a pedagógusok, a családtagok stb. – példamutatására, az összehangolt cselekvésre.

A tanóra és a tanórán kívüli színterek egyaránt alkalmasak arra, hogy a gyermekek az életkoruknak megfelelő szinten foglalkozzanak az egészséges életmód kialakításával kapcsolatos legfontosabb területekkel, felismerve a saját és környezetük felelősségét egészséges életvitelük kialakításában.

Az egészséges életmódra nevelés a kisgyermekkor idején elkezdődik. A mentálhigiénés szokások, az önmagunkkal és környezetünkkel kapcsolatos igényesség és következetesség már ekkor kialakítható. A táplálkozási szokások, illetve az egészséges táplálkozásra való törekvés, a környezet védelme, a rendszeres mozgás, sportolás iránti igény szintén felkelthető. A folyamatosság elvét érvényesítve a már említett témakörök az iskolás években újabb területek felvilágosító, problémafelvető és – megoldó elemzésével bővülnek.

A diákok közösségbeli szerepe és magatartása, a másokkal és önmagukkal szembeni felelősség, az önismeret, a családon belüli kapcsolatrendszer stb. olyan problémák, melyek a személyiségfejlődést befolyásolják, kihatnak a testi és a lelki egészségre.

Fel kell hívnunk a figyelmet – határozott tiltó magatartást tanúsítva – a dohányzás, az alkohol – és drogfogyasztás egészségkárosító hatásaira, személyiségromboló következményeire. A személyes példamutatás hatékony eszköznek bizonyulhat.

A diákok életkorának megfelelő folyamatos szexuális felvilágosító munka és tanácsadás, a helyes szexuális magatartás kialakítása, a korai szexuális élet káros következményeinek felismertetése, a felelősségteljes magatartás kialakítása a nevelőmunka fontos része.

Az egészséges életmódra nevelés legfontosabb területe a **megelőzés**. Ha sikerül elérni, hogy megelőzzük, kivédjük az egészségkárosító hatásokat, felelősséggel gondolva másokra és önmagunkra, akkor válhat hatékonyá pedagógiai munkánk.

Fontos megerősíteni:

A rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét; (*Pszichohigiénés nevelés*) az egészségtudatos létehez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát; a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében. (*Szociálhigiénés nevelés*)

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. A sportjáték komplex szerepének kihasználása. Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása. 	<p>A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Eurofit-mérés).</p> <p>Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.</p>
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. A közösségbeli „én-szerep” felismerése. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon; alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.

Célok	Feladatok	Kritériumok
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> • Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. • Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. • Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. • Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. • Tudatmódosító szerekekkel kapcsolatos prevenció. • Az egészségmegővő alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. • A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos része. • A helyes napirend kialakítása. • A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolója. • Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). • - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták). 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; • legyenek igényesek a személyes higiénia területén; • ismerjék és alkalmazzák az egészség megőrzésének lehetőségeit és alternatíváit; • legyen tudatos stratégiájuk, egészségük megőrzésére.
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> • Értékközpontú, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. • Tolerancia és empátia fejlesztése. • A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; • ismerjék fel a jó és rossz

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<p>igény kialakítása, fejlesztése.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében. 	<p>tulajdonságokat;</p> <ul style="list-style-type: none"> • legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; • tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	<ul style="list-style-type: none"> • A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. • Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. • Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása. • A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátítása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

1.3.1.2. Az egészségnevelés iskolai feladatai

Az iskolai egészségnevelési program megvalósításának szinterei változatosak. A **testnevelés órák** és az órán kívüli rendszeres testmozgás játékos formában szoktatja a diákokat a mozgás szeretetére, igényére. A **sportköri foglalkozások** sokfélesége, az úszásoktatás biztosítása szintén az egészségesebb életformát kínálja.

A **természetismeret** és **biológia órákon** és az **osztályfőnöki órán** a megszerzett ismeretek elemzésére, feldolgozására is sor kerül. A diákok képessé válnak arra, hogy új ismereteiket alkalmazni is tudják mindennapi életükben, életvitelükben. A tanórákon kívüli szinterek közül kiemelhető az egyéb napközis foglalkozások jelentősége. Követlenebb, szabadabb légköre a tanulóknak is hat: játékos formában, egymásnak is példát mutatva könnyebben fogadják el az egészségük megőrzésével kapcsolatos tanácsokat. Fontos szerephez jutnak az **iskolai kirándulások, nyári táborok**. Ilyenkor a tartós, közvetlen kapcsolat segíti a pedagógiai munkát. Számos lehetőség adódik a felmerülő problémák feltárására, tanácsadásra, példamutatásra.

Kiemelkedő fontosságú az iskolán kívüli **egészségügyi szolgálatokkal** való kapcsolattartás, valamint segítségük igénybevétele. A **védőnő**, az **iskolaorvos**, a **fogorvos** stb. felvilágosító munkája, a diákok folyamatos figyelemmel kísérése az eredményes munka szerves része. Ehhez kapcsolható a **rendszeres szűrővizsgálatok szervezése**, s az eredmények elemző értékelése. Hatékony munkája az iskolai egészségnevelésre döntő befolyással van.

1.3.1.3. Lelki egészségnevelés

A) „Mosolygós iskola”

Bevezetés

A Kis-forrás Német Nemzetiségi Általános Iskola Pedagógiai Programja kiemelt területként tartja számon az egészségnevelés területét.

„Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban, s a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.”

Célok, feladatok

- „Iskolánkban kiemelt cél annak elérése, hogy a diákok tegyenek meg mindent egészségük megőrzése és védelme érdekében. Rendelkezzenek azokkal a korszerű ismeretekkel, és készségekkel, melyek mindezt lehetővé teszik. Az elszigetelt próbálkozások eredménytelennek bizonyulnak. Szükség van a felnőttek – a pedagógusok, a családtagok stb. – példamutatására, az összehangolt cselekvésre.
- A tanóra és a tanórán kívüli színterek egyaránt alkalmasak arra, hogy a gyermekek az életkoruknak megfelelő szinten foglalkozzanak az egészséges életmód kialakításával kapcsolatos legfontosabb területekkel, felismerve a saját és környezetük felelősségét egészséges életvitelük kialakításában.
- Az egészséges életmódra nevelés a kisgyermekkor idején elkezdődik. A mentálhigiénés szokások, az önmagunkkal és környezetünkkel kapcsolatos igényesség és következetesség már ekkor kialakítható. A táplálkozási szokások, illetve az egészséges táplálkozásra való törekvés, a környezet védelme, a rendszeres mozgás, sportolás iránti igény szintén felkelthető. A folyamatosság elvét érvényesítve a már említett témakörök az iskolás években újabb területek felvilágosító, problémafelvető és – megoldó elemzésével bővülnek.
- A diákok közösségbeli szerepe és magatartása, a másokkal és önmagukkal szembeni felelősség, az önismeret, a családon belüli kapcsolatrendszer stb. olyan problémák, melyek a személyiségfejlődést befolyásolják, kihatnak a testi és a lelki egészségre.”

Az egészségnevelés területei a következők:

A testi (szomatikus) egészség védelme

A lelki (pszichikai) egészség védelme (pszichohigiénés)

Szociális, társadalomegészség védelme

- Iskolánk csatlakozott a **„Mosolygós Magyarországért”** programhoz, és **elnyertük a „Mosolygós Iskola” címet.** Terveink szerint ki szeretnénk alakítani a pozitív gondolkodást diákjainkban és szüleikben. Ehhez bevezetjük a **„Boldogságprogram”**-ot.
- A jövőben még inkább kiemelkedő területként szeretnénk foglalkozni a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás témakörökkel, így a jövőben szoros együttműködést kívánunk kialakítani a „Mosolygós Magyarországért” elnevezésű mozgalommal.
- A mozgalom szellemiségével és céljaival határozottan azonosulni képes és tud a Kis-forrás Német Nemzetiségi Általános Iskola nevelőtestülete.
- A Mozgalom olyan tárgyi jelképekkel is rendelkezik, amelyekkel színesíteni tudjuk a lelki egészségnevelés programunkat és segíthetjük saját pedagógusaink mindennapos oktató-nevelő munkáját. Iskolánk pedagógusainak szemléletét szeretnénk összefoglalni e programmal.

- „Boldogságprogram”

A "boldogságórák" az ismert angliai bentlakásos iskola, a Wellington College céljai szerint segítik a diákokat abban, hogy felnőtt korukban oldják meg a párkapcsolati problémáikat, megőrizték fizikai és lelki egészségüket, megbirkózzanak rossz érzéseikkel. Amerikai kutatások pedig bebizonyították, hogy a boldog gyerekek önbizalma erős, tudnak és mernek pozitívan gondolkodni, egészségesek, hisznek magukban, mernek a felnőttektől segítséget kérni, kreatívak és képesek kiutat találni az őket megérintő problémákból.

A Boldogságóra 10 hónapos programja a pozitív pszichológia tudományos kutatásaira épül:

Szeptember: Boldogságfokozó hála gyakorlása

Október: Optimizmus gyakorlása

November: A társas kapcsolatok boldogító ereje

December: Boldogító jócselekedetek

Január: Célok kitűzése és elérése

Február: Megküzdési stratégiák gyakorlása

Március: Apró örömök élvezete

Április: Megbocsátás

Május: Egészséges életmód

Június: Fenntartható boldogság

Az órák lényege:

- a személyiségfejlesztés,
- a pozitív életszemléletre való képesség tanítása.

A feladatok játékos, vidám, kreatív formát öltenek, melyek a havi boldogságfokozó témát bontják ki, és gyakorlatban fejlesztik a pozitív gondolkodást, tapasztalati tanulás útján.

Célunk nem az, hogy problémamentes életmodellt állítsunk a gyerekek elé, hanem, hogy vezérfonalat adjunk ahhoz, hogy

- könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal,
- képesek legyenek hatékonyan megbirkózni a problémákkal,
- valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására kapjanak gyakorlati lehetőséget.

Egy-egy témánál egy hónapig időzünk el, hogy a fiataloknak legyen elegendő idejük saját tapasztalatokat gyűjteni és az új ismereteket beépíteni a mindennapjaikba!

Mottónk:

*VEZESD ŐKET, DE HAGYD, HOGY MAGUKTÓL FEDEZZÉK FEL A
BOLDOGSÁG FELÉ VEZETŐ UTAT!*

B) Agresszív viselkedés elleni szabályzat

Bevezetés

Iskolánk nevelőtestülete elhatározta, hogy agresszív viselkedés elleni szabályzatot alkot, mert az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet országos, reprezentatív felmérése szerint az iskolai bántalmazás akár tantermi keretek között, akár iskolán kívül is egyre gyakrabban fordul elő, az erőszak pedig jelentős idegeskedést és aggodalmat okoz az áldozatoknak és családtagjaiknak egyaránt.

Iskolánk minden dolgozója felelősséget érez az erőszak és a zaklatás felismeréséért és megszüntetéséért és biztonságot adó iskola megtartásáért.

Alapfogalmak

Zaklatás: mindig egyfajta tudatos, szándékos, ellensége tevékenység, amelynek fájdalomkózos, félelemkeltés, fenyegetés a célja. Négy ismertetőjele:

- egyenlőtlen erőviszonyok
- a fájdalomkózos szándéka
- fenyegetettség
- terror

A zaklatás módszerei és eszközei:

- *verbális zaklatás:* az iskolai erőszak legelterjedtebb formája. Könnyen észrevétlen marad. Egy-egy szóbeli zaklatás nem kerül erőfeszítésébe a zaklatónak, gyors és hatásos, miközben elképzelhetetlen fájdalmat tud okozni az áldozatnak. A verbális zaklatás formái: csúfolódás, gúnynevek, ócsárlás, kegyetlen kritizálás, rágalmas, rasszista kirohanás, szexuális töltetű célzás, káromkodás, zsarolás, telefonos, ill. internetes zaklatás, rosszindulatú pletykák
- *fizikai zaklatás:* a tettleges bántalmazás a leglátványosabb, tehát a legkönnyebben felismerhető. Ide tartoznak: pofon, ütés, fojtogatás, bökdösés, rúgás, harapás, csípés, karmolás, végtagok kicsavarása, az áldozat ruháinak, tulajdonának megrongálása.
- *kapcsolati zaklatás:* a külső szemlélő számára legnehezebben észrevehető. A zaklató a kiszemelt áldozat önértékelését módszeresen teszi tönkre azzal, hogy nem vesz róla tudomást, elszigeteli, kirekeszti, kiközösíti. Mindez pletykák terjesztésével is párosulhat.

Zaklató: a zaklatás tanult viselkedésforma, senki sem születik zaklatónak, a környezeti hatások befolyásoló tényezők: családi élet, lakóköznyezet, tágabb értelemben vett kultúra, média. A zaklatók hét típusát különböztetjük meg:

- *magabiztos zaklató:* nagyképű, beképzelt, előjogokat tulajdonít magának, vonzódik az erőszakhoz, nem érez empátiát célpontjai iránt.
- *társasági zaklató:* fegyvere a pletyka, a szóbeszéd, a gúnyolódás, a kiközösítés. Irigyen tekint azokra, akik valamiben jobbak nála. Gyenge az önértékelése, de túlzott magabiztossággal és bájjal igyekszik leplezni bizonytalanságát. Kedvességet és együttérzést színlel, ám mindez csak álca, amely mögött az empátiára való képtelenség és hideg számítás bújik meg.
- *profi zaklató:* hűvös és szenttelen. Keresi az alkalmat, amikor lecsaphat; lényeg, hogy ne vegyék észre. Gonoszság és bosszúvágy fűti, ám felnőttek jelenlétében kedvesnek, szelídnek mutatja magát.
- *hiperaktív zaklató:* nehezen megy a tanulás, fejletlenek a szociális képességei, gyakran részképesség-zavarral küzd, félreérti a szociális jelzéseket. A legenyhébb provokációra is agresszívan reagál, és mindig a másikat hibáztatja. Nehezen barátkozik.
- *szenvedő zaklató:* áldozat és zaklató egy személyben. Mindazt a bántalmazást, amit (felnőtt vagy gyermek) zaklatóitól el kell szenvednie, továbbadja, hogy kissé megkönnyebbüljön a tehetetlenség és az önutálat érzésétől.
- *zaklatók csoportja:* olyan baráti társaság, akik egymagukban sosem tennék meg, amire együtt képesek, ha kiközösítésről van szó.

A zaklatók jellemvonásai:

- Szeretnek uralkodni mások felett.
- Hajlamosak kihasználni társaikat, hogy elérjék céljaikat.
- Nehezükre esik a másik helyébe képzelni magukat.
- Kizárólag a saját vágyaik és kívánságaik érdeklik őket, társaik jogaival és érzéseivel nem foglalkoznak.

- Általában akkor bántalmazzák társaikat, amikor felnőttek nem láthatják.
- Gyakran hibáztatják, bírálják és vádolják meg hamisan az áldozatukat, saját hibáikat kivetítve rá.
- Nem vállalják a felelősséget a tetteikért.
- Hiányzik belőlük az előrelátás képessége, nem képesek felmérni viselkedésük rövid és hosszú távú következményeit.
- Erősen vágnak a figyelemre.

Áldozat: a zaklatók célpontjává vált. Célpont pedig bárki lehet:

- az „új gyerek”
- a *legfiatalabb* gyerek (félén, bizonytalan)
- a *traumatizált* gyerek (rendkívül érzékeny, kerüli társait)
- a *befolyásolható* gyerek (szorong, nincs önbizalma, igyekszik megfelelni)
- akinek a viselkedését *idegesítőnek* találják a társai
- a *félénk, zárkózott, csendes, szerény, érzékeny* gyerek
- a *gazdag*, ill. a *szegény* gyerek
- akinek a *származása*, etnikai hovatartozása a zaklató szerint alacsonyabb rendű és megvetendő
- a *tehetséges*, jó képességű gyerek
- a *független* gyerek (nem foglalkozik pozíciókkal és rangokkal)
- akinek a *testi adottságai* látványosan eltérnek a többiekétől
- a *testi vagy értelmi fogyatékos* sággal élők

Vészjelek:

- A gyermek váratlanul elveszíti az érdeklődését az iskola iránt, reggelente nem akar iskolába menni.
- Szokatlan útvonalon megy iskolába.
- Romlik a tanulmányi eredménye (nem figyel órán, mert azon jár az esze, hogyan kerülje el a zaklatóját).
- Nem vesz részt a család életében és az iskolai programokon, mert egyedül akar lenni (tele van félelemmel és megalázottsággal, sírdogál).
- Pénzt csen el a szüleitől.
- Elszomorodik, feldühödik, megrémül, miután beszélt valakivel telefonon vagy elolvasott egy e-mailt.
- Olyasmit tesz, ami nem jellemző rá.
- Lenézően, utálattal beszél az osztálytársairól.
- Nem mesél a barátairól, és arról, mi történt vele aznap.
- Fáj a hasa, a feje, pánikrohamai vannak, kimerült, nem tud aludni, vagy túl sokat alszik.

Szemlélő: „vétkesek közt cinkos, aki néma”, hiszen ártatlan szemlélők nem léteznek.

A szemlélők típusai:

- a *csatlósok*: aktívan részt vesznek a zaklatásban, de nem ők kezdeményezik.
- a *passzív támogatók (lehetséges zaklatók)*: kedvüket lelik a zaklatásban, de ezt nem mutatják ki.
- a *közönyös báméskodók*: figyelik az eseményeket, de nem avatkoznak be, mert „semmi közük hozzá”.
- a *lehetséges védelmezők*: rosszallják a zaklatást, és úgy érzik, segíteniük kellene (de nem teszik).
- a *áldozat védelmezői*: rosszallják a zaklatást, és megpróbálnak segíteni az áldozatnak.

A szemlélők kifogásai, miért nem avatkoznak közbe:

- A szemlélő fél attól, hogy neki is baja eshet.

- A szemlélő fél attól, hogy maga is célponttá válhat.
- A szemlélő nem tudja, mitévő legyen.

Biztonságot adó iskola

A zaklatás félelmet kelt az egész közösségben, a gyerekek elveszítik a biztonságérzetüket. Fontos, hogy minden gyermek felismerje: mindnyájan felelősek azért, hogy békés, elfogadó, mindenféle zaklatástól mentes légkör uralkodjon közöttük. Ha egyvalaki van olyan becsületes és bátor, hogy kiálljon társaiért, akkor a törődés, a szeretet körforgása erőre kap a közösségben. Ha az egész csoport egyhangúlag nemet mond a zaklatók uralmára, megszakad az erőszak körforgása.

Alapelvünk: minden gyermeknek, pedagógusnak, dolgozónak és szülőnek demokratikus joga, hogy az iskolában biztonságban érezze magát, és ne legyen része semmiféle szándékos, megszegyenítő zaklatásban. Nem tűrjük el, hogy akár egyetlen gyermek is félelemtől reszketve induljon iskolába, ill. az iskola bármelyik dolgozója fenyegetve érezze magát munkája elvégzése közben. Az iskolai erőszakot mindenkinek (gyermeknek és felnőttnek egyaránt) felelőssége megakadályozni.

Irányelvek

1. Szeretetteljes, érdeklődő, a gyerekek életében részt vevő felnőttek jelenléte.
  - Az iskolai környezetben a *pedagógusaink* megtanítják a gyerekeknek, hogy a zaklatás mindig helytelen.
  - Az óráikon és a szünetekben egyaránt példát mutatnak a gondoskodó, szeretetteljes és felelős emberi magatartásra.
  - A pedagógusaink toleranciára és a sokféleség elfogadására nevelik a diákokat, és maguk is példát mutatnak a tiszteletre, a másokkal való törődésre.
  - A *szülők* dolga, hogy mintát adjanak az építő, tiszteletteljes, másokkal törődő viselkedésre, növeljék gyermekeik önbizalmát, barátkozásra ösztönözzék őket, és segítsenek nekik beilleszkedni a közösségbe.
2. Határozott szabályok és korlátok, amelyek nem tűrik a zaklatás semmilyen formáját.
  - A *pedagógusaink* gondoskodnak arról, hogy a gyerekek tisztában legyenek a zaklatás fogalmával, megjelenési formáival, valamint a szerepkörökkel is.
  - Fontos, hogy a gyerekek tudják: a zaklatást jelenteniük kell!
  - A gyerekeknek megtanítjuk (tantárgyi megkötések nélkül), mit jelent „szólni”, ill. „árulkodni”:
*Árulkodsz, ha ezzel bajba sodrod a másik gyereket.
 Szólsz, ha ezzel segítesz egy bajba jutott gyereken.
 Ha mindkét feltétel igaz, akkor is szólj!*
3. A szabályok és korlátok áthágását következetesen jó szándékú és sosem fizikai jellegű szankciók követik.
  - A következményeknek konstruktívnak kell lenniük.
  - Módot kell adni a jóvátételre, a változásra és a kibékülésre.
4. A felnőttek a családban és az iskolában egyaránt tekintélyt képviselnek, és ez kell tükröződjön a gyerekekkel való érintkezésükben, valamint a nevelésben is.
5. A zaklatás ellenszerei:
  - önbizalom
  - barátságos viselkedés
  - legalább egy igazi barát, aki jóban-rosszban kitart mellette
  - jó beilleszkedési képesség
  - Az iskola dolgozói mellett a család szerepe rendkívül fontos: A nevelés színtere elsősorban a család, a gyermek elsősorban a szülői mintát követi.

- A *szülői nevelést* semmi sem pótolhatja, elhanyagolása nagy veszélyeket hordoz: a gyermekek nem tudják megoldani a különböző élethelyzeteket, kivédeni a nehézségeket.
- A gyermeket felelősségre, lelkiismeretességre kell nevelni!
- A gyermekekben tudatosítani kell, hogy elsősorban *kötelességeik* vannak: kötelesek iskolába járni, kötelesek tiszteletben tartani mások tulajdonát, vigyázniuk kell saját maguk és társaik tárgyaira, testi épségére, kötelesek úgy viselkedni, hogy azzal mások munkáját, életét ne zavarják.
- A szülőnek meg kell tanítani gyermekének, hogy nincs joga ahhoz, hogy másokat fizikailag, lelkileg bántalmazzon, ill. mások pénzét, ruháját, bármilyen tárgyát elvegye, azokban kárt okozzon!
- A szülőnek és gyermekének egyaránt tudnia kell, hogy a pedagógus közfeladatot ellátó személy; amennyiben őt a munkavégzése során bántalmazzák, fenyegetik, munkájában akadályozzák, közfeladatot ellátó személy elleni erőszak miatt eljárás alá vonják az elkövetőt.
- A szülő is hívja fel gyermeke figyelmét arra, hogy amennyiben problémája van, mindenkor kérjen segítséget!

Módszer

A Gordon-módszer lényege: az én-közlések, az értő figyelem, az érzelmek megfogalmazása és felvállalása, a pozitív visszajelzések alkalmazása.

Alapelv: a gyerekeket bevonjuk a megoldási, konfliktuskezelési folyamatba, az eredményekért ők is felelősséget vállalnak.

Folyamat:

- **nagy hangsúlyt helyezünk a konfliktusok megelőzésére és a folyamatos és következetes visszajelzésre.**
- A tanulók kiszámítható szabályrendszerben élnek, amelyet heti rendszerességgel megtartott beszélgetések segítenek, ezáltal a gyermekeknek tovább nő a biztonságérzetük.
- A közösen kialakított szabályok betartását következetesen és átlátható módon nyomon követjük.
- Elsősorban a pozitívumokra, az elvárt viselkedések megerősítésére helyezzük a hangsúlyt.

Eljárásrend

1. Amennyiben egy pedagógusnak bármilyen módon (gyerek, dolgozó, szülő által) tudomására jut a zaklatás, meghallgatja az érintett feleket (zaklató, áldozat, szemlélő/szemtanú), hogy pontos képet kapjon a problémáról.
2. A pedagógus írásos feljegyzést készít az esetről/esetekről, amelyről másolatot ad az iskola vezetőjének, ill. az illetékes pedagógusoknak (+1 pld. iktatva), valamint értesíti a gyermekek szüleit.
3. Amennyiben az esetet nem lehet egyszerűen megoldani, akkor a szülőket is be kell hívni az iskolába elbeszélgetésre, ill. fel kell ajánlani az iskolapszichológus közbenjárását.
4. Rendszeresen figyelni kell a helyzetet, hogy az erőszak ne ismétlődhessen meg.
5. A zaklatás elkövetőjének a Házirendben / SzMSz-ben meghatározott szankciókkal kell szembenéznie. Az érintett pedagógusoknak meg kell határozniuk, hogyan tudja jóvátenni a tettét a zaklató, ill. hogyan tudják „megvédeni” az áldozatot.

Felhasznált irodalom

- ❖ Barbara Coloroso: Zaklatók, áldozatok, szemlélők: az iskolai erőszak (Óvodától a középiskoláig: hogyan szakíthatja meg a szülő és a pedagógus az erőszak körforgását?)

- ❖ <http://moderniskola.hu>
- ❖ <http://iskon.opkm.hu>
- ❖ <http://gyermekbantalmas.hu>

1.3.1.4. Az egészségnevelés várható eredményei

1. Az **egészségtudatos, fizikailag aktív** – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben, személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
2. A **stressz- és feszültségoldás** elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

1.3.2. Az *oktatási- nevelési tevékenység közegészségügyi feltételei*

- A törvény által előírt iskolaorvosi ellátás, szűrések, védőnői ellenőrzés
- Iskolaafogászati ellenőrzés, kezelés
- Az előírásoknak megfelelő iskolaorvosi szoba.
- Az egészségügyi normák betartása,
- A terhelés napi egyenletes elosztása
- Elegendő szabad levegőn eltöltött idő
- Mindennapos testnevelés a törvény által előírt formában.
- Az iskola helyiségei
- Egészségügyi előírásoknak megfelelő világítás,
- A termék megfelelő fűtése, szellőztetése
- A közétkeztetés körülményei
- Az iskola adottságainak, feltételeinek és az előírásoknak megfelelő személyi higiéné biztosítása
- WC, ivó kutak, kézmosók, öltözők, zuhanyzók

Feladatok

- Osztályfőnökök ismeretterjesztő tevékenysége
- Tantárgyi lehetőségek kiaknázása
- Felvilágosító előadások szervezése
- A témához kapcsolódó programok
- Egészséges életszemlélet kialakítása
- Egészséges táplálkozási szokások megismertetése és kialakítása
- Drog prevenció és szenvedélybetegségek megelőzése
- Megfelelő higiéniai szokások kialakítása

1.3.3. Az *elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása*

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása a tanítási órákon belül és a tanítási órákon kívül is megvalósul.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Tanítási órákon belül:

- Biológia tantárgy, 8. évfolyamon, osztályfőnöki órák keretében az 5-8. évfolyamon, illetve testnevelés órákon, 1-8. évfolyamokon történik, ezt a feladatot a védőnő látja el.

Tanítási órákon kívül:

Egyéb napközis foglalkozásokon, kirándulások, vetélkedők alkalmával sajátítják el a tanulók a korosztályuknak megfelelő információkat, tudnivalókat, tennivalókat.

- Tanórai keretek: elmélet, gyakorlat
- Tanórán kívül: vetélkedőkön való részvétel, szituációs játékok, feladatok.

Az iskolai elsősegély-nyújtás oktatásának legfőbb célja:

Alsó tagozatban a napközis foglalkozásokon a napirend kialakításával, a balesetek megelőzésére vonatkozó szabályok tudatosításával valósul meg. Felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére, elkerülésére a háztartásban, iskolában, közlekedésben.

Felső tagozatban a tanulóknak meg kell tanulniuk a helyes viselkedés szabályait veszélyhelyzetekben. Hogyan kerüljük el a pánikot, hogy ne rontsunk a fennálló helyzeten? Hogyan lehet csökkenteni a baleset, a rosszullét következményeit, megelőzni az állapotromlást? Meg kell adni a segítséget, amíg a szakszerű segítség meg nem érkezik. Az elsősegély nyújtási ismeretekhez hozzátartozik a beteg-és csecsemőellátási alapismeretek elsajátítása.

Célok:

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

- *Szervezetten, a biológia–egészségtan tanterv részeként, 8. évfolyamon „Összhangban a környezettel: az egészség megőrzése” című fejezet kiegészítéseként.* A szaktanár a védőnő által összeállított óravázlat segítségével kéri számon a tanultakat.
- *Önkéntes jelentkezés formájában,* tanórán kívüli csoportfoglalkozáson, tanfolyamon való részvétellel.

1.3.4. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a Nkt-ben meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon. A tanulók mindennapi testedzésének, mozgásigényének kielégítésére, a mozgás és a sport megszerettetésére sportköri foglalkozásokat tömegsport keretén belül tart a testnevelő tanár. Az iskolai sportkör és az iskola vezetése között jó a kapcsolattartás. Tanév elején történnek az egyeztetések. A sportköri tevékenységről és a sportversenyekről félévente egy alkalommal beszámol a testnevelő tanár.

Iskolánk csatlakozott a kosárpalánta, a szivacskezilabda és a röpisuli programhoz.

A mindennapos testnevelés és a sportkör

Az első – negyedik évfolyamon:

- heti négy testnevelés óra
- heti 1 óra Tánc és dráma
- játékos, egészségfejlesztő testmozgások
- úszás (önköltséges formában)
- sportköri foglalkozások

Egyéb napközis foglalkozások: - játékos egészségfejlesztő testmozgás

Az ötödik – hatodik évfolyamon:

- Heti 4 testnevelés óra és 1 tánc és dráma óra
- úszás: az 5. vagy a 6. évfolyamon
- sportkör, röplabda

A hetedik – nyolcadik évfolyamon:

- heti öt testnevelés óra
- iskolai sportkör foglalkozásai

Felmenő rendszerben a 2020-2021. tanévtől, 1. és 5. évfolyamtól felmenő rendszerben bevezetett változás:

- 1. évfolyamtól 4. évfolyamig a heti 5 testnevelés óra keretében heti 1 óra tánc és játék modul (német nemzetiségi tánc) kerül bevezetésre.
- 5. évfolyamtól 6. évfolyamig megszűnik a Tánc és dráma tantárgy.
- Úszás oktatás a 4. és a 6. évfolyamon, heti 18 órában kerül megszervezésre

1.3.5. Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél –szánkózás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

1.4. Iskolapszichológus

Az iskolapszichológus az iskola pedagógiai programja szerint a szervezett iskolai tanóra ideje alatt is végezheti a tanuló részére az egyéni tanácsadást abból a célból, hogy a tanuló személyiségfejlődését elősegítse. (20/2012 EMMI 7. § (1)132. §. (6)) Csoportos foglalkozásokat vezethet tanórai keretben (pl. osztályfőnöki óra) vagy délutáni foglalkozás keretében.

1.5. Az iskola környezeti nevelési programja

Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanulók teljes személyiségére hat. A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben biztosítja is a folyamatosságot a környezeti nevelés során. A célok meghatározásánál figyelembe vettük a pedagógusok véleményét is, kiemelt hangsúlyt adva a gyakorlatnak, mivel fontosnak tartjuk, hogy elérhető, teljesíthető célokat tűzzünk ki magunk elé.

Az Európai Közösség megfogalmazta azokat az irányelveket, amelyeket figyelembe kell venni az iskolai nevelésben:

- A környezet az emberiség közös öröksége
- A környezet minőségének megőrzése, fenntartása, javítása közös kötelesség, az általános emberi egészségvédelem és az ökológiai egyensúly védelmének része
- A természet erőforrásait csak előrelátóan és ésszerűen szabad felhasználni
- Minden egyén saját viselkedésével, különösen mint fogyasztó, hozzá tud járulni a környezet védelméhez.

Céljainkat úgy határoztuk meg, hogy eleget tegyünk az általános emberi értékeknek, kötelezettségünknek a jövő generációja felé és az uniós elvárásoknak. A környezeti nevelésnek át kell hatnia az egész iskola szellemiségét: végső célként az intézmény valamennyi dolgozója és intézményi partnere a környezeti nevelés szellemiségének megfelelően tevékenykedjen.

1.5.1. Pedagógiai célok, alapelvek

Hosszú távú célok:

A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban

Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák

Rövid távú célok:

Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése Helyi viszonyoknak megfelelő környezeti probléma kiválasztása, helyi környezeti gondok megismerése, pályázatokon való részvétellel.

A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel érdekében fontos az aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítása. Ennek érdekében új tanulásszervezési módszerekre van szükség, melyekben felértékelődik a társas részvétel, felerősödik a felelős együttműködés. Meg kell alapozni a tanulóknak a felelősség érzetét, formálva alakuló értéktudatukat, együttműködési képességüket.

A fenti általános célok megvalósítása rendszerszemléletű megközelítést igényel a tanításban és a tanulásban egyaránt. Esélyt teremt minden gyerek számára a környezeti kultúra és az ezzel összefüggő kompetenciák / tudás, készségek, képességek / elsajátításában.

A környezeti nevelés – a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlatára hivatkozva – kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember és a természet kapcsolatának formálására. Így kiterjed a testi és lelki egészségnevelésre és a mentálhigiénés nevelésre is.

A környezeti ismeretek / tudás / önmagukban nem elegendők. Az ismeretek átadása, ill. elsajátítása mellett szükséges ezek tudatos alkalmazása mindennapi életvitelünkben / készségek, képességek /. A környezeti nevelés során felértékelődik a tárgyak közötti integráció, hiszen a környezetnevelő pedagógiai munka valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépíthető, integrálható.

Fontos, hogy az iskolai élet mindennapjaiban és a tanítási órákon kívül is érvényesüljön az iskola ökológiai kultúrája, mely követendő példa lehet valamennyi tanuló számára. Így alakítható ki egy belső értékrend. A diákokat képessé téve arra, hogy a

megszervezett ismereteket össze tudják kapcsolni a valódi élet problémáival elérhetjük, hogy önmag is keressék a megoldásokat. Észrevehetővé válik a problémák globális jellege, gazdasági és társadalmi háttere. Felismerhető, hogy az ember a természet része, s csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével. Nem uralkodni akar felette, hanem igyekszik megérteni és tiszteletben tartani annak törvényeit.

1.5.2. A környezeti nevelés helyi céljai, lehetőségei, színterei

A környezeti nevelés különböző színterei – a példamutató iskolai környezet, **a tanóra és a tanórán kívüli színterek** – számos lehetőséget biztosítanak helyi pedagógiai céljaink megvalósításához.

Iskolánk Örökös Ökoiskola. Magyarországon működik az ún. ökoiskola hálózat, mely egy nemzetközi hálózat részeként végzi munkáját az Országos Közoktatási Intézet koordinálásával, az Oktatási és a Környezetvédelmi Minisztérium támogatásával. Az ökoiskolák olyan iskolák, melyek tevékenységük során a lehető legnagyobb mértékben tiszteletben tartják az élővilág értékeit, s megpróbálják a lehető legkisebb kárt okozni környezetüknek.

Napjaink egyik legnagyobb kihívása a környezeti válság. Intézményünkben a generációk nevelése során célul tűzzük ki a környezettudatosan cselekvő állampolgár eszményképének kialakítását. Iskolánk a környezettudatos életvitel kialakítását a válsággal való küzdelem egyik fő eszközének tartja.

Intézményünk egész működtetését **környezettudatosság** jellemzi, a gyermekek étkeztetése éppúgy beletartozik ebbe, mint a táborok szervezése. Diákjaink az iskola környezeti nevelése során úgy tesznek szert ismeretekre, tudásra, hogy miközben szabályokat sajátítanak el, a környezetvédelmi munka aktív résztvevőivé is válnak. A perbáli környezeti értékek és gondok megismerése fontos részét képezi pedagógiai munkánknak.

Szeretnénk iskolánk tevékenységén keresztül az egész település figyelmét felhívni a környezettudatos életvitel fontosságára. Ökoiskolai tevékenységünkhöz a falu is kapcsolódik.

Iskolai környezet

A Kis-forrás Német Nemzetiségi Általános Iskola kedvező környezeti adottságokkal rendelkezik. A szűkös tantermi keretek ellenére – a játszóudvarok, az iskolát körülvevő park, az átmenő forgalom hiánya szabadabb diákéletet tesz lehetővé.

Az udvarok folyamatos szépítésével, a természetes anyagokból készült játékokkal stb. oldott légkör teremthető.

A faültetés, kertszépítés, tereprendezés, a folyosók és termek tisztántartása és díszítése rendszeres munkát jelent tanárnak és diáknak egyaránt. Állandó odafigyeléssel általános gyakorlattá tehető a szelektív hulladékgyűjtés.

A legfontosabb pedagógiai cél annak elérése, hogy az otthonos, tiszta, egészséges környezet belső igénnyé váljon. Személyes példamutatással alakuljon ki mindenki olyan értékrend, mely szűkebb és tágabb környezetünk értékeinek felismerését, megőrzését, óvását tűzi ki céljául.

1.5.2.1. A tanórán történő környezeti nevelés céljai, lehetőségei

Környezeti nevelésre az oktatás – nevelés valamennyi fejlődési szakasza számos alkalmat, lehetőséget biztosít.

1-2. évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megismerési vágyát, nyitottságát
- játékos átmenettel felkészíteni a tanulási tevékenységre
- elemi ismereteket közvetíteni a tanuló számára

- kielégíteni a gyermek kíváncsiságát
- érzelmi kötöttséget kialakítani a gyermekben a természettel
- kialakítani a gyermekek igényét a szabadban történő játékokra, a pihenésre
- az esztétikus, rendezett környezet iránti igény kialakítása

Az alsó tagozat 1-2. évfolyamain a tanító által kialakított környezet, az általa mutatott viselkedési norma, értékrend válik követendő példává. A tiszta környezet, a szelektív hulladékgyűjtés, a növények és az állatok gondozása, az osztályterem otthonossá tétele, a közös programok, kirándulások, a szülőkkel végzett hasznos tevékenység, a jeles napok megünneplése, a szakköri munka stb. a gyerekek tudatos környezeti nevelését segíti. A környezetismeret tantárgy a valóságos környezet / az élő természet és az épített környezet / megfigyelésével, a természeti jelenségek megismertetésével felkelti a gyermeki kíváncsiságot, ráébreszt az emberi / gyermeki! / felelősségre. Ebben a szakaszban elsődleges a tapasztalatszerzés. Saját megfigyeléseik, tapasztalataik alapján kapnak és alkotnak képet környezetükről, a környezetet veszélyeztető elemekről, azok hatásairól.

3-4. évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megértési vágyát
- tudatosítani a környezetből megismerhető értékeket
- mintákat adni a természet megismeréséhez
- kialakítani a csoportos és az egyéni megismerés képességét
- az esztétikai nevelés részeként kialakítani a közvetlen környezet rendezettségének igényét
- kialakítani egy természet- és embertisztelő szokásrendszert

A 3-4. évfolyamokon a gyermekek már a közvetlen tapasztalással nem megszerezhető ismeretek forrásaival ismerkednek. A természetfilmek, lexikonok, a könyvtári gyűjtőmunka, a térképekkel való ismerkedés stb. az ismeretek megszerzésének újabb eszközei. A természet megismerésén túl elsajátítják az ember természetben való helyes viselkedésének alapjait. A környezet és az ember egymásrautaltsága, mint felismerés, a helyes szemlélet, viselkedés, a fokozott felelősségérzet kialakításához vezet. A mindennapi életben tett megfigyelések, a fokozatosan kialakuló véleményalkotás felkelti a gyerekekben az igényt arra, hogy saját napirendjüket, táplálkozásbeli szokásaikat stb. megváltoztassák. Felismerve a környezetszennyezés hatását, bevonhatók az aktív környezetvédő munkába. Itt már tudatosabb és önállóbb környezetvédő tevékenységre képesek.

A rajz a természet szépségeinek felismerését, a növény – és állatvilág megfigyelését és ábrázolását, majd természeti és épített környezetünk elemzését, a környezet és az ember kapcsolatának bemutatását teszi lehetővé.

A technika is életvitel tantárgy az anyagok megismerését, alakítását a környezet átalakításának módjait, a természetes és a mesterséges környezet közötti különbséget, mindennapi életünk legfontosabb színtereit és szabályait ismerteti meg a diákokkal.

A testnevelés segíti a mozgás természetes örömeinek átélését, a szabadidős tevékenységek / séta, túra, hócsata stb. / során pedig mindenki elsajátíthatja a természetben való helyes viselkedés normáit.

A magyar nyelv és irodalom órákon a legfontosabb pedagógiai cél, hogy a bevezető és a kezdő szakaszban a gyermekek ismerjék meg a környezetünk értékeit bemutató irodalmi alkotásokat / mesék, mondák, népdalok stb./, érzékeljék az anyanyelv gazdagságát és szépségét a szóbeli és az írásbeli kommunikáció során.

5-6. évfolyam:

- képi megismerési formákkal továbbfejleszteni a természettel kialakult kötődést
- stabilizálni a kialakult helyes viselkedési szokásokat
- lehetőséget biztosítani gyakorlati tapasztalatok szerzésére a végzett tevékenységek során

- megalapozni a környezettudatos érdeklődés kulcskompetenciáit
- tovább erősíteni a környezeti tapasztalatszerzés készségét és képességét
- kialakítani az empátia képességét a természeti jelenségekkel kapcsolatosan

7-8. évfolyam:

- elvont megismerési formákat is felhasználva továbbfejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést
- a természetes és épített környezet iránti felelős magatartás kialakításával előkészíteni a társadalomba való beilleszkedést
- fejleszteni a tanuló önismeretét és együttműködési képességét a környezeti problémák iránt érzett felelőssége kapcsán
- kialakítani a gyermekben az emberiség közös problémái megértésének képességét
- a környezetkímélő életmód fontosságának megértetése a tanulókkal
- a természetközelség igényének, a pozitív jövőképek kialakítása

Az 5 – 6. évf. és a 7 – 8. évf. célkitűzései valamennyi tanított tárgy esetében a már vázolt törekvésekre épülnek.

A magyar nyelv és irodalom órákon tovább erősíthető a környezethez való érzelmi kötődés, az anyanyelv szépségeinek feltárása, a tudatossá váló nyelvművelés, a kommunikációs készség fejlesztése.

A történelem, bemutatva az ember és környezete viszonyának alakulását, rávezeti az ember természetátalakító tevékenységére, hibáira, eredményeire. Megmutatja az egyén és a társadalom felelősségét, gondolatokat ébreszt az emberi jövővel kapcsolatban, véleményalkotásra készítet. Megismerteti a helyi történelmi értékeket, a hagyományok tiszteletére nevel.

A természetismeret és a biológia tantárgy segíthet abban, hogy a diákok megismerjék és megszeressék környezetüket, az élőlények alapvető szervezeti – működési jellemzőit, a globális környezeti problémákat, illetve a probléma megelőzés alapvető lehetőségeit. Megismerve a testi – lelki egészséget megőrző technikákat, képessé válnak az egészségügyi problémák megelőzésére, egy egészséges életvitel kialakítására.

A földrajz tantárgy keretei között a tanulók számos tapasztalatot, élményt szerezhetnek közvetlen élő és élettelen környezetünkről. Megismerhetik és megőrizhetik a természeti táj szépségeit, globális környezeti problémákat oldhatnak meg.

A kémia, fizika, matematika órákon a különböző anyagok megismerése, a környezeti elemek egyszerű vizsgálata, a környezetbiztonsági ismeretek elsajátítása a környezettudatos magatartás kialakítását segíti.

A rajz és vizuális kultúra a környezetünkben rejlő szépségek megismerését és felismerését segíti. A műalkotások elemzése, a természetes anyagok használata, tartalom és forma közötti kapcsolat felismerése, a hagyományápolás, a népi építészet megismerése és értékeink feltárása stb. a környezeti nevelőmunka fontos szándéka.

A testnevelés a mozgás örömein túl az egészséges életmód, az egészségmegőrzés, a testi és lelki harmónia biztosítója. Az ember és környezete egymásrataltságának, összefonódásának felismerésére készítet.

Az idegen nyelvek / német nyelv / segítségével a diákok megismerkednek más nemzetek környezetvédő tevékenységével, környezeti problémáival. Az idegen nyelvek ismerete segíti annak felismerését, hogy a gondok egyediek és az emberek felelőssége is közös. A tanórán folyó munka a problémafelvetésen túl a problémamegoldás folyamatát is segíti.

1.5.2.2. A tanórán kívüli környezeti nevelés céljai, lehetőségei

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz, illetve műveltségi területhez kapcsolódó

tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon

- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások

- Projektnapok iskolán kívüli helyszínein

Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában:

- A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

<i>A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt, Cél</i>	Feladat	Tevékenység	Kritérium
<i>1. Környezettudatos magatartás elősegítése</i>	<i>A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten.</i>	<i>Zaj- és levegőtisztaság mérése az iskola településén.</i>	<i>A káros környezeti hatások tudatosítása.</i>
<i>A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete.</i>	<i>Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.</i>	<i>Környezetbarát anyagok megismerése.</i>	
<i>2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése</i>	<i>Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése.</i>	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése.	<i>A közvetlen környezet problémáinak felismerése.</i>

A környezeti nevelés lehetőségei a tanórán kívül rendkívül sokfélék. A sokirányú kommunikáció e folyamat elengedhetetlen eszköze. Fontos, hogy iskolánk minél nyitottabb legyen, s minél jobban működjön együtt kulturális és társadalmi intézményekkel, igénybe véve támogatásukat, segítségüket.

Szakkörök

Iskolánkban a szakkörök munkája komoly hagyományokra tekint vissza. A gyerekek nagy számban és örömmel választják a kikapcsolódásnak és játszva tanulásnak ezt a formáját.

- A **rajz szakkör** a környezetünk adta mindennapi szépség és megismeréséhez nyújt segítséget. Alkotómunkájuk a tantermek és folyosók díszítésében, a különböző alkalmi dekorációk és plakátok készítésében is visszatükröződik. Környezetünk szebbé és otthonosabbá tételéért dolgoznak.

- A hagyományörzés, a jeles napok megünneplése iskolai életünk szerves része. **Népi hangszerrel, citerával** ismerkedhetnek meg a diákok. A gyermekek megismerkedhetnek környezetük népszokásaival, népdalaival.

- A délutáni **sportszakkör** sokfélesége minden mozogni szerető diák igényeit kielégíti. Ezek az alkalmak számos pedagógiai cél elérését segítik. Ilyenek például az egészséges életre nevelés, a természetben való helyes magatartás kialakítása, a mozgás szeretete stb.

- A délutáni egyéb **napközis foglalkozások** folyamatosan és tervszerűen, de oldott, játékos formában segítik a környezeti nevelést. Fontos a játékoság, a kreativitás, az önálló vagy csoportos problémamegoldás stb., azaz a változatos módszerek átgondolt alkalmazása a körvonalazott pedagógiai célok megvalósításáért.

Környezetvédelmi akciók

Ezek az akciók a széleskörű összefogás és kommunikáció talaján lehetnek sikeresek. A segítséget nyújtó szervezetek, intézmények / nyugdíjasklub, Patakok Életmód Egyesület, környezetvédő civil szervezetek, önkormányzatok, szülői munkaközösségek, helyi sajtó, iskolaújság stb./ anyagi és erkölcsi támogatása segíti az eredményes munkát. A tudatos környezetvédő magatartás általánossá válásához még sok akciót kell szervezni. Egyre nagyobb szükség van a takarékosági akciókra: fogyasztói kultúránk különböző területein szükség van a takarékoságra nevelésre.

- A **Föld napja** inkább figyelemfelkeltés, mint ünnep. A globális problémákra koncentrálnak mindnyájunk felelősségére hívja fel a figyelmet. Az iskolaszépítő és faluszépítő akciók ennek az összefogásnak a jegyében születnek.

- Tavasszal visszatérő akció a **papír – és a fémhulladék gyűjtése**, mely szintén összefogásra buzdít.

- A Községi ház programjai kapcsolódnak a környezeti nevelés céljaihoz. Az egészséges életmódra nevelés fontos állomása az almanach, tavasszal pedig a környezet szépítésére buzdító növényvásárlási akciók. Az ismeretterjesztő előadások és kiállítások a gyermekeket érdeklő kérdésekre keresik a választ.

- A közvetlen és a távolabbi környezet megismerését biztosítják az iskolai **kirándulások és a nyári táborok**. Ilyenkor közvetlenebb és tartósabb az ember és környezete közötti kapcsolat, valamint mód nyílik a testi és a lelki nevelésre, a felelősségteljesebb együttélésre.

Módszerek

Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák. A környezeti nevelés szempontjából kiemelkedő jelentősége van az élmény – és tevékenységalapú, interaktív módszerek.

Az aktivizálás, a cselekvésre készítetés hatásos módszerek a pedagógiai munkában. A kooperatív tanulási technikák egymást segítő kölcsönösségen alapulnak. A gyermekek közötti közvetlen gondolatcsere, az együttes cselekvés együttműködő magatartásra épülnek, fejlesztve az önálló ismeretszerzés képességét. Az együttes siker pozitív élménye a személyiség és a közösség fejlődését segíti.

Az eredmények számbavételének, a sikerek, a gondok, a távlati célok megfogalmazásának, népszerűsítésének eszköze lehet a sajtó.

Az iskolarádió, a helyi lap vagy lapok eszközként szolgálhatnak a kommunikáció kiterjesztéséhez, szócsovei lehetnek a környezetvédő pedagógiai munkának.

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezetnevelési lehetőségek

Iskolánk arculatának fontos eleme a **településünk** lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont – **egyesekek** ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt – sok előnye és lehetőségei mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének parkosítása, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése. Ezen a területen rengeteg tennivalónk van.

Az iskola belső környezete

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, **tanórákon kívül** és az irodákban egyaránt. Ennek megvalósítása a mindenkori költségvetési kerettől függ.

1.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösség olyan együttműködésre szerveződött emberi csoport, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és közös tudat tart össze. Fontos az együttes élmény ereje, mert a közös szokások révén kialakult elvárások lesznek a szabályozók. Az igazi tanulói és más emberi közösség a legegységesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője, amely messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjainak egyéni sajátosságait.

A közösségi nevelés területei:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.

Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- tanítási órák,
- tanítási órán kívüli egyéb iskolai foglalkozások (pl. napközi, kirándulások, sportfoglalkozások)
- diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások (mint: diák-önkormányzati munka),
- szabadidős tevékenység.

Nagyon fontos az oktatás és a szabadidős tevékenység gondosan megtervezett, átgondolt munkamegosztása, amely az egymásra épülés teljes rendszerét jelenti. Az iskolai szabadidős tevékenység jó teret biztosít a közösségfejlesztő munkának.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Célok: A közösség segítse az egyének fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeik maximumára jussanak el. Az iskolai közösségnek is megvannak a törvényei, követelményei, szokásai, hagyományai, melyek összefűzik tagjait, és melyet minden tanulónak ismernie kell. Kötelesség a tanulás. Ehhez elengedhetetlen a figyelem. Meg kell teremteni az egyéni és a közösség céljainak összhangját. A közös célt csak szervezett közösségben lehet megvalósítani.

Személyiség-és közösségalkotó munkánk részeként fejlesztjük a tanulók életpálya-építési, szociális és életviteli kompetenciáit.

A tanuló közösségi magatartását a következők jellemezzék:

- Együttműködés a munkában
- Együttműködés a szabadidőben
- Az iskola és az osztály közös céljainak ismerete és elfogadása
- Az osztályközösséghez, mint csoporthoz való tartozás öröme
- Figyeljen és vigyázzon a közös értékekre környezetében
- Ismerje lakóhelye, mint közösség értékeit, múltját, történelmét
- Legyen rálátása, hogy a társadalom az emberiség nagy közössége, melyben neki is megvan a helye és szerepe

1.6.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A tananyag és annak elsajátításának módja, a különböző munkaformák is segítik a célok megvalósítását. A tanórai közös, egyéni vagy csoportban való tanulás során alakuljon ki egymást elfogadó, segítő közösség.

- Körbeszélgetés: egymásra figyelés, mások véleményének tiszteletben tartása.
- **Csoport munka:** munkamegosztás, alkalmazkodóképesség segítségnyújtás.
- **Egyéni munka:** önálló ismeretszerzés, véleményalkotás.
- Közös munka: /együttes játéka tanulás, drámajáték/ csoportépítő, osztályközösség fejlesztő.

Az egyes tanórák témakörei, tananyaga is sok lehetőséget ad a közösségfejlesztés céljainak eléréséhez:

Magyar nyelv és irodalom, Történelem

- Saját népünk és más népek kultúrájának megismerése, elfogadása.
- A falu régi élete, a község krónikájának megismertetése.
- Nyelvünk helyes használatának elsajátítása, nyelvművelés.
- Történelmünk legfontosabb eseményeinek megismerése.
- Szokásaink, ünnepeink megismerése, ápolása, hagyományőrzés.
- Példaképállítás /Híres, kiváló tudósok, művészek stb./
- Az irodalmi művek erkölcsi tartalma révén helyes értékrend kialakítása. /Felelősség egymásért, önmagunkért./
- Társadalmi értékek, kultúránk védelmére, megőrzésére nevelés.
- A társas érintkezés szabályainak elsajátítása, kommunikációs kultúra.

Környezetismeret, Természetismeret

- Természeti környezetünk /lakóhelyünk, hazánk/ megismerése, megóvása.
- Környezetvédelem /Állatok, növények szeretete, felelősségtudat kialakítása./
- Igényesség a saját környezet iránt. /Lakóhely, iskola, udvar, játszótér, utca stb./
- Egészséges életmódra nevelés

Rajz, technika

- Igény a szépre: Az esztétikai élmény – helyes értékrend kialakulása/.
- Gondosságra nevelés. /Saját és mások munkájának megbecsülése, tiszteletben tartása./
- Együtt munkálkodás, egymás segítése.
- Témák: Osztályterem, iskolai környezet. szépítése, természeti vagy kulturális ábrázolása ünnepre készülődés, ajándékkészítés stb.

Testnevelés

- Igény a rendszeres mozgásra, egészséges életmódra.
- Egymás segítése, tiszteletben tartása. Csoportmunka.
- Sportversenyek /egészséges küzdelem saját és csapatunk győzelméért, mások eredményeinek elismerése./

Ének - zene

- A népi hagyományok, népdalok, népi játékok megismerése, ápolása
- Zenei kultúra megalapozása /esztétikai élmény-értékrend/.
- Tánc és drámajáték közösségfejlesztő hatású.

Német nemzetiségi nyelv

- Idegen nyelv megtanulása.
- A nemzetiségi kultúra megismerése, tiszteletben tartása.
- Identitásfejlesztés

Osztályfőnöki órák

- Az iskolai közösség szokásainak, hagyományainak, házirendjének megismertetése.
- A fenti témakörök kiemelten szerepelhetnek.
- Egymás mindennapjainak, szokásainak, életmódjának megismerése.
- Különböző kultúra /sváb, szlovák/. Rokonok, ismerősök, magyar nemzetiségiek Szlovákiában, Romániában, Németországban. Kölsönös egymásrautaltság.
- Osztályközösség fejlesztése /közös cél, érdek/.
- Helyes magatartás fegyelmezett viselkedés, önzetlenség, egymás segítése, állhatatosság, tapintat, udvariasság, figyelmesség, pontosság.
- Értékeink közös védelme – nem mehetünk el szó nélkül a garázdálkodók, rongálók mellett.
- A helyes konfliktuskezdés módjai
- A „Boldogságóra” témáinak feldolgozása.

1.6.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

1.6.2.1. Tanórán kívüli foglalkozások

Egyéb napközis foglalkozás

A közösségi élet fejlesztésének jó terepe a napközis foglalkozások. A csoportok megszervezése az alsó tagozatos évfolyamoknak megfelelően történik. Cél: a tanulás és a szabadidő hasznos, kulturált eltöltése, feltételeinek megteremtése. A tanulókat már egészen kiskortól önállóságra neveljük. Az egymáshoz való alkalmazkodás képességének fejlesztése, a helyes szokásrendszer kialakítása – fontos feladatok.

Mivel a napközis foglalkozások sokkal kötetlenebbek a tanórai munkánál, több lehetőség nyílik a spontán baráti ill. csoportszerveződésekre. A pedagógus feladata ezeket a helyes irányban tartani, segíteni az egészséges, aktív mag kialakulását, helyes példaképeket és értékrendet adni.

Célunk, hogy a tanuló:

- Ismerje és alkalmazza a társas magatartás szabályait
- Tudja alakítani a kapcsolatait, legyenek csoportjában rokonszenvi kapcsolatok
- Vegyen részt a felelősi rendszeri feladatok tartalmának kialakításában és azokban szerezzon gyakorlatot
- Ismerje és tartsa be az ebédlői rend, az udvarias viselkedés, az önálló tanulás és a szabadidő eltöltésének szabályait
- Fontos a pontos, rendszeres fegyelmezett munkavégzésre szoktatás
- Tudja saját és mások munkáját értékelni, abból következtetéseket levonni
- Egyaránt becsülje a saját és közös vagyont, illetve tulajdonát
- Közös szabadidős tevékenységek
- Játék /csoportépítő hatású, alkalmazkodásképesség együttműködés fejlesztése./
- Munkafoglalkozások /együtt munkálkodás, segítség, megbecsülés/.
- Természeti és társadalmi környezetünk gyarapítása, megóvása. /Óvjuk az iskolai berendezést, játszóteret, facsemetéket./ Szép, tiszta, barátságos, iskolai környezet iránti igény. /Padok rendje, osztálydekoráció, tisztaság stb./
- Tanulás – fegyelmezett viselkedés, egymás segítése. A gyengébb képességű tanulók elfogadása.

Egyéb tanulószobai foglalkozás

A lemaradók, a tanulási problémákkal küszködők részére nyújt segítséget. Cél: a felzárkóztatás, a nyugodt felkészülés feltételeinek megteremtése. A tanulószoba működtetése

jó lehetőséget biztosít az egyéni fejlesztésre, felzárkóztatásra és a közösségfejlesztésre. A tanulószobát szaktanárok vezetik. A tanulószobai foglalkozás a közösségfejlesztési lehetőségeken kívül a tanulók tehetséggondozásra és felzárkóztatására is lehetőséget nyújt.

Szakkörök

Nagy szerepük van a szabadidő helyes eltöltésében, a helyes értékrend kialakításában, szerepet kap az együtt munkálkodás, egymás megbecsülése. Hangsúlyt kap az értékteremtés, megőrzés. A tehetséggondozás egyik formájaként biztosítja a tanulók érdeklődési körének megfelelő foglalkoztatását:

- Német előkészítő (DSD1 és diákcsera)

Iskolánk és német nyelvtanáraink célja, hogy a nyolcadikos diákjaink tanév végén DSD1 nyelvvizsgát tegyenek. Ennek érdekében heti rendszerességgel készítjük fel őket a megmérettetésre. Szakkör keretében nyelvi felkészítést kapnak tanulóink, hogy megszerzett tudásukat bátran használják anyanyelvi környezetben is. Élet közeli szituációkon, párbeszédiken keresztül gyakorolják a német nyelvet életkori sajátosságuk figyelembevételével, fejlődik közösségi érzésük. A Diákcsera előkészítőn készítjük fel tanulóinkat a német diákcsera programra.

- Sportkör

Legfontosabb célunk, hogy a gyerekek szokják meg a rendszeres mozgást, ami az egészséges élethez elengedhetetlen. A tanulóknak lehetőségük van korosztályonként elsajátítani a labdarúgás, kosárlabda, kézilabda és a röplabda alapjait. A legkisebbeknek játékos sportfoglalkozást szervezünk, ahol ügyességi játékokat játszanak. Fontos a közös játék élménye és a csapatért, egymásért érzett felelősség érzés kialakítása.

- Rajzsakkör

A szakkör iránt nagy az érdeklődés az alsó és a felső tagozatban egyaránt. A felsősök már tanulmány rajzot készítenek, munkáik részletesebbek, kidolgozottabbak. Az iskolai rendezvények dekorációs feladatait is ellátják. Rajzversenyeken és rajzpályázatokon vesznek részt, mind a kis és a nagy szakkörösök is. Az évet munkáikból álló kiállítás zárja. Nyáron rajztábort szervezünk, ahol a kicsik és a nagyok együtt, családi légkörben dolgoznak.

- Citera szakkör

A szakkör célja a gyerekek ritmusérzékének, zenei hallásának fejlesztése, a népdalok, népzene megszerettetése, a hagyományápolás fontosságának tudatosítása, a csapatok összetartás érzésének növelése. A citerások rendszeresen fellépnek a Közösségi Ház, valamint az iskola rendezvényein.

- ECDL előkészítő

Az ECDL célja az informatikai írástudás elterjesztése, és annak elősegítése, hogy minél több ember az Információs Társadalom teljes értékű tagjává válhasson. Négy modulra vonatkozik, melyek a következők: Operációs rendszerek, Szövegszerkesztés, Információ és kommunikáció, Prezentáció.

- **Magyar és matematika szakkör, felvételi előkészítő:** Tantárgyfelosztás függvényében szervezzük meg.
- **Svábtánc szakkör:** Német nemzetiségi táncok hagyományörző csoportja.
- **Énekkar:** Kiemelt szerepe van a művészeti nevelésnek, a hagyományörzésnek. Német nemzetiségi dalok mellett a magyar népzene, népdalkultúra megőrzése is cél.
- **Egyéb szakkörök** az igények és a lehetőségek figyelembevételével.

1.6.2.2. Közösségfejlesztő hagyományaink

Ünnepeink: Közös ünneplés élménye, összetartozás, hazaszeretet.

Nemzeti ünnepeink /október 23. március 15./.

- Kis-forrás Iskolanapok
- Márton-nap /hagyományteremtés/.

- Mikulás.
- Iskolai karácsonyi ünnepség.
- Farsang.
- Német nemzetiségi est.
- Gyermek-napi programok.

Nyári táborok: Hazánk tájainak, városainak, természeti és kultúrkincseinek megismerése.

- Más életmódok, szokások elfogadása.
- Társas kapcsolatok fejlesztése.
- Alkalmazkodóképesség, segítségnyújtás.

Kapcsolattartás németországi testvérvárosokkal

- **Német tábor, német focitábor**
- Német gyerekek vendégül látása.
- **Diákcsera**

1.6.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Az iskolai életben a DÖK gyakorolhatóvá teszi a demokratikus együttműködést, felismerteti a gyerekekkel ennek szükségességét, képessé teszi a kölcsönös tiszteletre és megbecsülésen alapuló megállapodások megtartására. A tudást leginkább az új felfedezésére ösztönző, a személyes teljesítményt elismerő, segítséget adó társak között lehet megszeretni. A DÖK elsősorban érdekvédelmi szervezet:

- Iskolagyűlés, iskola fórum.
- Tagjainak tájékoztatása érdekében iskolarádió
- Az iskolai közösségi élet segítése, az iskola működésében résztvevők együttműködéseinek előmozdítása.
- Megállapodást köthet az iskolavezetőséggel vagy a nevelő testülettel bizonyos feladatok átvételére, gyakorlására. Pl. tanulói ügyeletrendszer.
- Versenyek, pályázatok kiírása.
- Bálszervezés
- Egyetértési jog a házirendhez
- Véleményezési jog fegyelmi eljárásokban.
- Általános javaslattevési jog.

A diák az iskolában szerzi meg azt a tudást és tapasztalatot, amely a boldoguláshoz, a társadalom ügyeiben, a közügyekben való eligazodáshoz szükségesek. Iskolánk gyakorolhatóvá teszi a demokratikus együttműködést, felismerteti a gyerekekkel az együttműködés szükségességét, képessé teszi a kölcsönös tiszteleten és megbecsülésen alapuló megállapodások megtartására. Ezt szolgálja a Diákönkormányzat.

A DÖK alapvető feladata az iskolai munka segítése, az iskola működésében résztvevők együttműködésének előmozdítása. Megállapodást köthet az iskolavezetéssel vagy a nevelőtestülettel bizonyos jogkörök, feladatok átvételére, gyakorlására. Ilyenek lehetnek:

- Tanulói ügyeleti rendszer megszervezése, működtetése.
- Versenyek, pályázatok kiírása.
- Bál, sportrendezvény szervezés, melynek bevétele a DÖK-öt illeti stb.

A DÖK-nek döntési joga van többek között egy tanítás nélküli munkanap programjáról, saját pénzének felhasználásáról. Szervezhet iskolagyűlést, iskolafórumot. Tagjainak tájékoztatása érdekében működtethet iskolaujságot. Véleményezési jog illeti meg a Házirendhez, a Szervezeti és Működési Szabályzathoz, általános véleményezési jog, kötelező véleményezési jog, fegyelmi eljárásokban, általános javaslattevési jog.

1.6.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

a) Szabadidős tevékenységek

- Kirándulások: pl. iskolai, osztály, Öko, tanulmányi és „**Határtalanul**” kirándulás

- Múzeumlátogatások, színházlátogatások

Ezek lehetőséget adnak

- Természeti és kulturális kincseink megismerésére.
- Ezek megóvására, megbecsülésére nevelés
- Kulturált viselkedésre nevelés.
- Erősíti a közösséghez tartozás érzését /Haza, lakóhely, közös élmény/
- Helyi értékítélet kialakítása.
- A „**Határtalanul**” kirándulás által: a határon túli magyarok és kultúrájuk megismerése

b) Egyéb

- **Felkészítés tanulmányi versenyekre** és egyéb, tanulóknak hirdetett versenyekre.
- Egyéni, öntevékeny **könyvtárhasználat**.
- Délutáni **sportolási lehetőség** az alsó és felső tagozat részére.
- **A tartalmi munkát segítő rendezvények:** Igény szerint színházlátogatások, táborok.
- Az **iskolarádió működtetése** (Az SZMSZ szerint)

1.7. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

1.7.1. A pedagógusok feladatai

*A feladatok részletes listáját személyre szabott **munkaköri leírásuk** tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:*

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a kiemelt figyelmet igénylő tanulók egyénre szabott fejlesztése
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, osztályozó, javító vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- a gyermek – és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az intézményvezető által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

1.7.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnököt az intézményvezető bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői szervezeti tagjaival.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: e-napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermek – és ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelősével.
- Kapcsolatot tart a Pedagógiai Szakszolgálattal, Nevelési Tanácsadóval, a különböző szakemberekkel.
- Figyelmet fordít az osztályban a kiemelt figyelmet igénylő tanulók tanulmányi előmenetelére, kapcsolatot tart a szaktanárokkal.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segítészére.
- Részt vesz a munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A Nemzeti köznevelési törvény (Nkt.) 3. § (6) bekezdése alapvetően rögzíti, hogy a köznevelés kiemelt feladata a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók, valamint a kiemelten tehetséges tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

A Nkt. értelmező rendelkezése szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- a lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló

1.8.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Mindennapi pedagógiai munkánk során nap, mint nap találkozunk olyan gyerekekkel, akik nehezebben haladnak a tanulásban, vagy akik elkápráztatnak tehetségükkel. Pedagógiai programunk megalkotásakor éppen ezért kiemelten kezeltük mindkét területet.

Iskolánk tanulóinak összetétele heterogén, mely az intellektuális képességekben is megmutatkozik. Az általános képzés mellett szükség van a tehetséggondozásra és a felzárkóztatásra egyaránt.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy tehetséges tanulóink számára a tanórán kívül is olyan lehetőségeket kell biztosítanunk, ahol képességeik kibontakoztatására

rendszeres alkalom nyílik. Helyi tantervünknek fontos eleme azoknak a szervezeti formáknak és pedagógiai megoldásoknak a megteremtése, folytatása, amelyek elősegítik a tehetségek kiválasztását, fejlesztését.

Kiemelten fontos a tehetséges tanulók folyamatos – és nem időszakos – felkészítése az éves versenyekre, tehetségük folyamatos bekapcsolása a napi tanítási gyakorlatba, külön feladatok, kutatómunkák, kiselőadások szervezésével, differenciált foglalkoztatásuk megszervezése, iskolán kívüli eredményes teljesítményük (versenyeredmények) figyelembe vétele az értékelésüknél.

A **tehetséggondozás** az iskolában az egyik fontos feladat. Kiemelten kell vele foglalkozni. A gyerekek különböző képességekkel, érdeklődéssel rendelkeznek. A nevelő ezt felismerve segítheti, irányíthatja, fejlesztheti a tanulót. A tehetséggondozás megvalósulhat tanítási órákon és tanítási órákon kívül.

Tanítási órákon:

- differenciálással
- szorgalmi feladatokkal
- kiselőadásokkal
- bontott csoporttal

Differenciálhatunk a feladatok kijelölésénél, házi feladatnál. A szorgalmi feladatokkal lehetőséget adunk, hogy érdeklődésének megfelelően választhasson a tanuló. A kiselőadások növeli önbizalmukat, magába rejti a kutatást, felfedezést. A bontott csoportokban lehetőség nyílik a kiegészítő anyag elsajátítására, ötletes megoldások keresésére, logikus gondolkodás fejlesztésére.

Tanítási órákon kívül:

- szakkörök
- tanulmányi versenyek
- nyári táborozások

A szakkörökre a gyerekek önként jelentkeznek. A szakkörök témáit, programját, munkamódszereit a tanuló – tanári érdeklődés irányítja. A csoportos tevékenységen belül az egyén is kiemelten fejleszthető, így duplán hat a tehetséggondozás.

- csoportos, egyéni munka
- közös, önálló gondolatok
- közös oktatás öröme
- megtanulnak alkalmazkodni
- tanulnak egymástól

Szakkörök területei:

- népzene
- népi hagyományok őrzése
- környezetvédelem
- sport
- svábtánc
- énekkar, citera
- képzőművészet
- rajz
- egyéb szakkör, pl. sakk, az előzetesen felmért igényeknek megfelelően

- A kiválasztott szakkörön lehetőség nyílik a következőkre:

- megismerkednek hazájuk, szomszédos országok zene világával
- népdalokat tanulnak, játszhatnak népi hangszereken
- ápolják a magyarság kultúráját, megismerik a népi hagyományokat, szokásokat, megismerésük után tovább adják nemzeti örökségüket
- megismerkednek szűkebb hazájuk értékeivel, szépségeivel, megtanulják óvni a természetet

- egészséges életmódra nevelés, mozgás szeretete
  - nemzetiségi kultúra megismerésére nyílik lehetőség
  - a képzőművészet különböző ágaival, technikáival ismerkedhetnek meg.
  - logikai gondolkodási és problémamegoldó képességük fejlődhet
- A szakkörök bemutatkozási lehetőségei:
- kiállítások
  - versenyek
  - műsorok

Tehetséggondozó csoportok

A tehetséges tanulóknak kisebb létszámú csoportokban tehetséggondozó foglalkozásokat tartunk. Ennek célja a tehetséges tanulók teljesítményének fejlesztése, ösztönzése.

A **tanulmányi versenyek** területén is lehetőség nyílik a tehetséggondozásra. Itt szükség van a kutatómunkára, források feldolgozására. Megtanulhatják a gyűjtő munka módszereit. Megismerkedhetnek az egyetemes és magyar kultúra értékeivel, történelmünkkel. Követhetik a tudomány, technika fejlődését.

Ápolhatják a magyar nyelvet, élővé tehetik a nemzetiségi német nyelvet. Nyári táborokban tovább folytatódhat a tehetséggondozás.

- Ennek formái:

- zenei táborok
- képzőművészeti táborok
- tánc illetve sport táborok
- nyelvi táborok

DSD1 német nyelvvizsga: A tehetséggondozás célját szolgálja a DSD1 német nemzetközi nyelvvizsgára való felkészítés is.

1.8.2. A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkózását segítő program

Az értelmi vagy testi hátrányok súlyosabb formáinál az iskola nem képes egyedül megoldani a problémát. A gyerek érdekében szakemberekhez kell irányítani, mert csak azok képesek orvosolni a hiányosságokat. Fel kell venni a kapcsolatot az erre a feladatra specializálódott szervezetekkel, így a nevelési tanácsadókkal, mentálhigiénés szakemberekkel, pszichológusokkal.

Iskolánkban helyben is tudjuk tanítványainkat fejleszteni. A fejlesztő pedagógus feladata kiscsoportos foglalkozás keretei közt korrigálni a gyermek tanulási, magatartási, viselkedési problémáit. Ez a munka csak akkor tud eredményes lenni, ha valóban nem haladja meg a kiscsoportban a gyereklétszám a 4-5 főt. Enyhébb tanulási hiányosságok /hosszabb betegségből adódó lemaradások/ korrigálását, pótlását a pedagógusok a korrepetálási órán igyekeznek biztosítani. A „Boldogságprogram” bevezetése is azt a célt szolgálja, hogy minden tanulót sikerélményhez juttassunk.

1.8.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók (BTMN) segítése

Fogalmak, jogszabályok: Nkt 4. §. *Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.*

Nkt. 27. § (1) 5) *Az általános iskola, a középfokú iskola köteles megszervezni a tanuló heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeretét különböző terhére a tehetséggondozás céljából.*

kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára, továbbá az első-negyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító egy-három fős foglalkozásokat.

Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként heti egy-egy óra átlagban biztosított az iskolában.

Nkt. 47. § (8) Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

A fejlesztő foglalkoztatást az iskola fejlesztő pedagógusok által valósítja meg.

97. § (1a) Az a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló, akit 2018. augusztus 31. napjáig a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól mentesítettek, a mentesítés időtartamának félbeszakadása nélkül, középfokú iskolai tanulmányainak befejezéséig egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól mentesülhet. Az e bekezdésben foglaltakra az 56. § (1) és (2) bekezdésben foglalt szabályok értelemszerűen alkalmazandóak.

Beilleszkedési nehézségek: az osztályközösségen belül perifériára szorult tanulók vagy összeszokott közösségbe érkező tanulók beilleszkedési gondjai.

Perifériára szorult tanulók esetében fel kell tárnunk a beilleszkedési zavar okát szülők és osztálytársak segítségével, ki kell dolgozni a módját, hogy a tanuló megtalálja helyét a közösségben.

Új tanulók esetében közös programok szervezésével /kirándulás sportfoglalkozás, klubdelután stb./ segíteni az ismerkedést, bemutatni a helyi szokásokat, követelményeket, hogy minél előbb tagjai lehessenek az osztályközösségnek.

Magatartási zavarok: a gyermek viszonya, viselkedése hirtelen megváltozik társaival, tanáraival szemben, komoly magatartási problémákkal küzd az agresszivitástól a teljes passzivitásig. Fel kell tárnunk a gyermek megváltozott magatartásának ok-okozati összefüggéseit, szülői segítséggel meg kell határozni a segítségnyújtás módját, pl: iskolapszichológus Nevelési Tanácsadó.

A tanulási nehézségek leküzdésének lehetőségei:

A nehézségek okának feltárása és az egyénre szóló fejlesztési terv kidolgozása. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók problémáinak leküzdésére használt eszközök a gyakorlatban:

- jól differenciált feladatok, követelmények
- egyéni haladási tempóhoz való igazodás
- egyéni motiválás
- sikerélmény biztosítása
- megfelelő segítség megszervezése
- megfelelő képességekre való támaszkodás
- annak a tevékenységi formának a keresése, amelyben a tanuló sikeres.
- A tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükséges az olvasási – számolási- írási problémák /dyslexia, dysgrafia, dyscalculia/ gyors felismerése és preventív kezelése.

1.8.4. Sajátos nevelési igényű tanulókkal (SNI) kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Fogalmak, jogszabályok: Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különös figyelmet igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- érzékszervi,
- beszéd fogyatékos (Szakmai alapkokumentum szerint feladatunk),
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) (Szakmai alapkokumentum szerint feladatunk) küzd.

A Nkt. 4. § 23. pontja alapján megváltozott a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók körének megnevezése. (Az Nkt. hatálybalépésétől az „egyéb pszichés fejlődési zavar” (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavar) a korábbi „a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermek, tanuló” megnevezést váltotta fel.)

Ha a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló szakértői véleményében a sajátos nevelési igényt

- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos, vagy súlyos rendellenessége,
- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenessége alapozza meg, azon a gyermek, a tanuló következő felülvizsgálatáig, de legkésőbb 2015. szeptember 1-jéig az egyéb pszichés fejlődési zavart (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavart) is érteni kell.

A Nkt. 47. §-a alapján a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön, attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A sajátos nevelési igényű tanulót a többi tanulóval együtt nevelő, oktató iskola a helyi tantervnek elkészítésénél a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét is figyelembe veszi.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrációját segítő program:

Az egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások szervezése a sajátos nevelési igényű tanulók számára egyéni fejlesztési terv alapján történik, melyet az osztálytanítók, osztályfőnökök és a gyógypedagógusok közösen készítenek el. A foglalkozások az SNI tanulók száma és szükségletei szerint szerveződnek.

a.) Tanórán az osztályonként meghatározott óraszámában segít a gyógypedagógus. Differenciált tananyag feldolgozásával – figyelembe véve az általános iskolai követelményeket, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók tantervi irányelveit – a gyermekek szintjének megfelelő feladatokat ad, így hozzásegíti a tanulókat, hogy saját tempójukban haladhassanak, s kisebb lépésekben fokozatosan felzárkózhassanak a többiekhez. Ezáltal több sikerélmény és kevesebb kudarc éri a gyermekeket. Magabiztosabbá válnak, személyiségük megerősödik, ami a későbbi társadalmi integrációjuk szempontjából nagyon lényeges.

A gyógypedagógus és az osztálytanító együttműködése rendkívül fontos. Ez nemcsak technikai együttműködést jelent, hanem közös felelősségvállalást egy valódi, közös, aktív együttgondolkodást, együttműködést, ami kiterjed a tanmenet- és tananyagszervezésre, a célok, ellenőrzési módok, értékelés, a különböző didaktikai problémák, valamint az osztályban előforduló többi problémás tanulónak nyújtandó egyéni megsegítés megbeszélésére. Az SNI tanulók kapjanak szöveges értékelést minden tantárgyból az érdemjegy mellett félévkor és év végén is. A százalékos értékelés is jelenjen meg.

Az együttműködés célja, hogy megteremtse mindazokat a feltételeket, amelyekkel valamennyi tanuló nevelési és oktatási szükségleteit biztosítani tudjuk. Törekedni kell a nyitottságra, a kooperációra, kapcsolattartásra, párbeszédre, a konfliktuskezelésre.

Az integráció nemcsak az osztályban tanító tanárok ügye, hanem kihat az egész iskola szervezetére és a szülőkre is. Az osztályfőnök feladata, hogy a szülőket partnerként bevonja a fejlesztő tevékenységbe, tájékoztassa az elért eredményekről az osztályfőnök által szervezett team megbeszélések után.

b.) Tanórán kívül a rehabilitációs órák keretében a tantárgyi felzárkóztatást és a tanulási képességek fejlesztését végzi a gyógypedagógus.

Fontos, hogy tanórákon a többiekkel együtt tudjon haladni az integrált tanuló, ezért az eljárás didaktikai tréningekkel történik, így az aktuális tananyaggal kapcsolatos probléma rövidebb időn belül felszámolható.

Az alapvető tanulási képességek hiánya, gátoltsága vagy zavara miatt megnehezül az iskolai haladás, ezért nélkülözhetetlen ezeknek a képességeknek, az ún. bázisfunkcióknak a fejlesztése is. Az alapvető képességek fejlesztése hosszabb folyamat.

A képességfejlesztés speciális pedagógiai eljárásokkal történik, a szakértői véleményben megfogalmazott fejlesztési javaslatok alapján.

1.8.5. A sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység, pedagógiai feladataink:

- Az okok feltárása: a család megismerése, a tanuló helye a családban, környezettanulmány.
- A szülők bevonása a nevelési problémák megoldásába, segíteni őket a megfelelő nevelési módszerek megismertetésével.
- Az osztályban tanító pedagógusok bevonása a nevelési gondok megoldásába.
- Súlyosabb esetben szakember segítségének kérése.
- Sajátos nevelési igényű tanulók esetében szoros szakmai együttműködés a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szükség esetén más szakemberrel az osztályfőnök koordinálásával.
- A tanulóval való egyéni bánásmód, beszélgetések, személyre szabott, nevelő szándékú feladatok adása.
- Különbféle lehetőségek ajánlása a szabadidő hasznos eltöltésére.
- A baráti társaság figyelemmel kísérése.
- Tájékoztató előadások a fiatalok káros szenvedélyeiről egészségügyi és rendőrségi szakemberek bevonásával.
- A nevelőtestület konzultációja a devianciáról, a rehabilitációs tevékenységről (nevelési értekezlet, belső továbbképzések).
- Jelentős pedagógiai problémává válhat az agresszió. Igyekeznünk kell feltárni ennek okait, meg kell tanítanunk a helyes konfliktuskezelést.
- Fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus és pedagógiai asszisztens bevonása a munkánkba.
- A pedagógus munkáját csak a kölcsönös bizalom, tapintat, a személyiségjogok tiszteletben tartásával végezheti. Örömet, sikerélményt nyújtó feladatok adásával kell segítenünk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulóink is elinduljanak az egészség személyiségfejlődés útján.

1.8.6. A gyermek – és ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A gyermek-és ifjúságvédelem a tantestület valamennyi tagjának, de különösen a GYIV – felelősnek és az osztályfőnököknek a feladata. **Elsődleges és meghatározó a prevenció.**

Cél: A tanulók esélyegyenlőségének biztosítása. Az iskola pedagógusainak a tanulók hátrányos helyzete és anyagi veszélyeztetettsége feltárásával és enyhítésével kapcsolatos feladatait a **köznevelési** törvény és annak végrehajtási rendelete szabályozza.

A gyermekvédelmi felelős és az osztályfőnök kezdeményezi, javasolja:

- szociálisan hátrányos helyzetben élő családok felmérését
- étkezési támogatását
- krízishelyzetben élő családok segítését (rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás)
- kedvezményes táborozás, kirándulás biztosítását.

Feladatuk a családi, anyagi, egészségi stb. okok miatt hátrányos ill. veszélyeztetett helyzetű tanulók kiszűrése, segítése. A családi /anyagi stb./ háttér változásainak figyelemmel kísérése. A gyermek személyiségének tanulmányi eredményének, iskolai és iskolán kívüli tevékenységének megfigyelése. A helyzetből fakadó hátrányok csökkentése, (szenvedély, betegség, csavargás, bűnözés stb), megelőzése, kiküszöbölése.

Kapcsolattartás:

- Gyermekjóléti Szolgálattal
- a családdal, szülőkkel
- az iskola vezetésével
- az osztályfőnökökkel
- Járási Hivatallal
- élelmezésvezetővel
- Karitas szervezettel

Eszközök:

- Családlátogatás, környezettanulmány
- Együttműködés a családdal és az osztályfőnökökkel
- Anyagi támogatás Járási Hivatal segítségével
- /Rendkívüli és rendszeres nevelési segély, étkezési beiskolázási hozzájárulás, ingyenes táborozás stb./
- Anyagi és erkölcsi támogatás a Karitas segítségének igénybevételével. /Ruhanemű, délutáni szabadidős tevékenység szervezése/.
- Napközis ill. tanulószobai foglalkozáson való kötelező részvétel a tanulók számára.
- Súlyos esetben a Járási Hivatal segítségének igénybe vétele./hatás körébe utalás/.

A drog rohamos terjedése, a fokozódó alkoholfogyasztás, dohányzás egyre fiatalabb korban való elkezdése sürgetővé **teszi** a rendszeres mentálhigiénias foglalkozások, programok szervezését iskolán belül is és szakember /pszichológus, szociológus, lelkeszek, orvosok/ meghívásával, a gyerekek és a szülők figyelem felhívása a következményekre és a segélyszolgálatok igénybevételére.

Gyermekvédelmi tevékenység

Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, illetve a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, segítséget kérhet a gyermekjóléti szolgálattól, illetve az oktatásügyi közvetítői szolgálattól vagy más, az ifjúságvédelmi, családjogi területen működő szolgálattól. Ha további intézkedésre van szükség, a nevelési-oktatási intézmény megkeresésére a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tesz arra, hogy a nevelési-oktatási intézmény a gyermekvédelmi rendszer keretei között milyen intézkedést tegyen. Az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységét, feladatát a Pedagógiai Program tartalmazza. E feladatok ellátásáért az intézmény vezetője felel, de köteles abban közreműködni valamennyi pedagógus. Az iskola a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős útján tart kapcsolatot a Járási Hivatallal és a Gyermekjóléti Szolgálattal, valamint a nevelési tanácsadóval. Az iskolának keresnie kell a kapcsolatteremtés lehetőségét, és meg kell találnia azt a formát, amelynek keretei között kölcsönösen tájékoztatják tapasztalataikról a gyermekjóléti szolgálat munkatársait. Mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy az iskola tanulóinak egészséges és biztonságos fejlődése megvalósuljon. Ha az iskola a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól. Az intézményvezető gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

1.8.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociális hátrány: valamilyen okból a társadalom többi tagjához viszonyítva hátrányos helyzetbe kerül az egyén. **Az iskola elsődleges feladata a megelőzés.** Ennek érdekében fel kell mérni az intézmény tanulóinak szociális hátterét, korai szűréssel feltárni a különböző hátrányokat és felvenni a kapcsolatokat a megfelelő szakszolgálatokkal.

Szociális hátrányok: a gyermek testi, értelmi, és erkölcsi fejlődésének anyagi vagy személyi feltételei kedvezőtlenek.

Fajtái:

a) Anyagi problémák miatt kerül hátrányos helyzetbe a tanuló, pl. munkanélkülivé válik a szülő vagy szülők, válás, tartós betegség miatt, halálozás, büntetőintézetben tartózkodik. Ez a fajta hátrányosság lehet ideiglenes vagy átmeneti.

b) A testi vagy értelmi fogyatékoságból eredő hátrányok lehetnek enyhébbek, vagy súlyosabbak.

A hátrányosság leggyakrabban halmozott formában jelentkezik, ezért mindig komplett módon kell kezelni. A gyerek egész személyiségét kell a vizsgálat alatt szem előtt tartani. Az iskola elsődleges feladatai közt kell, hogy tartsa e hátrányok enyhítését, lehetőségeihez mérten megelőzését, a már meglévő hátrányok kiküszöbölését.

Formái:

Fontos megtartani a már jól működő egyéb napközis foglalkozásokat és a felső tagozaton **az egyéb** tanulószobai foglalkozásokat, ami biztosíthatja a gyerekek felzárkózását, tanulmányi lemaradását, korrepetálását azokból a tantárgyakból, amelyekből lemaradásuk van.

A délutáni foglalkozásokba be kell vonni azon tanulókat, akik szociálisan hátrányos helyzetben vannak. Az étkeztetésükről gondoskodni kell. Ne legyen éhező gyerek! Minden év elején fel kell mérni az iskola tanulóinak helyzetét. Jelenteni kell az Járási Hivatal felé. Fontos a szülők tájékoztatása az igénybe vehető segítségnyújtási lehetőségekről.

Minden olyan gyermeket be kell vonni az iskolai étkeztetésbe, akinek nem megoldott, vagy rendszertelen a táplálkozása. Az arra rászoruló tanulók étkezési térítésének díjkedvezményeit kedvezményezni kell.

Ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartását veszélyeztető élethelyzetbe kerül /munkanélkülivé válás, betegség, elhalálozás stb./ tájékoztatni kell a szülőt az önkormányzat ellátási rendszeréről, segítséget kell nyújtani ezek igénybeviteléhez.

Az oktatással kapcsolatos iskolai programok /kirándulás, erdei iskola, nyári táborozások stb./ anyagi okok miatt ne legyenek elérhetetlenek a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók számára. Részvételük anyagi fedezetét pályázatok, Karitás Egyesület vagy az önkormányzat, ill. a fenntartó segítségével próbáljuk megoldani.

1.9. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

A tanulók a diákönkormányzat által képviselhetik jogukat (DÖK), melynek javaslattevő joga van a tanulók nagyobb közösségére kiterjedő iskolai élettel kapcsolatos minden kérdésben. A tanulóközösségek és a diákkörök a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A Diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A Diákönkormányzat akkor járhat el az intézmény egészét érintő ügyekben, ha megválasztásában a tanulók több mint 50%-ának képviselete biztosítva van.

Az osztályközösségek a diákönkormányzat legkisebb egységei, küldöttet delegálnak az intézmény diákönkormányzatának vezetőségébe. A tanulóközösségek ily módon önmaguk diákképviseletéről döntenek.

A diákönkormányzat **iskolarádió**t működtet pedagógusok ellenőrzésével és irányításával.

Az iskolai diákönkormányzat véleményt nyilváníthat

- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítésében, elfogadásában;
- a tanév munkarendjének meghatározott, a tanulókat érintő programok tekintetében;
- pályázatok, versenyek meghirdetésében, szervezésében;
- fakultációs irányok, programok megválasztásában;
- a tanulók fegyelmi ügyében;
- a tanórán kívüli foglalkozások szervezésében, formáinak meghatározásában;
- az iskolai ünnepélyek szervezésében és az iskolai hagyományépítésben.

A diákönkormányzat (DÖK) dönt

- saját működéséről és szerveinek hatásköréről
- a diákönkormányzat rendelkezésére álló pénzeszközök felhasználásáról;
- a tanítás nélküli programok megvalósításáról (a nevelőtestület véleményének meghallgatásával). Egy tanítás nélküli munkanap programjának meghatározása a nevelőtestület véleményének kikérése mellett a diákönkormányzat jogköre;
- az iskola tájékoztatási rendszerének létrehozásáról, működtetéséről, a szerkesztőség diákvezetőinek és munkatársainak megbízásáról
- a diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatának elfogadásáról.
- a Hangforrás Iskolarádió működésével kapcsolatban.

A diákönkormányzat véleményezési jogot gyakorolhat

- a tanulók kitüntetésében, jutalmazásában;
- az iskolai SZMSZ elfogadásakor, módosításakor a jogszabályokban meghatározott ügyekben;
- az ünnepélyek, megemlékezések rendjében, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokban;
- a diákképviselők, valamint az iskolai vezetők közötti kapcsolattartás formáiban és rendjében;
- a mindennapi testedzés formáinak kialakításában és az iskolai sportkör, valamint az iskola vezetése közötti kapcsolattartás formáinak és rendjének meghatározásában;
- a tanulók szervezett véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendjének és formáinak kialakításában;
- a tanulók jutalmazásának elvei, formái meghatározásában;
- a fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elveinek kialakításában;
- a diákönkormányzatok részére biztosított helységek kijelölésében, használati rendjének megállapításában, használati jogának megvonásában;
- a nevelési oktatási intézmény működésével összefüggő nem szabályozott kérdésekben.
- a házirend elfogadásában.

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. A tanulók döntési joga a diákönkormányzati munkában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására korlátozódik a jogszabályok által meghatározott módon. A köznevelési törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározottak szerint biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a tanulók – a diákönkormányzat szervezeti keretei között – kifejthessék véleményüket a házirend, a szervezeti és működési szabályzat, valamint a pedagógiai program elkészítésekor. Ennek érdekében az osztályfőnökök és a diákönkormányzat patronáló tanára közreműködésével

minden osztályban az életkornak megfelelő szinten és tartalommal ismertetjük a dokumentumok tartalmát, biztosítjuk az egyes tanulók és az osztályközösségek számára a véleménynyilvánítás lehetőségét. A dokumentumok tanulói véleményezése a diákönkormányzat hatásköre az annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint.

1.10. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

1.10.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Az osztályközösségek és tanulócsoporthok: Az azonos évfolyamra járó és többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség tanulólétszáma rendeletben meghatározott, az osztályközösség élén pedagógus vezetőként az osztályfőnök áll.

1.10.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A tanév rendjét a szülők és a diákok a szeptemberben megjelenő „Tájékoztatóból” ismerhetik meg. A szülői tájékoztatást az évente kétszer sorra kerülő szülői értekezletek, havonta a fogadóórák és félévente a nyílt napok, nyílt órák biztosítják. A falu lakóinak tájékoztatását szolgálja az iskola munkájáról, rendezvényeiről az iskola honlapja.

Az iskola és a szülők közös együttműködése által valósulhat meg a gyerekek optimális érdekképviselete, csak együttműködve lehet megoldást találni a problémákra. A szülőket a legfontosabb szövetségesnek tekintjük, hiszen közösek a törekvéseink. A szülői értekezleten, fogadóórán kívül lehetőséget biztosítunk a szülők számára, hogy betekintsenek az oktatásba, ehhez tanévente egyszer nyílt tanítási napokat tartunk.

a./ Az iskola feladatai, lehetőségei az együttműködés terén:

Az évi két **szülői értekezleten** a pedagógus valamennyi gyermek érdekeit szem előtt tartva juttatja információhoz a családot. Beszámol a közösség formálódásáról, a tanulók kifejlődéséről, sikerekről és az esetleges gondokról, problémákról.

A **fogadóórák** meghittebb beszélgetésre teremtenek lehetőséget. Ezek az alkalmak feszültséget oldhatnak, a szülő átgondolhatja saját gyermeke fejlesztése iránt támasztott igényeit.

Az e-ellenőrzőbe beírt pozitív és negatív információk szerepe a gyors tájékoztatás, a gyermek szempontjából fontos kérdésekben.

Az **alkalmi beszélgetések** /személyes találkozás vagy telefon útján/ az aktuális és sürgős tapasztalatok kicserélésére nyújtanak lehetőséget.

b./ Milyen módon segítheti a szülő a nevelőmunkát?

Legyen nyitott a pedagógiai együttműködésre, bízson a tapasztalattal rendelkező pedagógus értékítéletében, hibás nevelési szokásain próbáljon változtatni. /passzív nevelés, elfogult bánásmód/.

Keresse az alkalmat, hogy nevelési kérdésekben véleményt cserélhessen az iskola pedagógusaival. Igyekezzen megismerni az iskolai élet értékrendjét, normáit.

Vegyen részt az iskolai vagy osztály szülői szervezet tevékenységében. Támogassa a hagyományos rendezvényeket. Pl. kirándulás, színházlátogatás, ünnepélyek, gyermeknap, sportnap, karnevál, nyári tábor.

A szülőkkel való együttműködés fejlesztésével kapcsolatos feladatok

a) A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.

b) A szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, az iskola egészének életéről, az iskola munkatervéről, az aktuális feladatokról, az országos és a helyi közoktatás politika alakulásáról, változásairól, a helyi tanterv követelményeiről, az iskola és a

szaktanárok értékelő munkájáról, saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről. Szülői értekezletek témái lehetnének.

c) A szülők kéréseinek, véleményeinek, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az intézményvezető felé tanévenként egy-két alkalommal. Szükség esetén rendkívüli szülői értekezletet lehet tartani osztálykeretben vagy iskolai szinten.

1.10.2.1. A Szülői Szervezettel való kapcsolattartás tartalma és módja

Az iskolai **Szülői Szervezet** figyelemmel kíséri a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét. A Szülői Szervezet a tanulók nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben véleményt nyilváníthat, tájékoztatást kérhet a nevelési-oktatási intézmény vezetőjétől. A Szülői Szervezet képviselőjével az iskola intézményvezetője tart kapcsolatot. Az intézmény Szülői Szervezete részére az iskola intézményvezetője tanévenként legalább egy alkalommal tájékoztatást ad az intézmény munkájáról, rendezvényekről, iskolai eseményekről. A gyermekközösségek (osztályok, csoportok) szülői munkaközösségével a kapcsolatot közvetlenül tartja a gyermekközösségért felelős pedagógus (osztályfőnök, csoportvezető), aki az intézmény pedagógiai programjába illeszkedő kezdeményezéseket segíti. A Szülői Szervezet véleményét, javaslatát a Szülői Szervezet vezetői, vagy a választott elnök juttatja el az intézmény vezetőségéhez.

Két alapvető nevelési tényező- család és iskola között munkamegosztás, egybehangolás szükséges a pedagógiai tennivalók tekintetében. A kapcsolattartás, információcsere rendszeressége különösen indokolt napjainkban, mert a feszültségek felerősödése miatt egyre gyakoribb a magatartás- konfliktussal kapcsolatos jelenség a tanulók körében.

A kapcsolattartás egyéb formái: Nyílt hét, bemutató órák, szülői fórum, ünnepek, iskolai rendezvények, versenyekre, fellépésekre való szülői kíséret, alkalmi beszélgetések, fogadó óra, szülői értekezletek, iskolai és osztályszintű rendezvények, pályaválasztási tanácsadás, előadások szervezése szakemberek közreműködésével.

A szülői értekezletek rendje

Az osztályok szülői közössége számára az intézmény tanévenként két, a munkatervben rögzített időpontú, rendes szülői értekezletet tart az osztályfőnök vezetésével. A szeptemberi szülői értekezleten a szülők értesülnek a tanév rendjéről, feladatairól, az értékelési elvekről, módokról. Ekkor bemutatják az osztályban (csoportban) oktató új nevelőket is. Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze az intézményvezető, a munkaközösség vezetője, az osztályfőnök a gyermekközösségben felmerülő problémák megoldására.

A szülők egyéni tájékoztatása

Az intézmény valamennyi pedagógusa fogadja a szülőket, és szóbeli tájékoztatást ad a gyermekekről a fogadóóráin. A tanulmányaiban jelentősen visszaeső tanuló szülőjét az osztályfőnök írásban is behívja az intézményi fogadóórára. Amennyiben a gondviselő, a szülő a munkatervben rögzített időpontú fogadóórán kívül is találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetni az érintett pedagógussal.

1.10.2.2. A szülők írásbeli tájékoztatási rendje

Iskolánk a tanulókról rendszeres írásbeli tájékoztatást ad a hivatalos pecséttel ellátott tájékoztató füzetekbe. Írásban értesítjük a tanuló szüleit gyermekük magatartásáról, szorgalmáról havonta, tanulmányi előmeneteléről az e-naplóban, e-ellenőrzőben. A szülő írásbeli kérelme alapján a papír alakú tájékoztató füzetben is. Tájékoztatjuk a szülőket az intézményi élet kiemelkedő eseményeiről és a szükséges aktuális információkról.

Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, az iskolának a szülő bevonásával értékelnie kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre. A pedagógusok kötelesek a tanulóra vonatkozó minden értékelő

érdemjegyet és írásos bejegyzést az osztálynaplón kívül az e-naplóban is feltüntetni. Az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi az e-osztálynaplót, a hiányzásokat és hiányzó bejegyzéseket pótolja, pótoltatja.

1.10.3. Kapcsolattartás az iskola partnereivel

Intézményünk a feladatok elvégzése, az intézmény működése, a gyerekek egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása, valamint a továbbtanulás és a pályaválasztás érdekében és egyéb ügyekben rendszeres kapcsolatot tart fenn más intézményekkel az intézményvezető vagy megbízottja útján.

A kapcsolattartás formái, módja:

- közös értekezletek tartása
- szakmai előadásokon, fórumokon való részvétel
- módszertani bemutatások és gyakorlatok tartása
- közös ünnepélyek, rendezvények
- intézményi rendezvények
- hivatalos ügyintézés, levélben, telefonon.

Rendszeres külső kapcsolatok

Iskolánk a feladatok eredményes ellátása érdekében rendszeres munkakapcsolatot tart fenn számos szervezettel. Napi munkakapcsolat köti az intézményt a fenntartóhoz.

A Német Nemzetiségi Önkormányzattal szoros az együttműködés, támogatják az iskolai német nemzetiségi oktatást.

Jó a kapcsolat a napközi otthonos óvoda vezetőjével és dolgozóival. Elmegyünk egymás rendezvényeire. A nagycsoportosokkal az óvónő iskolalátogatáson vesz részt. A beiratkozás előtt az intézményvezető és a leendő első osztályos tanító szülői értekezletet tart, ahol bemutatják az iskolát, ismertetik a lehetőségeket.

Az egyház helyi vezetői és szervezetei fontos segítőtársaink az ifjúság erkölcsi nevelésben. Alkalmanként közös rendezvényeket szervezünk.

Lehetőségeikhez mérten szívesen segítik az iskolát a helyi civil szervezetek és a vállalkozók. Az együtt munkálkodás megteremtésének szükségessége nem új feladat, csak új utakat kell keresnünk a kapcsolatok tartalmi fejlesztéséhez.

Iskolánk vallási tekintetben semleges. A tanulók szabadon választanak az Etika/hit-és erkölcsstan tantárgy tanulásával kapcsolatban.

Az intézmény kapcsolatban áll a következő szervezetekkel:

- Érdi Tankerületi Központtal
- Járási Hivatal, Kormányhivatal
- Szülői Szervezettel
- Perbál Község Önkormányzatával
- A Perbáli Német Nemzetiségi Önkormányzattal
- A Községi Házzal
- A települési Mézeskalács Óvodával
- Máltai Szeretetszolgálat által ellátott Gyermekjóléti Szolgálattal
- Pedagógiai Szakszolgálattal, Nevelési Tanácsadóval
- Az egészségügyi intézménnyel
- Középfokú oktatási intézményekkel
- Az iskolát patronáló intézményekkel és más jogi személyekkel
- Történelmi egyházakkal
- Sportegyesületekkel

1.11. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A Nkt 64. § (1) alapján a tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 64-73.§-ában határozza meg a tanulmányok alatti vizsgával kapcsolatos szabályokat, a Nkt.65. § a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, az értékelés szabályait. Ezeket az iskola Pedagógiai Programjában határozzuk meg.

1.11.1. A vizsgaszabályzat célja

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *pótló vizsgákra*
- *javítóvizsgákra* vonatkozik.

Vizsgaszabályzatunk **célja** a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása:

- a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli)
- és az értékelés rendjét

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni, vagy a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

1.11.2. A vizsgaszabályzat hatálya

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézményvezető különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1.11.3. A tanulmányok alatti vizsgák

1.11.3.1. Osztályozó vizsga

A Nkt 64. § (2) alapján osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

c) osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során a Nkt 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

e) ha a tanuló a szülő kérelme és az intézményvezető engedélye alapján magántanulóként teljesíti tankötelezettségét.

Mivel a magántanulót mentesíteni kell a tanórai foglalkozások alól, a magántanulót a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64.§ (2)/a előírása szerint kizárólag osztályozó vizsgán lehet minősíteni:

64. § (1) ” A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy **az osztályozó vizsgán**, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye... alapján kell megállapítani.”

64. § (3) „Egy osztályozó vizsga – a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.”

65. § (1) „... osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.”

(3) Egy osztályozó vizsga – a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni. A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A szóbeli vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

1.11.3.2. Különbözeti vizsga

Nkt 64. § (5) Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. A különbözeti vizsgák időpontját az intézményvezető határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

1.11.3.3. Pótló vizsga

Nkt. 64.§ (6) Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az intézményvezető hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

1.11.3.4. Javítóvizsga

Nkt. 64. § (7) Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,

b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló augusztus végén, augusztus 15-étől-31-éig terjedő időszakban javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga napját az intézményvezető állapítja meg és az iskola hirdetőtábláján és honlapján teszi közzé. A javítóvizsga idejéről és a vele kapcsolatos tudnivalókról a tanulók szüleit értesíteni kell. Ha a tanuló a javítóvizsga napján nem jelenik meg, vagy a javítóvizsgán nem felel meg, tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja. A javítóvizsgát bizottság előtt kell megtartani, melynek elnöke egy pedagógus, tagjai a kérdező tanár és még egy, lehetőleg azonos vagy rokon szakos tanár. A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök vezeti be az anyakönyvbe és a bizonyítványba. A záradékot az intézményvezető és az osztályfőnök írja alá, eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik. A javítóvizsga nem nyilvános és nem ismételhető meg.

1.11.3.5. Tudáspróba

a) Tudáspróba a 4. osztály tanév végén

Célja: Tudásszint felmérés magyar nyelv és irodalom, illetve matematika tantárgyból. A vizsga az alapkészségek, kompetenciák elsajátításának mérésére irányul. Ezzel képet kaphatunk a tanulók tudásszintjéről, mely összehasonlításra kerül a következő évek eredményeivel. Egyben le is zárja, összegzi az alsó tagozatos munkát és tájékoztatást ad a felsős tanároknak a tanulók teljesítményéről.

Lebonyolítása, jellege: Negyedik évfolyamon, május végén írásbeli vizsgát, tudáspróbát tesznek a tanulók magyar nyelv és irodalom, illetve matematika tantárgyból. Az előre megalkotott feladatlapok feladatai kompetencia jellegűek és többé-kevésbé változatlanok maradnak.

Értékelés: Pontozással és százalékolással történik. Az eredményt érdemjegyként be kell számítani az év végi osztályzatba. Az osztályfőnök összegzi, értékeli a tudáspróba eredményeit, melyről az év végi alsó tagozatos tanév értékelésben beszámolunk és átadjuk az érintett felsős kollégáknak.

b) Tudáspróba a 4., 5., 6., 7. és 8. osztály tanév végén német nyelvből

Célja: Tudásszint felmérés német nyelv és irodalom tantárgyból. A vizsga az alapkészségek, kompetenciák elsajátításának mérésére irányul. Ezzel képet kaphatunk a tanulók tudásszintjéről, mely összehasonlításra kerül a következő évek eredményeivel. Egyben le is zárja, összegzi az éves munkát és tájékoztatást ad a tanároknak a tanulók teljesítményéről, ami alapján tanulónként fejlesztési terv is készíthető.

Lebonyolítása, jellege: Május elején szóbeli vizsgát tesznek a tanulók német nyelv és irodalom tantárgyból. A vizsgát háromtagú bizottság végzi, amelyben a szaktárgyat tanító pedagógus is részt vesz. Az előre megalkotott témák kompetencia jellegűek és többé-kevésbé változatlanok. Írásbeli vizsga része: Szövegértés („*Leseverstehen, Hörverstehen*”)

Értékelés: Pontozással és százalékolással történik. Az eredményt, érdemjegyként be kell számítani az év végi osztályzatba, mely a témazáró dolgozattal egyenértékű. A szaktanár összegzi, értékeli a tudáspróba eredményeit, melyről az év végi német munkaközösségi értekezleten beszámolunk.

1.11.3.6. DSD1 német nyelvvizsga

A 2017-2018. tanévtől kezdődően lehetőség nyílt arra, hogy a 8. osztályos gyerekek ingyenes nyelvvizsga lehetőséget kapjanak iskolánkban. Ez a világszerte elismert A2/B1 szintű DSD I. (Deutsches Sprachdiplom I.).

A vizsga több részből áll:

- írásbeli olvasás utáni szövegértés („Leseverstehen”), és levélírás („Schriftliche Kommunikation”)
- hallás utáni szövegértés („Hörverstehen”)
- szóbeli vizsga (bevezető kérdések, beszélgetés, prezentáció)

Az írásbeli és a hallás utáni szövegértés vizsga időpontja: Minden évben tavasszal, központilag meghatározott időben.

A szóbeli vizsga időpontja szintén tavasszal, a vizsgaelnökökkel egyeztetett időben. A szóbeli vizsgát megelőzően a gyerekek részt vesznek egy próbavizsgán, ahol a 7. osztályból 3 tanuló szóbeli vizsgáját és annak értékelését tapasztalhatják meg. A tanulók felkészítését német nyelvtanáruk végzi.

A nyelvvizsgának tétje nincs, a vizsga eredménye nem számít be az év végi osztályzatba, de a felkészülés során egyes részfeladat típusokból van számonkérés. A2 és B1 szintű nyelvvizsga bizonyítványt lehet szerezni.

1.11.4. A vizsgák megszervezésének rendje

Nkt 65. § (1): A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

(2) Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

(3) Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az intézményvezető, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az (1) bekezdés szerint előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

1.11.5. Az értékelés rendje

Nkt 65. § (4): Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

(5) A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az intézményvezető nevezi ki.

A vizsgabizottság minimum három főből áll. Az általa ellátandó feladatok:

- elnök
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,

- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell, szavazást rendel el

Kérdező tanár(ok)

- csak megfelelő tanári végzettséggel lehet
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Ellenőrző tanár

- lehetőség szerint szakos tanár
- felel a vizsga szabályszerűségéért

A tanulmányok alatti vizsgán a tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

A vizsga akkor számít eredményesnek, ha a tanuló az adott tantárgy követelményeit legalább 25%-ban teljesítette.

Százalék	Kapott osztályzat
90-100%	5
75-89%	4
60-74%	3
30-59%	2
0-29%	1

A 73. § (3) bekezdése szerint a tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő 15 napon belül kérheti, amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet 8 napon belül továbbítja a megyeszékhely szerinti járási hivatalnak. A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 65. §-ának (5) bekezdés alapján a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes megyeszékhely szerinti járási hivatal bízza meg.

1.10.6. A vizsgatárgyak részei és követelményei

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjának helyi tantervében található követelményrendszerével.

- Magyar nyelv és irodalom: írásbeli és szóbeli beszámoló.
- Német nyelv és irodalom: írásbeli és szóbeli beszámoló.
- Német honismeret: írásbeli beszámoló.
- Matematika: írásbeli beszámoló.
- Testnevelés: gyakorlati felmérés.
- Ének-zene: gyakorlati felmérés.
- Rajz és vizuális kultúra: gyakorlati felmérés.
- Technika, életvitel és gyakorlat: gyakorlati felmérés.
- Környezetismeret: írásbeli beszámoló.
- Etika/Hit-és erkölcsstan: szóbeli beszámoló.
- Dráma és tánc: gyakorlati felmérés.
- Történelem: írásbeli beszámoló.
- Természetismeret: írásbeli beszámoló.
- Földrajz: írásbeli beszámoló.

- Biológia: írásbeli beszámoló.
- Fizika: írásbeli beszámoló.
- Kémia: írásbeli beszámoló.
- Informatika: írásbeli beszámoló.

1.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanuló joga, hogy az adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön. A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől és az átvételtől az iskola intézményvezetője dönt.

A tanuló átvételére – az Vhr (7) bekezdésben meghatározott kivétellel – a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az átvételi kérelemhez a 22. § (4) bekezdésében felsorolt iratokat kell mellékelni. (7) Ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár, az átvételre a felvételre megállapított eljárás szerint kerülhet sor.

Nem zárkózunk el más intézményekből érkező tanulók fogadásától. Az átvétel adminisztratív feltétele, hogy (kiskorú tanuló esetében) a szülő írásban nyilatkozzon gyermeke iskolaváltoztatási szándékáról. Ha egy tanuló egy másik iskola másik iskolatípusából jelentkezik, az intézményvezető egyéni elbírálás alapján dönt a különbségi vizsga, az osztályozó vizsga vagy az évfolyamismétlés szükségességéről. Döntése előtt az intézményvezető kikéri az érintett munkaközösség-vezető és a szaktanár véleményét. Iskolaváltoztatási kérelem esetén bármelyik esetben a végső döntés az intézményvezetőé.

Az iskolaváltás jogával a tanulói jogviszonyban lévő diák élhet szülői kérésre. Az iskolaváltás engedélyezéséhez a kérelmet az intézményvezetőhöz kell benyújtani.

A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre, és az iskolából való hivatalos eltávozással szűnik meg. A tanuló jogait a tanulói jogviszonya fennállása idején gyakorolhatja.

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételtől való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt köteles kikérni a helyettes véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az állami fenntartású iskolákból történő átvételkor különbségi vizsgát nem írunk elő. Az átvételkor különbségi vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg.

A felvételi kérelmek elbírálása során előnyben kell részesíteni a *hátrányos helyzetű* tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, tartózkodási helye az iskola székhelyén van, illetve akinek különleges helyzete azt indokolja. *Különleges helyzetűnek* tekintjük a jelentkezőt akkor, ha testvére is iskolánkba jár, vagy itt érettségizett, ha szülője az iskola alkalmazottja.

1.12. A felvételi eljárás különös szabályai

Az 1. osztályosok beiskolázási rendje, beiratása

Januárban az intézményvezető kijelöli a következő tanév első osztályos tanítóját. Iskolába hívogató programsorozattal várjuk a leendő elsősöket.

Január, február vagy március hónapban az iskolavezetés és a leendő 1. osztályos tanítók szülői értekezleten bemutatkoznak, és bemutatják az iskolát szóban és írásbeli tájékoztatóban. Az első osztályosok meghívják az óvodásokat a tanításra, és az érdeklődő szülőket is.

Tavasszal, a jogszabályok által meghatározott időpontban van az első osztályosok beiratkozása az iskolában. Az első évfolyamba lépés feltételei: megfelelő életkor, óvodai szakvélemény, szülői nyilatkozat. A szülők bemutatják az óvodai szakvéleményt, a gyermek lakcímkártyáját. A beírt tanulók nevét a beiratkozási ív tartalmazza.

Iskolánk előnyben részesíti a hátrányos helyzetű tanulók felvételi kérelmét a jogszabályban foglalt arányok figyelembevételével. Szintén előnyt élveznek a jogszabályban meghatározottak szerinti különleges helyzetben lévő tanulók.

Az általános iskolában – ha az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem lehet teljesíteni – sorsolás útján kell dönteni, a sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a Házirend szabályozza.

2. KOMPLEX ALAPPROGRAM (KAP)

Iskolánk önkéntes iskolaként bevezeti a Komplex Alapprogramot (KAP) a 2021-2022. tanévben.

2.1. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alaprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alaprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

2.2. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket).

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak.
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják.
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában.
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrolllos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.

- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatást alkalmazunk, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4- Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK

- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT -t (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) alkalmazzuk.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:***Egyénre szabott differenciálás***

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

2.3. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI**1. A Komplex Alaprogram alprogramjai:**

Az alprogramok a délelőtti tanítási órák, vagy a délutáni egyéb foglalkozások „Te órád” keretében jelenhetnek meg.

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és keresztntantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az **alprogram célja**, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértézi fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása

- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtosságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosagra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhöz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba

- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztika
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. *A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tantárgy tananyagának kb. 30%-át (új ismeret) hordozzák. Az éves óraszámhoz viszonyítva kb. 10- 30 %-ban a komplex órák alkalmazásával lehet az új ismeretet közlő órákat megvalósítani.*

A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztntantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkézség, a problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne

- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1-2 alkalommal, az osztály életkorának megfelelően, a reggeli első órák előtt (7.45-8 óra között), illetve alsó tagozaton az első tanórák elejére úgyazottan javasoljuk.** A ráhangolódáshoz a **tanulási környezetet** kialakíthatjuk úgy, hogy a tanulók körben ülnek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A ráhangolódó **foglalkozás felépítésére ajánlás:**

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 15 perc, első óra előtt vagy az első óra elején (alsó tagozaton), a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében, vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába

helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti. *Iskolánk elsősorban a már kialakult szakköri keretben valósítja meg a „Te órádat”, illetve napközi és tanulószoba keretében.*

5. Házi feladat

Házi feladat: *A pedagógus alsó tagozaton kevesebb házi feladatot ad a tanulóknak, pénteken nincs házi feladat (kivéve a heti 1 órás tantárgyakat). Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógus az iskolai tanórákon végzi el a tanulókkal ezeknek a feladatoknak a nagy részét. A tanórákon kell sok gyakorlás és ismétlés.*

A felső tagozaton is fontos, hogy tanórán legyen elegendő gyakorlás és ismétlés, de házi feladat adható, ésszerű és célszerű mennyiségben.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő szummatív értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a **tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. *A DFHT órákon nincs ötfokozatú értékelés. Jutalmazásként jeles adható.*

A Komplex Alapprogramban **kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

2.4. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével. *A DFHT órákon nincs ötfokozatú értékelés. Jutalmazásként jeles adható.*

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal. Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása. Belső továbbképzések**, előadások, bemutató órák.

A KAP Tudástár anyagainak megismerése és felhasználási lehetősége a komplex órákon, DFHT órákon.

A diagnosztizáló értékelés lehetőségeit kihasználva félévente végez diagnosztikus értékelést, mérés és ennek segítségével határozza meg a következő célokat, feladatokat.

A fejlesztő értékelés alkalmazása az órákon, melynek során a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad.

A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

2.5. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról, az iskola életéről, az iskola intézményvezetője, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

2.6. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETE

1. A Komplex Alprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** javasolt a Komplex Alprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
  - A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulásszervezési eljárások lehetnek.
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alprogram által **innovált alprogrami foglalkozások és a „Te órád”** többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg, **szakkörök, napközi vagy tanulószoba keretében.**

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. és a NAT 2020 határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

A nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban úgy szervezzük meg, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig gondoskodunk összevont napközi keretében a tanulók felügyeletéről.

NAT 2020 bevezetésének ütemezése

	1.évfolyam	2.évfolyam	3.évfolyam	4.évfolyam
2020/2021	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
2021/2022	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013
2022/2023	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013
2023/2024	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

5.évfolyam	6.évfolyam	7.évfolyam	8.évfolyam
NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013
NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013
NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

3. Az intézményünk helyi tanterve

3.1. HELYI TANTERV 2020.

Az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet módosította a 110/2012. (VI.4.) Kormányrendeletet, amely alapján felmenő rendszerben új Nemzeti Alaptanterv lép életbe 2020. szeptember 1-jével, (ÚJ NAT 2020.), mely felmenő rendszerben lép érvénybe, a 2020-2021. tanévben az 1. és az 5. évfolyamokon.

I. Bevezetés: A Nat a magyar kulturális és pedagógiai örökség gyökereiből táplálkozik, annak hagyományaira épül. Meghatározza azokat a nevelési-oktatási alapelveket, amelyek biztosítják az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot. A köznevelés szemléleti alapjainak meghatározásával kiegészíti a gyermekek, tanulók családban megvalósuló nevelését, erősíti ezzel a hazához és a nemzet történelméhez való kötődést, a generációk közötti kapcsolatot, a közös kulturális gyökereket, az anyanyelv használatát. Így rögzíti azt a minden magyar emberben közös tudást, amely megalapozza a nemzeti identitást. A Nat elsődleges felhasználója a nevelési-oktatási intézményben dolgozó pedagógus, valamint az intézményvezető.

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusok figyelembe veszik a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik. A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul. A tanulók közti különbözőségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintjük. Ennek érdekében az, hogy az iskola biztosítja a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhíti a hátrányok hatásait.

- a korábban 10%-ban deklarált szabad időkeret már csak „szabad időkeret”-ként jelenik meg,
- az óraszámok 80%-át a kerettantervben foglaltak megtanítására kell fordítani, de szükség esetén az óraszámok 100%-a is felhasználható a törzsanyag elsajátítására,
- a törzsanyag megtanítását követően az órakeret megmaradó 20%-a szabadon választott témák feldolgozására használható föl (ha marad erre idő).

Iskolánk **helyi tanterve** az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi tantervre épül: • a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. Kormányrendelet, valamint az annak mellékletét képező Nemzeti alaptanterv; alsó-, felső tagozat „A” változat.2020/21.tanévtől kimenő rendszerben 2. évfolyamtól alsó tagozaton, felső tagozaton 6. évfolyamtól. • Kiegészül az 5/2020.(I.31) rendelettel módosított a 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet a NAT kiadásáról bevezetéséről és alkalmazásáról a miniszter által kiadott kerettantervvel.

Az új NAT kerettantervei alapján készített új helyi tanterv felmenő rendszerben 2020/2021. tanévtől az 1. és 5. évfolyamon kerül bevezetésre.

- Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Iskolánk tantárgyi kerettantervén belül a 10%, az egyes tematikai egységek között került szétosztásra, gyakorlásra, elmélyítésre, a 2020/21. tanévtől 2. évfolyamtól alsó tagozaton, felső tagozaton 6. évfolyamtól kimenő rendszerben.

- A 2020/2021. tanév 1. és 5. évfolyamán felmenő rendszerben Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és a tanulási eredmények teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és tanulási eredményekkel. Iskolánk tantárgyi kerettantervén belül a törzsanyag megtanítását követően a szabad időkeretet a törzsanyag elsajátításának rögzítésére, elmélyítésére, gyakorlására, ill. a helyi nemzetiségi sajátosságok megismertetésére fordítja.

3.1. Helyi tantervünk sajátosságai

3.1.1. A nyelvoktató német nemzetiségi oktatás

A Pedagógiai Programot és a Helyi tantervet a Köznevelési Törvény és a nemzetiségi iskolai oktatás irányelveinek figyelembevételével készítettük el.

A német nemzetiségi helyi tantervben meghatározott követelmények csak a nem kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétellel teljesíthető. Iskolánkban, beiratkozáskor a szülők írásban nyilatkoznak, hogy kérik, és elfogadják a német nemzetiségi nyelvoktatást, és ennek tudatában vállalják a kötelező tanórák fölötti nem kötelező tanórákat, és az ezzel járó magasabb heti óraszámokat.

Iskolánkban nyelvoktató német nemzetiségi oktatás folyik. A tanítás nyelve a magyar nyelv, a nemzetiségi német nyelv és irodalom tantárgyakat tanítási óra keretében az első évfolyamtól oktatjuk. Heti 5 órát biztosítunk a nemzetiségi nyelv és irodalom oktatására. Amennyiben a jogszabály erre lehetőséget ad, a nyelvórákat csoportbontásban szervezzük meg.

A nemzetiségi nyelv tanításával, az irodalom és a német nemzetiségi honismeret témaköreinek elsajátításával hozzájárul a nemzetiségi oktatás céljainak megvalósításához. A német nemzetiségi nyelv tanítása gyakorlati nyelvi készségek kialakítására, a nemzetiség nyelve szóbeli és írásbeli megértésére, illetve művelt köznyelvi szintű használatára törekszik.

Cél, hogy a tanulók biztonsággal mozogjanak a hétköznapi élet tanult kommunikációs helyzetekben. Legyenek képesek a német nyelv használatával új emberi kapcsolatokat kialakítani, tartsák tiszteltben más országok népeinek kultúráját.

A német nemzetiségi nyelvoktatás tantárgyai:

Német nyelv és irodalom

- A nemzetiségi nyelvoktatásban kiemelt szerepe van az anyanyelv (a nemzetiség nyelve), irodalom és kultúra tanításának.

Német honismeret

- A tananyag a német nemzetiség és anyaország kultúrájáról, történelméről, hagyományairól és jelenéről szóló ismereteket tartalmazza, tanórán kívüli foglalkozásokban is megjelenik, pl. német nemzetiségi versenyek, színjátszó kör, néptánc. Tárgyi és szellemi gyűjtőmunkát folytatnak tanulóink, kiállításokat szerveznek e témában, ezáltal fejlődik identitástudatuk.

Iskolánkban a német nemzetiségi nyelvet tanulja minden tanuló, heti 5 órában, a német nemzetiségi nyelvoktató program szerint. A napköziben, a tanulószobán és korrepetálások során a tanulás, tanítás nyelve szintén lehet német nyelv.

A német nemzetiségi nyelvoktatás feltételrendszere

Iskolánk minden évfolyamán, minden osztályban német nemzetiségi oktatás folyik. A pedagógusok speciális feladatokat látnak el. Rendelkeznek ismeretekkel a magyarországi németek történelméről, kultúrájáról, szokásairól. A német tantárgyakat megfelelő végzettségű pedagógusok tanítják.

Iskolánk rendelkezik a tanításhoz szükséges tankönyvekkel, CD-kel, magnóval, interaktív táblával. Az osztályok átlagosan felszerelt tantermekben tanulhatnak. Az iskola rendelkezik interaktív táblával, amit a német nemzetiségi oktatáshoz is lehet használni. Az iskolai könyvtárban rendelkezésre állnak szótárak a tanuláshoz.

3.1.2. *Kompetenciaalapú oktatás*

- Az alapkészségek közül **az olvasási és íráskészség** fejlesztésére helyezzük a fő hangsúlyt, mely készségek megalapozzák a későbbi önálló tanulási folyamatokat. Fejlesztjük a tanulók szövegértési képességét tanórán és minden évfolyamon.

- Az **életpálya-építést és szociális kompetencia** fejlesztését egyrészt osztályfőnöki óra keretében végezzük, másrészt a hagyományos tantárgyak oktatásába, valamint a tanórán kívüli foglalkozásokba is beépíthetjük: önismeret, önbemutató, álláskeresési technikák, munkaerő-piaci ismeretek tanulásmódszertan.

- **A szociális és életviteli kompetenciák** közül pedig az alábbiak szerepelnek programunkban: környezettudatos magatartás, kritikai gondolkodás, aktív felelősségtudat, szociális érzékenység problémamegoldó képesség, együttműködés (kooperativitás), empátia, tudatosság a kapcsolatokban, barátság, családi szerepek, önállóság, önbizalom, belső harmóniára való képesség, kreativitás, nyitottság, rugalmasság, mások elfogadása.

3.2. A választott kerettanterv megnevezése: Nemzetiségi kerettanterv

A tantárgyi kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Matematika	A változat
Fizika	A változat
Kémia	A változat
Biológia-egészségtan	B változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

Az alábbi tantárgyakból egy kerettanterv készült: Földrajz, technika, informatika, történelem.

3.2.1. Óratervezés

A 2013/2014. tanévtől felmenő rendszerben vezetjük be a 4. évfolyamtól az angol nyelvet, mint idegen nyelv, heti 1 órában.

A 2017-2018. tanévtől az 5. és a 6. évfolyamokon a testnevelés órák keretében dráma és tánc tantárgyat tanítunk.

Óratervezés a nemzetiségi nyelvoktató iskolák számára

Minden évfolyamon: Nemzeti Köznevelési Törvény szerint.

A 4. évfolyamtól az angol nyelv, mint idegen nyelv bevezetésre kerül felmenő rendszerben, így évente az adott évfolyamon 1 órával több lesz az összes heti óraszám.

Alsó tagozat

Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	6	7	7	8
Matematika	4	4	4	4
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Német honismeret	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	1	1	2
Rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	4	4	4	4
Dráma és tánc	1	1	1	1
Angol	0	0	0	1
Összesen	27	27	27	30

Felső tagozat

Tantárgyak	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Német honismeret	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	0	0
Földrajz	0	0	2	2
Biológia	0	0	2	2
Fizika	0	0	2	1
Kémia	0	0	1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	0	0
Informatika	1	1	1	1
Testnevelés és sport	4	4	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Dráma és tánc	1	1	0	0
Angol	1	1	1	1
Összesen	30	30	34	34

3.2.2. Óratervezés 2020-2021. tanévtől felmenő rendszerben

ALSÓ

2020/2021. tanév

2023/2024. tanév

Tantárgyak	1.o.	1.o.	2.o.	2.o.	3.o.	3.o.	4.o.	4.o.
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	6	6	7	7	7	6	8	7
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Német honismeret	1	0	1	0	1	0	1	0
Német népismeret	0	1	0	1	0	1	0	1
Környezetismeret	1	0	1	0	1	1	1	1
Ének-zene	2	1	1	1	1	1	2	1
Rajz és vizuális kultúra	1	0	1	0	1	0	1	0
Vizuális kultúra	0	1	0	1	0	1	0	1
Technika és életvitel	1	0	1	0	1	0	1	0
Technika és tervezés	0	1	0	1	0	1	0	1
Testnevelés	4	5	4	5	4	5	4	5
Dráma és tánc	1	0	1	0	1	0	1	0
Angol nyelv	0	0	0	0	0	0	1	2
Összesen	27	25	27	26	27	26	30	29

FELSŐ

Tantárgyak	5.o.	5.o.	6.o.	6.o.	7.o.	7.o.	8.o.	8.o.
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	3
Honismeret	0	0	0	1	0	0	0	0
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	0	0	0	0	0	0	0	1
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Német honismeret	1	0	1	0	1	0	1	0
Német népismeret	0	1	0	1	0	1	0	1
Természetismeret	2	0	2	2	0	0	0	0
Természettudomány	0	2	0	2	0	0	0	0
Földrajz	0	0	0	0	2	2	2	1
Biológia	0	0	0	0	2	2	2	1
Fizika	0	0	0	0	2	1	1	2
Kémia	0	0	0	0	1	1	2	2
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz és vizuális kultúra	1	0	1	0	1	0	1	0
Vizuális kultúra	0	1	0	1	0	1	0	0
Technika és életvitel	1	0	1	0	0	0	0	0
Technika és tervezés	0	1	0	1	0	1	0	1
Informatika	1	0	1	0	1	0	1	0
Digitális kultúra	0	1	0	1	0	1	0	1
Testnevelés	4	5	4	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	0	1	0	1	0	1	0
Közösségi nevelés	0	1	0	1	0	1	0	1
Dráma és tánc	1	0	1	0	0	0	0	0
Angol nyelv	1	2	1	2	1	2	1	2
Összesen	30	31	30	32	34	34	34	33

Dráma és színház tantárgy: A 7. évfolyamon szervezzük meg projektnapok, témahét és tematikus hetek keretében. A vizuális kultúra tantárgy követelményeit felső tagozaton 5-6-7. évfolyamokon valósítjuk meg. A digitális kultúra tantárgyat 5. évfolyamtól 8. évfolyamig szervezzük meg.

3.2.3. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettanterv feletti óraszámokat a helyi tanterv tartalmazza. A kerettanterv feletti óraszámokat az 5 óra német és a német honismeret tantárgyakra használjuk fel. Ahol esetleg van felettes óraszám, azt főleg ismétlésre, gyakorlásra, számonkérésre használjuk fel, melyet a helyi tanterv tartalmaz.

3.2.4. Az iskolai könyvtár alapfeladata

Az iskolai könyvtár alapfeladata többek közt az intézmény helyi pedagógiai programja és könyvtár-pedagógiai programja szerinti tanórai foglalkozások tartása. A könyvtári órák helyi tanterve a pedagógiai program mellékleteiben, az alsós és a felsős tantárgyi helyi tantervben szerepel.

3.2.5. Az Etika / Hit- és erkölcsstan tantárgy

Iskolánkban Erkölcsstan / Hit-és erkölcsstan tantárgyat tanítunk. Az Erkölcsstan tantárgy értékelését a pedagógiai program melléklete, a tantárgyi helyi tanterv tartalmazza. Az erkölcsstan óra helyett választható hit- és erkölcsstan oktatást a 22/2013. (III.22.) EMMI rendelet előírásai alapján szervezzük meg a hit- és erkölcsstan oktatókkal egyeztetve.

3.2.6. Dráma és tánc tantárgy tanítása 1-6. évfolyamon

A testnevelés tantárgy keretében heti 1 órában tánc és dráma elnevezésű tantárgy keretében ismertetjük meg a tanulókkal a mozgást, a táncot.

3.2.7. Angol nyelv tanítása

Német Nemzetiségi nyelvoktató iskolaként a német nyelv anyanyelvnek számít, ezért a rendeletek szerint idegen nyelvet kell oktatni iskolánkban. A választott idegen nyelv: angol nyelv, heti 1 órában, 4. osztálytól. A 2020-2021. tanévtől: Felmenő rendszer: 5. osztálytól heti 2 óra.

3.2.8. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag:

A 20/2012 EMMI-rendelet (VIII. 30.) 7. § (1) bekezdésének bk) pontja alapján a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag:

A német honismeret tantárgy tananyaga által (Nemzetiségi kerettanterv, helyi tanterv) a nemzetiséghez nem tartozók is megismerik a német nemzetiségi kultúrát. Minden évfolyamon heti 1 óra keretében tanítjuk a német honismeret tantárgyat. Hagyományok felelevenítése és ápolása, ünnepi megemlékezések (pl. kitelepítési megemlékezés) által ismertetjük meg a nemzetiséghez nem tartozókat a nemzetiségi kultúrával. Minden tanulónak lehetősége van részt venni a tanórán kívüli foglalkozásokon, közöttük a német hagyományápoló szakkörökön, pl. német honismeret szakkör, svábtánc szakkör.

3.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

3.3.1. Általános elvek

Az iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok elsősorban olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb.) használnak a tananyag

feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak. A tankönyvjegyzékben nem szereplő taneszközök beszerzéséhez a szülők jóváhagyását előzetesen írásban be kell szerezni. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál (testnevelés, technika, rajz) egyéb eszközökre is szükség van.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének,
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók,
- a taneszközök használatában az állandóságra kell törekedni, azaz új taneszközöket csak abban az esetben kell bevezetni, ha az lényegesen jobbítja az oktatás minőségét.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév végén kell tájékoztatni.

A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A tankönyv legyen:

- a tantárgyi cél és követelmény elérését legjobban segítő,
- illusztrációkban gazdag,
- tartós, „örökölhető”,
- a többség számára megfizethető,
- a munkaközösség számára elfogadott.

A tankönyv tartalma:

- tartalmazza a tantervben előírt ismeretanyagot;
- elégítse ki a didaktikai követelményeket;
- alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez.
- A tankönyv szolgálja eredményesen az adott osztálytípus, tagozat sajátos céljait.

Fő szempontok: **tartalom** /megfelel-e a szaktudományok elvárásainak, eredményeinek? **Alkalmas-e differenciálásra**, önálló tanulásra? **Motiválja-e** a tanulókat?/, kivitel, minőség. Arra törekszünk, hogy esztétikus / ismereteink 81-83 %-át vizuális úton szerezzük/, igényes gyermekközpontú, elfogadható árfekvésű és tartós /jó kötésű/ tankönyveket, tanulmányi segédleteket /munkafüzeteket, feladatlapokat, feladatgyűjteményeket/ használjuk.

Mivel a könyvek egyre drágábbak, igyekszünk iskolai könyvtárunkat úgy fejleszteni, hogy a szülőket anyagilag ne terheljük. Kötelező olvasmányokból, szótárakból, feladatgyűjteményekből egy osztályra valót veszünk, és azokat „kikölcsönözzük” a tanulóknak. A tankönyvpiac bőséges kínálata és a kollégák szakmaszeretete révén fénymásolással is eljutnak a tanulókhöz a legújabb feladatsorok.

A taneszközök beszerzését minden évben megtervezzük és anyagi lehetőségeinknek megfelelően gyarapítjuk. **A kiválasztásnál fő szempont, hogy több évig használható legyen, és jól szolgálja a tanítás-tanulás folyamatát.**

3.3.2. A német nemzetiségi tankönyvek kiválasztásának elvei

Általános elvek:

Kommunikatív szemléletű tankönyvek és munkafüzetek. A tanulók korosztályának és tudásszintjének megfelelő, témakör-központú tananyagok. Fontos követelmény, hogy alkalmas legyen a különböző módszerek és munkaformák használatára, adjon lehetőséget

ismétlésre, ellenőrzésre, segítse a házi feladatok, és önálló munkák elvégzésére, legyen szemléletes, érdekes, elgondolkodtató és rendelkezzen megfelelő hanganyaggal.

Alsó tagozatban a német nemzetiségi tankönyvekből tanítunk. Első osztályban csak szóbeli a felkészülés, a második tanévben kezdenek el írni és olvasni a tanulók. Felső tagozatban is a német nemzetiségi tankönyvekből tanítunk, sok kiegészítő anyagot használunk a német nyelv elmélyítése érdekében.

A **német honismeret** tantárgyhoz szintén a német nemzetiségi tantervben ajánlott tankönyveket használjuk, kiegészítve a helyi gyűjtések anyagával, valamint a Németországban élő kitelepítettek által kiadott könyv tartalmával.

3.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

3.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- az óvoda játékközpontú világából való átmenet megkönnyítése a tanulásközpontú iskolai élet felé
- a tanulás iránti érdeklődés felkeltése, befogadóképesség - fogékonyság kialakítása az új ismeretek iránt
- az iskolai életet hátrányokkal kezdők segítése; a tanulói kudarc kerülése
- az iskolai élet, társas kapcsolatok elemi ismereteinek közvetítése (rend, munkafegyelem, tisztaság, igényesség a környezet iránt, közösségi élet az osztályban)
- a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő tanulási-tanítási módszerek alkalmazása: a játékos ismeretszerzés; a felfedezés lehetőségének megteremtése; a tanulói kíváncsiság kielégítése,
- az alapkészségek fejlesztésének hangsúlyos kezelése,
- kreativitás fejlesztése
- a pedagógiai munkában a személyre szabott fejlesztésre való törekvés,
- az egyéni képességek kibontakoztatása,
- a tanulási problémákkal küzdők egyéni fejlesztése,
- a felelősségtudatra, kitartásra, munkafegyelemre szoktatás a motivációs lehetőségek sokoldalú alkalmazásával,
- a tanulási szokások megalapozása,
- szociális-kulturális környezetből fakadó hátrányok csökkentése,
- az önálló tanulás és az önművelés alapjai
- a humánus magatartásminták erősítése, közösségi értékrend megalapozása.
- a személyiség erkölcsi arcúlatának értelmi és érzelmi alapozása.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

3.4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- az eltérő érdeklődésű, képességű, motivációjú tanuló egyéni teljesítménye maximumának elérése
- az önálló tanulás képességének kialakítása; a sokrétű ismeretközléssel a problémamegoldó képesség, kreativitás fejlesztése,
- felkészítés az alapozó és fejlesztő szakasz tanulási, szociális eltéréseire
- a társas kapcsolatok, közösségi élet fejlesztése; a közösségben való helytállás, szerepvállalás kialakítása, magatartási formák elsajátítása,
- a nemzettudat fejlesztése, a nemzeti értékek tiszteletére nevelés; felelős helytállás igényének kialakítása a társadalmi életben,
- szolidaritás
- fokozatosan bővítjük az együttműködésre épülő kooperatív – interaktív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat
- a személyiség erkölcsi arculatának alakítása, helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során. A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

3.4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció képességének alapozásával;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,

Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásokban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd,

kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek. A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében: az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségudatos életvezetésre készítetésnek az intézményi komplex mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);

Az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsan tantárgy terén;

3.4.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra. Feladat az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessünk hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan
- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;

- a jelen érdekesítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése, mely a környezeti nevelés stratégiai céljaiba is beépül.

Különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

3.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Az iskolai óratervek kötelező és nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat határoznak meg. Iskolánk helyi tanterve úgy lett kialakítva, hogy a helyi tantervben meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a választható tanítási órákon való részvétellel biztosítható. Ezért az iskolába történő beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti. A testnevelés órák keretében, heti 1 órában táncmodul (svábtánc) oktatás folyik az 1-4. évfolyamokon.

A tanulók és a szülők tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamba lépés tekintetében a választható tantárgyakat is úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanórai foglalkozások esetében.

A pedagógusválasztás lehetőségével a diákok abban az esetben élhetnek, ha az adott tantárgyból a felkészítés az adott osztályban több szinten folyik. Ebben az esetben, a tanuló írásban kérheti az intézményvezetőtől a másik pedagógus csoportjába történő beosztást. Az intézményvezető a csoportlétszám és a többi tanuló érdekeinek figyelembevételével hozza meg döntését, amely a tanév végéig szól.

3.6. Korszerű pedagógiai módszerek az új NAT 2020. szerint

Egységesség, differenciálás, módszertani alapelvek, korszerű pedagógiai módszerek:

- Biztosítjuk az *aktív tanulást*, a tanulói kompetenciafejlesztést, az *egyenre szabott tanulási lehetőségeket*.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a *tanulói együttműködésen alapuló tanulásra*, a differenciált tanulásszervezési eljárásokra.
- A pedagógusoknak lehetőségük van *több multidiszciplináris óra* megszervezésére, azaz olyan foglalkozások szervezésére, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg.
- A pedagógusoknak lehetőségük van a *teamtanítás* alkalmazására, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, tehát arra is van elvi lehetőség, hogy egy-egy órát több pedagógus egyidejűleg tarthasson,
- A digitális technológiával támogatott oktatási módszereket rendszeresen alkalmazzuk.

Projektoktatás

„A projekt olyan oktatásszervezési eljárás, amely az oktatás menetét gyakorlati problémák megoldása köré csoportosítja.” (Pedagógiai lexikon)

A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

A projektoktatás meghatározó jegyei:

- a tanulók produktív, gyakorlati jellegű tevékenysége

- a tevékenység tudatos kapcsolódása a társadalmi valósághoz

A projektoktatás technikái:

- dramatikus helyzetgyakorlatok
- gyűjtés
- alkotás
- vetélkedő, verseny
- népi játékok, szerepjátékok
- csoport-, csapatalakítás

Projekt-típusok:

- tantárgyi (mini) projektek
- műveltségterületi projekt
- szabadidős vagy szakköri projekt

Projektszakaszok:

- témaválasztás, célmeghatározás
- tervezés, szervezés
- kivitelezés
- projekt / produktum bemutatása
- értékelés, tanulságok összegzése

Iskolánkban a projektoktatás több témában is megvalósul. Ilyenek például:

- iskolanapok programja - mindig bizonyos téma köré épülnek a heti feladatok
- diákcsere - egy éven keresztül folyik a projekt felépítése, majd egy héten keresztül történik a megvalósítás
- dohányzásellenes témahét
- állatok világnapja témahét
- adventi készülődés - dekoráció, jelmezek, fellépés, kézműves vásár
- farsangi multság - dekoráció, jelmezek, fellépés
- iskolába hívogató programok - több héten át tart: nyílt órák szülőknek, bemutató óra a leendő elsősöknek, kézműves foglalkozás és táncház
- ünnepi hét márc. 15. előtt - vers- és prózamondó verseny, helytörténeti vetélkedő, rajzverseny, iskolai és községi ünnepség, koszorúzás, műsor
- Föld-napja - egész napos tanítás nélküli munkanap keretében kirándulás, vetélkedő, előzetes felkészülés alapján
- öko-verseny - egész éven át tartó vetélkedő az osztályok között, szelektív hulladékgyűjtés
- Témahetek: Digitális témahét, Fenntarthatóságra nevelés témahét, Pénzhét.

Iskolánk részt vesz a témaheteken.

Nyelvi órákon is alkalmazzuk a projektoktatást. A kommunikatív nyelvoktatás egyik jellemző formája a projektmunka, amelynek keretében a tanulók egy közös cél elérése, illetve egy közös produktum létrehozása érdekében működnek együtt. A projektmunka jellemzője, hogy a feladatok egy része a tanórán kívül is elvégezhető. A különböző munkaformák mind hozzájárulnak az önálló tanulóvá neveléshez, ami az egész életen át tartó nyelvtudás elengedhetetlen feltétele.

3.7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A gyermek – és ifjúságvédelmi feladatokkal összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermek-és ifjúságvédelem a tantestület valamennyi tagjának, de különösen a GYIV – felelősnek és az osztályfőnökök feladata. **Elsődleges és meghatározó a prevenció.**

Cél: A tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.

Az iskola pedagógusainak a tanulók hátrányos helyzete és anyagi veszélyeztetettsége feltárásával és enyhítésével kapcsolatos feladatait a közoktatási törvény és annak végrehajtási rendelete szabályozza.

A gyermekvédelmi felelős és az osztályfőnök kezdeményezi, javasolja:

- szociálisan hátrányos helyzetben élő családok felmérését
- étkezési támogatását
- krízishelyzetben élő családok segítését (rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás)
- szükség esetén segítő szakember bevonását
- kedvezményes táborozás, kirándulás biztosítását.

Feladat:

- A családi, anyagi, egészségi stb. okok miatt hátrányos, ill. veszélyeztetett helyzetű tanulók kiszűrése, segítése.
- A családi /anyagi stb./ háttér változásainak figyelemmel kísérése.
- A gyermek személyiségének, tanulmányi eredményének, iskolai és iskolán kívüli tevékenységének megfigyelése.
- A helyzetből fakadó hátrányok csökkentése, (szenvedély, betegség, csavargás, bűnözés stb.), megelőzése, kiküszöbölése.

Kapcsolattartás:

- a családdal, szülőkkel
- az iskola vezetésével
- az osztályfőnökökkel
- önkormányzattal /Szociális bizottság, jegyző/
- élelmezésvezetővel
- Karitas szervezettel
- védőnővel

Eszközök:

- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók nyilvántartása.
- Családlátogatás, környezettanulmány.
- Együttműködés a családdal és az osztályfőnökkel.
- Anyagi támogatás a szociális bizottság segítségével. /Rendkívüli és rendszeres nevelési segély, étkezési, beiskolázási hozzájárulás, ingyenes táborozás stb./
- Anyagi és erkölcsi támogatás a Karitas segítségével igénybe vételével. /Ruhanemű, délutáni szabadidős tevékenység szervezése/.
- Napközis, ill. tanulószobai foglalkozáson való kötelező részvétel a tanulók számára.
- Súlyos esetben a jegyző segítségével igénybe vétele /hatás körébe utalás/.
- Pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, fejlesztő pedagógus, iskolaorvos, védőnő bevonása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Szociális hátrány: valamilyen okból a társadalom többi tagjához viszonyítva hátrányos helyzetbe kerül az egyén.

Fajtai:

- Anyagi problémák miatt kerül hátrányos helyzetbe a tanuló, pl. munkanélkülivé válik a szülő vagy szülők, válás, tartós betegség miatt, halálozás, büntetőintézetben tartózkodik. Ez a fajta hátrányosság lehet ideiglenes vagy átmeneti.
- A testi vagy értelmi fogyatékból eredő hátrányok lehetnek enyhébbek, vagy súlyosabbak. A hátrányosság leggyakrabban halmozott formában jelentkezik, ezért mindig komplett módon kell kezelni. A gyerek egész személyiségét kell a vizsgálat

alatt szem előtt tartani. Az iskola elsődleges feladatai közt kell, hogy tartsa e hátrányok enyhítését, lehetőségeihez mérten megelőzését, a már meglévő hátrányok kiküszöbölését.

Formái:

- Fontos megtartani a már jól működő napközis foglalkozásokat. Bővíteni kell ezt a foglalkozási formát a felső tagozatra is tanulószoba keretein belül, ami biztosíthatja a gyerek felzárkózását, tanulmányi lemaradását, korrepetálását azokból a tantárgyakból, amelyekből lemaradása van.
- A napközis foglalkozásokba be kell vonni azon tanulókat, akik szociálisan hátrányos helyzetben vannak. Az étkeztetésükről gondoskodni kell. Ne legyen éhező gyerek!
- Minden év elején fel kell mérni az iskola tanulóinak helyzetét. Jelenteni kell a fenntartó felé, fel kell venni a kapcsolatot a községi szociális bizottsággal is. Rendszeres kapcsolattartásnak kell lenni a fenntartó és az iskolai megbízott között. Fontos a szülők tájékoztatása az igénybe vehető segítségnyújtási lehetőségekről. Biztosítani kell a gyerek számára az oktatással kapcsolatos programokon való részvételt /osztálykirándulás, színház, mozi látogatás/.
- Fel kell venni a kapcsolatot az erre a feladatra specializálódott szervezetekkel, így a nevelési tanácsadókkal, mentálhigiéniai szakemberekkel, pszichológusokkal, egyházakkal.
- Az értelmi vagy testi hátrányok súlyosabb formáinál az iskola nem képes egyedül megoldani a problémát. A gyerek érdekében szakemberekhez kell irányítani, mert csak azok képesek orvosolni a hiányosságokat.
- A fejlesztő pedagógus feladata kiscsoportos foglalkozás keretei közt korigálni a gyermek tanulási, magatartási, viselkedési problémáit. Ez a munka csak akkor tud eredményes lenni, ha valóban nem haladja meg a gyereklétszám a 4-5 főt.
- Enyhébb tanulási hiányosságok /hosszabb betegségből adódó lemaradások/ korigálására, pótlására elegendő lenne, ha a pedagógusoknak korrepetálási órákat biztosítanának. Lehetőség szerint a korrepetálást meg kell szervezni a felsőbb évfolyamokon is. A mai helyzetben ez szinte létfontosságú lenne.
- A drog rohamos terjedése, a fokozódó alkoholfogyasztás, dohányzás, egyre fiatalabb korban való elkezdésének veszélye sürgetővé tenné a rendszeres mentálhigiéniai foglalkozások, programok szervezését iskolán belül is és szakember /pszichológus, szociológus, lelkészek, orvosok/ meghívásával, a gyerekek és a szülők figyelem felhívása a következményekre és a segítségnyújtások igénybevételére.
- Felvilágosító munka munkahelyi körülmények közt rendszeressé kell, hogy váljon, fogadóórákon, szülői értekezleteken, egyéni beszélgetések alkalmával. Országos programokba való bekapcsolódás anyagi háttérét pályázatokkal próbálja az intézmény megoldani, de szükséges a fenntartó és a helyi önkormányzat támogatása is helyi programok anyagi finanszírozásához.
- Hangsúlyozni kell az önkormányzat és az iskola szoros kapcsolattartásának és információ cseréjének fontosságát, mert csak szoros együttműködésben oldható meg az egyre több tanulónál jelentkező szociális hátrányok leküzdése.

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.

- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
  - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
  - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
  - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az intézményvezető által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi*, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

3.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

3.8.1. A tanulmányi munka értékelése

A tanulmányi munka értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

Alsó tagozat

- **Az első évfolyamon** minden tantárgy esetében a tanulók teljesítményét szöveges minősítéssel értékeljük félévkor és évvégén. Tanév közben a felmérőket százalékosan értékeljük.
- **A második évfolyamon** félévkor szöveges értékelést alkalmazunk, évvégén érdemjeggyel osztályozunk.
- **A harmadik és negyedik évfolyamokon** a tanulók teljesítményét tanév közben, félévkor és tanév végén érdemjegyekkel minősítjük.

Felső tagozat

- Minden felső tagozatos évfolyamon, 5-8. évfolyamokon tanév közben, félévkor és tanév végén érdemjeggyel történik az értékelés.

3.8.1.1. Szöveges értékelés

Az első és a második osztályban félévkor a szülők szöveges értékelést kapnak gyermekük első félévi teljesítményéről minden tantárgyból.

Az első osztály tanulói tanév végén is szöveges értékelést kapnak pótlap formájában a bizonyítványba. Ezt az osztályfőnök egy számítógépes program segítségével személyre szabottan állítja ki. Ezért az év végi bizonyítvány pótlapok nem sablon szövegeket tartalmaznak, hanem az egyes tanulók egyéni eredményeit tükrözik. A bizonyítvány pótlap másolatát az osztályfőnök a naplóba is beragasztja.

A német nyelv, a német honismeret és a tánc és dráma tantárgyak szöveges értékelését nem tartalmazza sem a napló, sem a tájékoztató füzet. Ezért a német munkaközösség egységesen a következő szöveges értékelést dolgozta ki:

- **Német nyelv**

A tanult szavakat, egyszerű mondatokat, kérdéseket, a német nyelvű utasításokat: *Megérti, ezekre megfelelően reagál - rávezetéssel érti meg - nem érti meg*

A tanult szavakat: *Tudja – nagyrészt tudja – kevés szót tud*

A tanult dalokat, verseket: *Hibátlanul, önállóan mondja el – kevés hibával mondja el – nem tudja elmondani*

Olvasása: *biztos, helyesen intonáló – bizonytalan – akadozó*

Helyesírása: *hibátlan – kevés hibával ír – sok hibával ír*

• Német honismeret

A tanult szavakat, egyszerű mondatokat, kérdéseket: *megérti, ezekre megfelelően reagál – részben érti – nem érti*

A tanult dalokat, verseket: *tudja – nagyrészt tudja – nem tudja*

A német nemzetiség múltját, hagyományait, szokásait: *ismeri – részben ismeri – nem ismeri*

Községünk múltját, német hagyományait, a helyi szokásokat: *ismeri – részben ismeri – nem ismeri*

Gyűjtőmunkát: *végzett – részben végzett – nem végzett*

• Dráma és tánc

Együttműködési képessége páros és csoportos munka során: *együttműködő – segítő – irányító – elfogadó – passzív*

Órai aktivitás: *szívesen részt vesz a munkában – megfelelő – bátortalan*

Mozgáskészsége: *kiváló – jó – megfelelő – gyenge*

Mondókák, énekek, néprajzi ismeretei: *pontos – pontatlan – megfelelő – hiányos*

Táncmotívumok ismerete: *kiváló – jó – megfelelő – gyenge*

Ritmuserzéke: *kiváló – jó – megfelelő – gyenge*

• Etika / Hit- és erkölcsstan

A szituációs- és szerepjátékokban *önként, szívesen – rábeszélésre – illetve egyáltalán nem vesz részt.*

A beszélgetésekben *aktív – kevésbé aktív – passzív.*

A rajzos feladatait *igényesen – önállóan – segítséggel végzi el.*

Az eddig tanult fogalmakat *érti, jól használja – többnyire érti, általában jól használja – nem érti.*

3.8.1.2. Értékelés

Osztályzásra az öt érdemjegy szolgál. (Kivétel az első osztály félévkor és tanév végén, illetve a második osztály félévkor.) 5-jeles/; 4- jó, 3- közepes, 2- elégséges, 1- elégtelen. Az osztályzás a pedagógus joga, aki elbírálásáért személyében felelős.

Minden tanulónak, minden tantárgyból havonta legalább egy osztályzata legyen feleletei, írásbeli munkája alapján. Az osztályzatot a felelővel közölni kell, rövid indoklással. A tanuló valamennyi érdemjegyről az ellenőrző könyvben értesíteni kell a szülőket. A tantárgyi osztályzat nem lehet fegyelmezési eszköz. Iskolánk pedagógusai alkalmazzák a fejlesztő értékelést.

5 – jeles, amennyiben a tanuló a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz, ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes, pontosan, szabatosan fogalmaz, ki tudja fejezni a lényegét, tud önállóan és összefüggően beszélni. A tanév közben kapott érdemjegyeinek átlaga is ezt tükrözi.

4 – jó, amennyiben a tantervi követelményeket megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget.

3 – közepes, amennyiben a tantervi követelményeknek pontatlanul, hibákkal tesz eleget, ismeretei hiányosak, önálló munkára, önálló szóbeli kifejtésre csak nevelői segítséggel képes.

2 – elégséges, amennyiben a tanuló a tantárgyi minimum követelményeket teljesítette, azonban a tantervi követelményeknek csak súlyos hiányosságokkal tesz eleget. A továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik. Válaszaiban dominál az egyszavasság, fogalmakat nem ért, nem dolgozik önállóan.

1 – elégtelen: amennyiben a tantárgyi minimum követelményeket nem teljesítette.

A százalékos értékelés konvertálása numerikus értékeléssé (irányadó)

Százalék	Kapott osztályzat
90-100%	5
75-89%	4
60-74%	3
30-59%	2
0-29%	1

A pedagógus ezektől az értékhatároktól a dolgozat nehézsége és a tanulók képességeinek figyelembevételével eltérhet.

3.8.2. Írásbeli feladatok értékelése

A tanulók időszakos és rendszeres iskolai írásbeli beszámoltatása a pedagógiai munka szerves része. A nagyobb anyagrészt áttekintése segíti az összefüggések feltárását, erősíti a logikus gondolkodást, komplexitásra buzdít, fejleszti a mondanivaló összefüggő mondatokban való kifejtésének képességét, megkívánja a koncentrált munkát, a jó időbeosztást, stb.

Az írásbeli beszámoltatás fajtái

A.) Írásbeli felelet

Az írásbeli felelet a mindennapi számonkérés egyik formája. Ilyenkor a pedagógus egy – egy anyag rész vagy részismeret elsajátításának mértékét ellenőrizheti írásban rögzített kérdések, előre elkészített feladatlapok vagy a téma kidolgozásának segítségével. A nagyobb létszámú osztályokban való alkalmazása biztosítja a rendszeres ellenőrzést, és a szóban nehezen megnyilatkozó, önbizalomhiányban szenvedő diákoknak is segítség. Az írásbeli felelet értékelése érdemjeggyel történik. A pedagógus meglátása szerint bármikor alkalmazható, súlya a szóbeli feleletével azonos.

B.) Témazáró dolgozat.

A témazáró dolgozat egy – egy terjedelmesebb, összefüggő ismeretanyag ellenőrzésének eszköze. A pedagógustól komolyabb előkészítést, a diáktól elmélyültebb felkészülést kíván. Formája /kérdések, feladatlap, témakifejtés/ azonos az írásbeli feleletével, súlya viszont nagyobb. A témazáró dolgozat értékelése érdemjeggyel történik. A témazáró dolgozat érdemjegyének jelölésére a pedagógus – belátása szerint – a naplóban megkülönböztető jelzést alkalmazhat. A témazáró dolgozatot a pedagógus köteles előkészíteni, és előzetesen bejelenteni. Így biztosítható a közös munka hatékonysága és eredményessége. A tanulók túlterheltségét elkerülendő, egy tanítási napon lehetőleg 2 írásbeli témazáró dolgozatnál több ne legyen. Mindez feltételezi a pedagógusok közötti együttműködést, összehangolt munkát is.

3.8.3. Szóbeli feladatok értékelése

- Szóbeli felelet

A szóbeli felelet célja az ismeretek, a tantárgyi tudás számonkérése. A tanuló számot ad a tudásanyag megértéséről, a megértett ismeret elsajátításának mértékéről. A szóbeli felelet fejleszti a beszédkészséget, a mondanivaló összefüggő mondatokban való kifejtésének képességét, erősíti a logikus gondolkodást. A tudásszint rendszeres ellenőrzése elengedhetetlen, hiszen ez az alapja a tovább haladásnak.

- Kiselőadás és prezentáció

A kiselőadás célja az önálló beszámolás a tananyaggal összefüggő, de kutatómunkát igénylő ismeretek elsajátításáról. A kiselőadás alapja a kreatív otthoni felkészülés, a hatékony önálló ismeretszerzés. Az összefüggő szövegmondás fejleszti a szóbeli kifejezőkészséget, az anyanyelvi kommunikációt.

A prezentáció, amely feltételezi az információs társadalom technológiáinak magabiztos használatát, a főbb számítógépes ismereteket, élményszerűvé, érdekessé, szemléletessé teszi a tanulói beszámolót.

Mind a kiselőadás, mind a prezentáció kiváló lehetőséget nyújt a tantárgyak interdiszciplináris lehetőségeinek kiaknázására.

Szóbeli feladatok értékelése

A szóbeli értékelés a tanár által érdemjeggyel történhet, ez mindenképpen motiváló erejű. A szöveges tanári értékelés mellett fontos a tanulók megerősítő, illetve kritikai hozzászólása, mindez a további munka fontos feltétele.

Az alsó tagozatos pedagógia fontos eleme a beszédkészség fejlesztése. A tananyag jelentős részét is szóban sajátítják el a tanulók. Így elengedhetetlen, hogy ezeket rendszeresen számonkérjük.

A szóbeli beszámoltatás fajtái:

- Szóbeli felelet: A tanult ismeretek tanítói kérdésre, vagy összefüggő mondatokban történő visszaadása. Ez a pedagógus meglátása szerint bármikor alkalmazható, érdemjeggyel értékelhető.
- Kiselőadás: Előzetesen kiadott téma, illetve írott anyag alapján a tanuló beszámol a tanító irányításával. A téma és az anyag terjedelme igazodjon az adott tanuló képességeihez. Az értékelés a tanító belátása szerint történjen.
- Memoriterek felmondása: Mondókák, versek, rövid szövegek felmondása fejlesztőleg hat a memóriára, a beszédtechnikára, helyes kiejtésre, hangsúlyozásra. Azok a gyerekek is bátrabban megszólalnak tanult szöveggel, akik rosszabb beszédkészségük vagy szegényesebb szókincsük miatt bátortalanabbak. Érdemjeggyel értékelhető.
- Hangos olvasás értékelése: Az alsós pedagógiai munkába lényeges helyet foglal el a kifejező, hangsúlyos, szép olvasás. Ezt rendszeresen számonkérjük. Bármelyik előzetesen megismert olvasmány hangos olvasása számon kérhető és érdemjeggyel értékelhető.

A tanulók tanulmányi munkájának mérése, értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az előzetes tudás, készség, képesség, tanulói hozzáállás és viszonyulás felmérése (diagnosztikus mérés) tanítási óra, tanítási egység, téma vagy program megkezdése előtt
- diagnosztikus mérés formái:
  - a.) értékeléskor az egyéni sajátosságok, pedagógia célok figyelembevételére értékelés eredményének felhasználása a pedagógiai tervező munka során
  - b.) tanulási folyamat során több alkalommal tájékoztató jellegű ellenőrzésértékelés
- formatív értékelés formái:

c.) összegző értékelés alkalmazása a folyamatok, rész pedagógia folyamatok, kisebb egységek végén

• szummatív értékelés formái:

d.) negyedéves és háromnegyed éves szöveges értékelés (magatartás és szorgalom)

e.) első és második évfolyamon első félévében szöveges értékelés

f.) első évfolyam tanév végén összegző értékelés szöveges módon történik

g.) 2-8. évfolyam érdemjegyek

Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

- Minimálisan havi egy osztályzatot kell adni félévente a tanulóknak a tantárgyakból.

- A heti 1 órás tantárgyakból félévente legalább 3-4 osztályzatot kell adni.

- A projektoktatás értékelési formái: osztályzattal.

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

Alsó tagozatos értékelés célja, feladata:

• objektív • következetes • személyre szóló • fejlesztő jellegű • ösztönző, motiváló • a tanuló egyéni képességeihez igazodó • az iskolai követelményrendszerre épülő

Alsó tagozatos értékelés formái: • diagnosztikus - helyzetfeltáró • formatív - fejlesztő • szummatív – összegző

Alsó tagozaton a tanulói fejlődés ellenőrzése, nyomon követése: • megfigyelés • beszélgetés • órai tanulói tevékenység • szóbeli feleletek, közlés • projekt feladatok • elkészített munkadarabok, alkotások • egyéni, páros és csoportmunkák • írásbeli feladatok javítása • röpdolgozatok • témazáró dolgozatok • félévi felmérések • versenyek eredményei • Magyar nyelv, magyar irodalom és matematika tantárgyakból 1-4. évfolyamon a tanulók teljesítményének ellenőrzése: • tanév elején bemeneti mérések • tanítási egységek, témák megkezdése előtt bemeneti mérések az előzetes tudás felmérésére • megfigyelések, csoportmunkák, projektek a munkafolyamat során • egységek lezárása előtt diagnosztizáló mérés, melynek eredménye a pedagógiai tervezés folyamatát alakítja • egységek lezárása végén összegző értékelés írásban vagy érdemjeggyel • félévi és év végi dolgozatok.

- Százalékos határok 1. osztályban: 100-90%: kiválóan megfelelt 75-89%. jól megfelelt 60-74%: megfelelt 60% alatt: felzárkóztatásra szorul.

- Értékelés: • első évfolyam első félévében szöveges értékelés, mely a tanító megfigyelésén és mérésein alapszik és részletes tájékoztatást ad a tanuló tantárgyi előre haladásáról, valamint a kompetenciák fejlődéséről (Kréta mondatbank) • első évfolyam végén, valamint második évfolyam félévében a tantárgyak szöveges értékelése • tantárgyi szöveges értékelés fokozatai:

1. Kiválóan megfelelt 2. Jól megfelelt 3. Megfelelt 4. Felzárkóztatásra szorul.

- Ha a tanuló az első évfolyamon nem tesz eleget a követelményeknek, akkor a tanuló munkája előkészítő évnak minősül, tanulmányait a szülő kérésére az első évfolyamon folytathatja • 2. évfolyam tanévének végéről minden tantárgyból érdemjeggyel értékelés • egy vagy két tantárgy elégtelen osztályzata esetén augusztus hónapban javító vizsga • három tantárgy elégtelen osztályzata esetén évismétlés • osztályfőnök dicsérő és elmarasztaló értékelései (házirend) • tantárgyi dicséret akkor adható, ha a tanuló a félév/tanév során kiválóan teljesített.

Felső tagozatos értékelés célja, feladata: • objektív • következetes • személyre szóló • fejlesztő jellegű • ösztönző, motiváló • a tanuló egyéni képességeihez igazodó • az iskolai követelményrendszerre épülő Felső tagozatos értékelés formái: • diagnosztikus - helyzetfeltáró • formatív - fejlesztő • szummatív – összegző.

Felső tagozaton a tanulói fejlődés ellenőrzése, nyomon követése: • megfigyelés • beszélgetés • órai tanulói tevékenység • szóbeli feleletek, közlés • projekt feladatok • elkészített

munkadarabok, alkotások • egyéni, páros és csoportmunkák • írásbeli feladatok javítása • röpdolgozatok • témazáró dolgozatok • félévi felmérések • versenyek eredményei.

Az egyes tantárgyak tanítása során, 5-8. évfolyamon, a tanulók teljesítményének ellenőrzése: • tanév elején bemeneti mérések • tanítási egységek, témák megkezdése előtt bemeneti mérések az előzetes tudás felmérésére • megfigyelések, csoportmunkák, projektek a munkafolyamat során • egységek lezárása előtt diagnosztizáló mérés, melynek eredménye a pedagógiai tervezés folyamatát alakítja • egységek lezárása végén összegző értékelés érdemjeggyel • félévi és év végi dolgozatok, témazárók súlyozott számítása.

- Értékelés: • Minden tantárgyból érdemjeggyel értékelünk • Osztályfőnök dicsérő és elmarasztaló értékelései (házirend) • Tantárgyi dicséret akkor adható, ha a tanuló a félév/tanév során kiválóan teljesített.

3.8.4. Az e-napló használata

Az iskola a Kréta e-naplót és e-ellenőrzőt használja. A szülőket kiértékeljük a hozzáférési kódokról. Az e-naplóban a pedagógus üzeneteket is tud küldeni a szülőknek. Minden tanuló kap papír alapú ellenőrzőt, tájékoztató füzetet, melyben a szülő igazolhatja a hiányzásokat, ide kerülnek be az üzenetek, információk és a félévi értesítő, de az osztályzatok nem kerülnek beírásra. A szülő írásbeli kérése, nyilatkozata alapján papír alapú ellenőrzőbe is bekerülhetnek az érdemjegyek.

3.8.5. Az osztályzatok súlyozása, átlagok

Az e-naplóban beállított súlyozás: Minden érdemjegy 100 %-ot ér. A témazáró dolgozatok 200 %-ot, a füzetvezetésre adott osztályzatok 50 %-os súlyozásúak.

A félévi és a tanév végi osztályzatok átlagai: érdemjegyet hat tizedig lefelé, afölött általában felfelé kerekítünk. Érdemjegy 75 százaléka fölött kötelező a magasabb érdemjegyet adni.

3.9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni /egyéb napközis vagy egyéb tanulószobai/ felkészüléshez adott írásbeli és szóbeli feladatok segítik az elsajátított új ismeret bevéését, elmélyítését, valamint a kellően el nem sajátított ismeretek feltárását. A koncentrált önálló munka a befogadási folyamat fontos része. Az írásbeli és szóbeli házi feladatok elkészítése, számonkérése, ellenőrzése egymásra épülő lépcsőfokok.

- Időben hosszabb és elmélyültebb felkészülést igénylő írásbeli és szóbeli házi feladat adható akkor, ha nem másnap történik a számonkérés. Ilyenkor a pedagógus a tanulók tervszerű időbeosztására támaszkodhat.
- Hétvégére házi feladat – a mindenkori körülmények figyelembevételével /Pl. felkészülés írásbeli vagy szóbeli témazáró beszámolóra/, a pedagógus egyéni belátására – a fenti szempontok alapján adható, vagy el is hagyható.
- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

3.10. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az első évfolyamot a szülő kérésére, a pedagógus javaslatára a tanuló megismételheti. A magasabb évfolyamokon erre nincs lehetőség. A tanuló a helyi tantervben meghatározott követelmények teljesítésével léphet magasabb évfolyamba. Amennyiben nem teljesíti a tanuló a minimum követelményeket tanév végén és 1-3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet. Ha háromnál több tantárgyból nem teljesíti a követelményeket, akkor az évfolyamot meg kell ismételnie.

A vizsgaszabályzat tartalmazza azokat az eseteket, amikor mulasztás vagy egyéb okból osztályozó vizsgát, különbözeti vizsgát kell tennie a tanulónak.

3.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

3.11.1. Csoportbontás

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk alsó és felső tagozaton a német nyelvet és felső tagozaton a matematikát is, az éves tantárgyfelosztás függvényében. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására. A csoportbontás megszervezése a tanulók német nyelvi és matematikai készségük, tudásuk felmérése alapján történik. Az alsó tagozaton a német nyelv csoportbontása a névsor felezésével történik, a felsőtagozaton nívócsoportokban tanítjuk a német nyelvet és a matematikát, kiemelt célok a felzárkóztatás és a tehetséggondozás.

A csoportokba való átjárhatóság: A tanulmányok közben, a némettanár javaslatára az intézményvezető engedélyezheti a másik csoportba való átmenetet félévkor vagy tanév végén, de tanév közben nem lehet átmenni a másik csoportba.

Az alsó, illetve a felső tagozaton, bármely más tantárgyból is szervezhető csoportbontás a magas létszámú osztályokban, szakmai indokok figyelembevételével, az éves tantárgyfelosztás függvényében. Célunk, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson az alapkészségek, a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására

3.11.2. Egyéb foglalkozások

Egyéb foglalkozásokat délután szakköri formában szervezünk. A szakkörre való beiratkozással a szülő és a gyermek tudomásul veszi, hogy a tanuló a tanév végéig köteles a szakköri foglalkozásokon részt venni. A szakkörrel való kiiratkozás különösen indokolt esetben írásban történik.

Egyéb foglalkozásnak számít továbbá a korrepetálás és a tehetséggondozás is, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások. Alsó tagozaton napközi, felső tagozaton tanulószoba elnevezést használunk. Iskolánk fontosnak tartja a **tehetséggondozást**. A tehetséggondozás **kiemelt területei**: Német nemzetiségi nyelv, rajz és vizuális kultúra, sport, sakk. E foglalkozások megszervezése a tantárgyfelosztás készítése során a lehetőségek ismeretében történik.

3.12. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A Vhr 81. § (1) Az iskola a pedagógiai programjában meghatározott mérési időszakban és mérési módszer alkalmazásával tanévenként, a felsős évfolyamára kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát.

A fizikai fittségmérési rendszer a **NETFIT**, vagyis a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt elnevezést kapta. A NETFIT 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két, illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába. A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, minden tanév január-május időszakában.

A mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése

szempontjából szükséges intézkedéseket. A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják.

A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok, illetve az elért eredményekhez tartozó pontszámok:

netfit											
Nem	BMI (kg/m ²)				Nem	Testzsírszázalék (%)					
	Sovány	Egészség-zóna				Sovány	Egészség-zóna				
10	< 16,0	16,0-16,9	17,0-17,9	18,0-18,9	10	< 10,0	10,0-14,9	15,0-19,9	20,0-24,9	25,0-29,9	30,0-34,9
9	< 16,1	16,1-17,0	17,1-18,0	18,1-19,0	9	< 10,1	10,1-15,0	15,1-20,0	20,1-25,0	25,1-29,9	30,0-34,9
8	< 16,2	16,2-17,1	17,2-18,1	18,2-19,1	8	< 10,2	10,2-15,1	15,2-20,1	20,2-25,1	25,2-29,9	30,0-34,9
7	< 16,3	16,3-17,2	17,3-18,2	18,3-19,2	7	< 10,3	10,3-15,2	15,3-20,2	20,3-25,2	25,3-29,9	30,0-34,9
6	< 16,4	16,4-17,3	17,4-18,3	18,4-19,3	6	< 10,4	10,4-15,3	15,4-20,3	20,4-25,3	25,4-29,9	30,0-34,9
5	< 16,5	16,5-17,4	17,5-18,4	18,5-19,4	5	< 10,5	10,5-15,4	15,5-20,4	20,5-25,4	25,5-29,9	30,0-34,9
4	< 16,6	16,6-17,5	17,6-18,5	18,6-19,5	4	< 10,6	10,6-15,5	15,6-20,5	20,6-25,5	25,6-29,9	30,0-34,9
3	< 16,7	16,7-17,6	17,7-18,6	18,7-19,6	3	< 10,7	10,7-15,6	15,7-20,6	20,7-25,6	25,7-29,9	30,0-34,9
2	< 16,8	16,8-17,7	17,8-18,7	18,8-19,7	2	< 10,8	10,8-15,7	15,8-20,7	20,8-25,7	25,8-29,9	30,0-34,9
1	< 16,9	16,9-17,8	17,9-18,8	18,9-19,8	1	< 10,9	10,9-15,8	15,9-20,8	20,9-25,8	25,9-29,9	30,0-34,9
0	< 17,0	17,0-17,9	18,0-18,9	19,0-19,9	0	< 11,0	11,0-15,9	16,0-20,9	21,0-25,9	26,0-29,9	30,0-34,9
10	< 17,1	17,1-18,0	18,1-19,0	19,1-19,9	10	< 11,1	11,1-16,0	16,1-21,0	21,1-26,0	26,1-29,9	30,0-34,9
9	< 17,2	17,2-18,1	18,2-19,1	19,2-19,9	9	< 11,2	11,2-16,1	16,2-21,1	21,2-26,1	26,2-29,9	30,0-34,9
8	< 17,3	17,3-18,2	18,3-19,2	19,3-19,9	8	< 11,3	11,3-16,2	16,3-21,2	21,3-26,2	26,3-29,9	30,0-34,9
7	< 17,4	17,4-18,3	18,4-19,3	19,4-19,9	7	< 11,4	11,4-16,3	16,4-21,3	21,4-26,3	26,4-29,9	30,0-34,9
6	< 17,5	17,5-18,4	18,5-19,4	19,5-19,9	6	< 11,5	11,5-16,4	16,5-21,4	21,5-26,4	26,5-29,9	30,0-34,9
5	< 17,6	17,6-18,5	18,6-19,5	19,6-19,9	5	< 11,6	11,6-16,5	16,6-21,5	21,6-26,5	26,6-29,9	30,0-34,9
4	< 17,7	17,7-18,6	18,7-19,6	19,7-19,9	4	< 11,7	11,7-16,6	16,7-21,6	21,7-26,6	26,7-29,9	30,0-34,9
3	< 17,8	17,8-18,7	18,8-19,7	19,8-19,9	3	< 11,8	11,8-16,7	16,8-21,7	21,8-26,7	26,8-29,9	30,0-34,9
2	< 17,9	17,9-18,8	18,9-19,8	19,9-19,9	2	< 11,9	11,9-16,8	16,9-21,8	21,9-26,8	26,9-29,9	30,0-34,9
1	< 18,0	18,0-18,9	19,0-19,9	20,0-20,9	1	< 12,0	12,0-16,9	17,0-21,9	22,0-26,9	27,0-29,9	30,0-34,9
0	< 18,1	18,1-19,0	19,1-19,9	20,0-20,9	0	< 12,1	12,1-17,0	17,1-22,0	22,1-27,0	27,1-29,9	30,0-34,9
10	< 18,2	18,2-19,1	19,2-19,9	20,0-20,9	10	< 12,2	12,2-17,1	17,2-22,1	22,2-27,1	27,2-29,9	30,0-34,9
9	< 18,3	18,3-19,2	19,3-19,9	20,0-20,9	9	< 12,3	12,3-17,2	17,3-22,2	22,3-27,2	27,3-29,9	30,0-34,9
8	< 18,4	18,4-19,3	19,4-19,9	20,0-20,9	8	< 12,4	12,4-17,3	17,4-22,3	22,4-27,3	27,4-29,9	30,0-34,9
7	< 18,5	18,5-19,4	19,5-19,9	20,0-20,9	7	< 12,5	12,5-17,4	17,5-22,4	22,5-27,4	27,5-29,9	30,0-34,9
6	< 18,6	18,6-19,5	19,6-19,9	20,0-20,9	6	< 12,6	12,6-17,5	17,6-22,5	22,6-27,5	27,6-29,9	30,0-34,9
5	< 18,7	18,7-19,6	19,7-19,9	20,0-20,9	5	< 12,7	12,7-17,6	17,7-22,6	22,7-27,6	27,7-29,9	30,0-34,9
4	< 18,8	18,8-19,7	19,8-19,9	20,0-20,9	4	< 12,8	12,8-17,7	17,8-22,7	22,8-27,7	27,8-29,9	30,0-34,9
3	< 18,9	18,9-19,8	19,9-19,9	20,0-20,9	3	< 12,9	12,9-17,8	17,9-22,8	22,9-27,8	27,9-29,9	30,0-34,9
2	< 19,0	19,0-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	2	< 13,0	13,0-17,9	18,0-22,9	23,0-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
1	< 19,1	19,1-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	1	< 13,1	13,1-18,0	18,1-23,0	23,1-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
0	< 19,2	19,2-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	0	< 13,2	13,2-18,1	18,2-23,1	23,2-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
10	< 19,3	19,3-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	10	< 13,3	13,3-18,2	18,3-23,2	23,3-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
9	< 19,4	19,4-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	9	< 13,4	13,4-18,3	18,4-23,3	23,4-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
8	< 19,5	19,5-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	8	< 13,5	13,5-18,4	18,5-23,4	23,5-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
7	< 19,6	19,6-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	7	< 13,6	13,6-18,5	18,6-23,5	23,6-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
6	< 19,7	19,7-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	6	< 13,7	13,7-18,6	18,7-23,6	23,7-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
5	< 19,8	19,8-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	5	< 13,8	13,8-18,7	18,8-23,7	23,8-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
4	< 19,9	19,9-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	4	< 13,9	13,9-18,8	18,9-23,8	23,9-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
3	< 20,0	20,0-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	3	< 14,0	14,0-18,9	19,0-23,9	24,0-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
2	< 20,1	20,1-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	2	< 14,1	14,1-19,0	19,1-24,0	24,1-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
1	< 20,2	20,2-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	1	< 14,2	14,2-19,1	19,2-24,1	24,2-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
0	< 20,3	20,3-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	0	< 14,3	14,3-19,2	19,3-24,2	24,3-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
10	< 20,4	20,4-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	10	< 14,4	14,4-19,3	19,4-24,3	24,4-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
9	< 20,5	20,5-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	9	< 14,5	14,5-19,4	19,5-24,4	24,5-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
8	< 20,6	20,6-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	8	< 14,6	14,6-19,5	19,6-24,5	24,6-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
7	< 20,7	20,7-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	7	< 14,7	14,7-19,6	19,7-24,6	24,7-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
6	< 20,8	20,8-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	6	< 14,8	14,8-19,7	19,8-24,7	24,8-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
5	< 20,9	20,9-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	5	< 14,9	14,9-19,8	19,9-24,8	24,9-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
4	< 21,0	21,0-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	4	< 15,0	15,0-19,9	20,0-24,9	25,0-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
3	< 21,1	21,1-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	3	< 15,1	15,1-20,0	20,1-25,0	25,1-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
2	< 21,2	21,2-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	2	< 15,2	15,2-20,1	20,2-25,1	25,2-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
1	< 21,3	21,3-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	1	< 15,3	15,3-20,2	20,3-25,2	25,3-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9
0	< 21,4	21,4-19,9	20,0-20,9	21,0-20,9	0	< 15,4	15,4-20,3	20,4-25,3	25,4-27,9	28,0-29,9	30,0-34,9

Nem	20 méteres állóképességi ingafutás teszt				
	Megtelt lávok száma	Megtelt távok száma	Megtelt távok száma	Megtelt távok száma	Egészségzóna
10	< 10	< 100 s	< 100 s	< 100 s	10 s
9	< 11	< 110 s	< 110 s	< 110 s	11 s
8	< 12	< 120 s	< 120 s	< 120 s	12 s
7	< 13	< 130 s	< 130 s	< 130 s	13 s
6	< 14	< 140 s	< 140 s	< 140 s	14 s
5	< 15	< 150 s	< 150 s	< 150 s	15 s
4	< 16	< 160 s	< 160 s	< 160 s	16 s
3	< 17	< 170 s	< 170 s	< 170 s	17 s
2	< 18	< 180 s	< 180 s	< 180 s	18 s
1	< 19	< 190 s	< 190 s	< 190 s	19 s
0	< 20	< 200 s	< 200 s	< 200 s	20 s

PLAKÁTOK

netfit

Életkor (év)	BMI (kg/m ²)				Állapot	Testzsírszázalék (%)			
	Savány	Egészség-zóna	Fej szű	Fokozott fejlesztés szükséges		Savány	Egészség-zóna	Fej szű	Fokozott fejlesztés szükséges
10-11	< 16,1	16,2-18,9	19,0-24,9	25,0-31,9	●	< 10,0	10,1-14,9	15,0-22,9	23,0-31,9
12-13	< 16,6	16,7-19,3	19,4-25,3	25,4-32,3	●	< 10,5	10,6-15,4	15,5-23,4	23,5-32,4
14-15	< 17,1	17,2-20,0	20,1-26,0	26,1-33,0	●	< 10,7	10,8-15,6	15,7-23,6	23,7-32,6
16-17	< 17,6	17,7-20,5	20,6-26,5	26,6-33,5	●	< 10,9	11,0-15,8	15,9-23,8	23,9-32,8
18-19	< 18,1	18,2-21,0	21,1-27,0	27,1-34,0	●	< 11,1	11,2-16,0	16,1-24,0	24,1-33,0
20-21	< 18,6	18,7-21,5	21,6-27,5	27,6-34,5	●	< 11,3	11,4-16,2	16,3-24,2	24,3-33,2
22-23	< 19,1	19,2-22,0	22,1-28,0	28,1-35,0	●	< 11,5	11,6-16,4	16,5-24,4	24,5-33,4
24-25	< 19,6	19,7-22,5	22,6-28,5	28,6-35,5	●	< 11,7	11,8-16,6	16,7-24,6	24,7-33,6
26-27	< 20,1	20,2-23,0	23,1-29,0	29,1-36,0	●	< 11,9	12,0-16,8	16,9-24,8	24,9-33,8
28-29	< 20,6	20,7-23,5	23,6-29,5	29,6-36,5	●	< 12,1	12,2-17,0	17,1-25,0	25,1-34,0
30-31	< 21,1	21,2-24,0	24,1-30,0	30,1-37,0	●	< 12,3	12,4-17,2	17,3-25,2	25,3-34,2
32-33	< 21,6	21,7-24,5	24,6-30,5	30,6-37,5	●	< 12,5	12,6-17,4	17,5-25,4	25,5-34,4
34-35	< 22,1	22,2-25,0	25,1-31,0	31,1-38,0	●	< 12,7	12,8-17,6	17,7-25,6	25,7-34,6
36-37	< 22,6	22,7-25,5	25,6-31,5	31,6-38,5	●	< 12,9	13,0-17,8	17,9-25,8	25,9-34,8
38-39	< 23,1	23,2-26,0	26,1-32,0	32,1-39,0	●	< 13,1	13,2-18,0	18,1-26,0	26,1-35,0
40-41	< 23,6	23,7-26,5	26,6-32,5	32,6-39,5	●	< 13,3	13,4-18,2	18,3-26,2	26,3-35,2
42-43	< 24,1	24,2-27,0	27,1-33,0	33,1-40,0	●	< 13,5	13,6-18,4	18,5-26,4	26,5-35,4
44-45	< 24,6	24,7-27,5	27,6-33,5	33,6-40,5	●	< 13,7	13,8-18,6	18,7-26,6	26,7-35,6
46-47	< 25,1	25,2-28,0	28,1-34,0	34,1-41,0	●	< 13,9	14,0-18,8	18,9-26,8	26,9-35,8
48-49	< 25,6	25,7-28,5	28,6-34,5	34,6-41,5	●	< 14,1	14,2-19,0	19,1-27,0	27,1-36,0
50-51	< 26,1	26,2-29,0	29,1-35,0	35,1-42,0	●	< 14,3	14,4-19,2	19,3-27,2	27,3-36,2
52-53	< 26,6	26,7-29,5	29,6-35,5	35,6-42,5	●	< 14,5	14,6-19,4	19,5-27,4	27,5-36,4
54-55	< 27,1	27,2-30,0	30,1-36,0	36,1-43,0	●	< 14,7	14,8-19,6	19,7-27,6	27,7-36,6
56-57	< 27,6	27,7-30,5	30,6-36,5	36,6-43,5	●	< 14,9	15,0-19,8	19,9-27,8	27,9-36,8
58-59	< 28,1	28,2-31,0	31,1-37,0	37,1-44,0	●	< 15,1	15,2-20,0	20,1-28,0	28,1-37,0
60-61	< 28,6	28,7-31,5	31,6-37,5	37,6-44,5	●	< 15,3	15,4-20,2	20,3-28,2	28,3-37,2
62-63	< 29,1	29,2-32,0	32,1-38,0	38,1-45,0	●	< 15,5	15,6-20,4	20,5-28,4	28,5-37,4
64-65	< 29,6	29,7-32,5	32,6-38,5	38,6-45,5	●	< 15,7	15,8-20,6	20,7-28,6	28,7-37,6
66-67	< 30,1	30,2-33,0	33,1-39,0	39,1-46,0	●	< 15,9	16,0-20,8	20,9-28,8	28,9-37,8
68-69	< 30,6	30,7-33,5	33,6-39,5	39,6-46,5	●	< 16,1	16,2-21,0	21,1-29,0	29,1-38,0
70-71	< 31,1	31,2-34,0	34,1-40,0	40,1-47,0	●	< 16,3	16,4-21,2	21,3-29,2	29,3-38,2
72-73	< 31,6	31,7-34,5	34,6-40,5	40,6-47,5	●	< 16,5	16,6-21,4	21,5-29,4	29,5-38,4
74-75	< 32,1	32,2-35,0	35,1-41,0	41,1-48,0	●	< 16,7	16,8-21,6	21,7-29,6	29,7-38,6
76-77	< 32,6	32,7-35,5	35,6-41,5	41,6-48,5	●	< 16,9	17,0-21,8	21,9-29,8	29,9-38,8
78-79	< 33,1	33,2-36,0	36,1-42,0	42,1-49,0	●	< 17,1	17,2-22,0	22,1-30,0	30,1-39,0
80-81	< 33,6	33,7-36,5	36,6-42,5	42,6-49,5	●	< 17,3	17,4-22,2	22,3-30,2	30,3-39,2
82-83	< 34,1	34,2-37,0	37,1-43,0	43,1-50,0	●	< 17,5	17,6-22,4	22,5-30,4	30,5-39,4
84-85	< 34,6	34,7-37,5	37,6-43,5	43,6-50,5	●	< 17,7	17,8-22,6	22,7-30,6	30,7-39,6
86-87	< 35,1	35,2-38,0	38,1-44,0	44,1-51,0	●	< 17,9	18,0-22,8	22,9-30,8	30,9-39,8
88-89	< 35,6	35,7-38,5	38,6-44,5	44,6-51,5	●	< 18,1	18,2-23,0	23,1-31,0	31,1-40,0
90-91	< 36,1	36,2-39,0	39,1-45,0	45,1-52,0	●	< 18,3	18,4-23,2	23,3-31,2	31,3-40,2
92-93	< 36,6	36,7-39,5	39,6-45,5	45,6-52,5	●	< 18,5	18,6-23,4	23,5-31,4	31,5-40,4
94-95	< 37,1	37,2-40,0	40,1-46,0	46,1-53,0	●	< 18,7	18,8-23,6	23,7-31,6	31,7-40,6
96-97	< 37,6	37,7-40,5	40,6-46,5	46,6-53,5	●	< 18,9	19,0-23,8	23,9-31,8	31,9-40,8
98-99	< 38,1	38,2-41,0	41,1-47,0	47,1-54,0	●	< 19,1	19,2-24,0	24,1-32,0	32,1-41,0
100	< 38,6	38,7-41,5	41,6-47,5	47,6-54,5	●	< 19,3	19,4-24,2	24,3-32,2	32,3-41,2

BMI	Egészségzóna			
	10-11	12-13	14-15	16-17
< 16,1	10	11	12	13
16,2-18,9	12	13	14	15
19,0-24,9	14	15	16	17
25,0-31,9	16	17	18	19
32,0-39,9	18	19	20	21
40,0-47,9	20	21	22	23
48,0-55,9	22	23	24	25
56,0-63,9	24	25	26	27
64,0-71,9	26	27	28	29
72,0-79,9	28	29	30	31
80,0-87,9	30	31	32	33
88,0-95,9	32	33	34	35
96,0-103,9	34	35	36	37
104,0-111,9	36	37	38	39
112,0-119,9	38	39	40	41
120,0-127,9	40	41	42	43
128,0-135,9	42	43	44	45
136,0-143,9	44	45	46	47
144,0-151,9	46	47	48	49
152,0-159,9	48	49	50	51
160,0-167,9	50	51	52	53
168,0-175,9	52	53	54	55
176,0-183,9	54	55	56	57
184,0-191,9	56	57	58	59
192,0-199,9	58	59	60	61
200,0-207,9	60	61	62	63
208,0-215,9	62	63	64	65
216,0-223,9	64	65	66	67
224,0-231,9	66	67	68	69
232,0-239,9	68	69	70	71
240,0-247,9	70	71	72	73
248,0-255,9	72	73	74	75
256,0-263,9	74	75	76	77
264,0-271,9	76	77	78	79
272,0-279,9	78	79	80	81
280,0-287,9	80	81	82	83
288,0-295,9	82	83	84	85
296,0-303,9	84	85	86	87
304,0-311,9	86	87	88	89
312,0-319,9	88	89	90	91
320,0-327,9	90	91	92	93
328,0-335,9	92	93	94	95
336,0-343,9	94	95	96	97
344,0-351,9	96	97	98	99
352,0-359,9	98	99	100	101
360,0-367,9	100	101	102	103
368,0-375,9	102	103	104	105
376,0-383,9	104	105	106	107
384,0-391,9	106	107	108	109
392,0-399,9	108	109	110	111
400,0-407,9	110	111	112	113
408,0-415,9	112	113	114	115
416,0-423,9	114	115	116	117
424,0-431,9	116	117	118	119
432,0-439,9	118	119	120	121
440,0-447,9	120	121	122	123
448,0-455,9	122	123	124	125
456,0-463,9	124	125	126	127
464,0-471,9	126	127	128	129
472,0-479,9	128	129	130	131
480,0-487,9	130	131	132	133
488,0-495,9	132	133	134	135
496,0-503,9	134	135	136	137
504,0-511,9	136	137	138	139
512,0-519,9	138	139	140	141
520,0-527,9	140	141	142	143
528,0-535,9	142	143	144	145
536,0-543,9	144	145	146	147
544,0-551,9	146	147	148	149
552,0-559,9	148	149	150	151
560,0-567,9	150	151	152	153
568,0-575,9	152	153	154	155
576,0-583,9	154	155	156	157
584,0-591,9	156	157	158	159
592,0-599,9	158	159	160	161
600,0-607,9	160	161	162	163
608,0-615,9	162	163	164	165
616,0-623,9	164	165	166	167
624,0-631,9	166	167	168	169
632,0-639,9	168	169	170	171
640,0-647,9	170	171	172	173
648,0-655,9	172	173	174	175
656,0-663,9	174	175	176	177
664,0-671,9	176	177	178	179
672,0-679,9	178	179	180	181
680,0-687,9	180	181	182	183
688,0-695,9	182	183	184	185
696,0-703,9	184	185	186	187
704,0-711,9	186	187	188	189
712,0-719,9	188	189	190	191
720,0-727,9	190	191	192	193
728,0-735,9	192	193	194	195
736,0-743,9	194	195	196	197
744,0-751,9	196	197	198	199
752,0-759,9	198	199	200	201
760,0-767,9	200	201	202	203
768,0-775,9	202	203	204	205
776,0-783,9	204	205	206	207
784,0-791,9	206	207	208	209
792,0-799,9	208	209	210	211
800,0-807,9	210	211	212	213
808,0-815,9	212	213	214	215
816,0-823,9	214	215	216	217
824,0-831,9	216	217	218	219
832,0-839,9	218	219	220	221
840,0-847,9	220	221	222	223
848,0-855,9	222	223	224	225
856,0-863,9	224	225	226	227
864,0-871,9	226	227	228	229
872,0-879,9	228	229	230	231
880,0-887,9	230	231	232	233
888,0-895,9	232	233	234	235
896,0-903,9	234	235	236	237
904,0-911,9	236	237	238	239
912,0-919,9	238	239	240	241
920,0-927,9	240	241	242	243
928,0-935,9	242	243	244	245
936,0-943,9	244	245	246	247
944,0-951,9				

3.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

2.13.1 A magatartás értékelésének elvei

A havi magatartás érdemjegyeket az osztályfőnökök vezetésével az osztály közössége javasolja, melyeket a nevelőtestület érvényesít a havi munkaértekezleteken. A javaslatnál figyelembe kell venni a tanuló folyamatos, az órák alatt és az óráközi szünetekben tanúsított viselkedését, társaihoz való viszonyát, a hiányzásokat, a késéseket, cselekedetei ismert indítékait. A félévi és az év végi értékelés előkészítéseként havonta értékeli a tanulók magatartását az osztályfőnök, az osztály közössége. Az értékelés segítő szándékú, előremutató, figyelembe veszi a gyerek egész személyiségének változását. Az osztályban tanító tanárok, az ügyeletes nevelők figyelemmel kísérik az értékelést, észrevételeiket azonnal jelzik az osztályfőnököknek. A tanulók e-ellenőrzője tükrözi az értékelést. Félévkor és tanév végén a nevelőtestület a havi érdemjegyek és az osztályfőnök javaslata alapján dönt a félévi és a tanév végi magatartás jegyekről.

A tanuló magatartása

Példás: /5/ a magatartása annak a tanulónak, aki a tanórán koncentráltan figyel, a másik ember, - tanár vagy diák- munkáját megbecsüli. Mindig vigyáz mások és saját testi épségére, kerüli a testi és szóbeli durvaságot, a nemtelen, alantas, trágár beszédet. Közösségi munkákban aktívan részt vállal, vállalt feladatait maradéktalanul teljesíti. Iskolán kívül is tisztelettudó a felnőttekkel és társaival, kerüli az egészségkárosító szenvedélyeket /dohányzás, drog, stb/. Nincs igazolatlan mulasztása, nem késik, pontosan jár iskolába.

Jó /4/: a magatartás, ha kötelességeit teljesíti, a rábízott feladatokat elvégzi, társaihoz való viszonya jó, iskolai és iskolán kívüli magatartása jó, a viselkedésében előforduló kisebb hiányosságokat igyekszik kijavítani.

Változó /3/: a tanuló magatartása, ha figyelmen kívül hagyja a házirend előírásait, saját kötelességeit csak részben teljesíti. Iskolai és iskolán kívüli magatartásával kapcsolatban kisebb kifogások merülnek fel, vét az emberi kapcsolattartás elemi szabályai ellen, a közösségre negatív irányba hat.

Rossz /2/: a tanuló magatartása, ha hanyag. Munkájával és fegyelmezettségével közössége fejlődését súlyosan hátráltatja, társainak rossz példát mutat. Folyamatosan vét az iskolai és iskolán kívüli magatartási szabályok ellen. Tanítási órákon akadályozza tanárait a munkában, és társait az ismeretszerzésben. Viselkedésének hiányosságaira több alkalommal is figyelmeztetni kell. Az osztályfőnök – intézményvezetői-szintű figyelmeztetésekről az ellenőrzőn keresztül a szülők is értesítést kapnak.

3.13.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A havi szorgalom érdemjegyeket az osztályfőnökök vezetésével az osztály közössége javasolja, melyeket a nevelőtestület érvényesít a havi munkaértekezleteken. A javaslatnál figyelembe kell venni a tanuló addigi teljesítményeihez mért változásokat, a képességeit. A félévi és az év végi értékelés előkészítéseként havonta értékeli a tanulók szorgalmát az osztályfőnök, az osztály közössége. Az értékelés segítő szándékú, előremutató, figyelembe veszi a gyerek egész személyiségének változását. Az osztályban tanító tanárok, az ügyeletes nevelők figyelemmel kísérik az értékelést, észrevételeiket azonnal jelzik az osztályfőnököknek. A tanulók ellenőrzője tükrözi az értékelést.

Példás /5/: a tanuló szorgalma, ha képességeinek megfelelően teljesít. Feladatait – házi feladata, egyéb tevékenységek – órákon és azon kívül is lelkiismeretesen és aktívan végzi el. A közösséget pozitív irányba befolyásolja.

Jó /4/: a tanuló szorgalma, ha teljesítményében néha kisebb hiányosságok tapasztalhatók, de azokat korrigálja. Az órai munkájára az aktivitás jellemző.

Változó /3/: a tanuló szorgalma, ha teljesítménye ingadozó, felszerelése alkalmanként hiányos. Órákon gyakran passzív. A feladatai elvégzésére figyelmeztetni kell.

Hanyag /2/: a tanuló szorgalma, ha munkái gyakran hiányosak. Feladatait nem teljesíti, többszöri figyelmeztetés után sem végzi el a feladatait.

3.13.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

3.13.3.1. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

1. A jutalmazás alapja a tanulmányi munkában, a sportban, kulturális területen elért eredmény, jó közösségi teljesítmény, az iskola jó hírének növelése, a példás magatartás és szorgalom.

2. Jutalom egy-egy időszak eredményes munkájáért vagy valamely kiemelkedő teljesítményért adható. Ha a tanuló a tanítási szünetben elismerésre méltó cselekedetet hajt végre, a tanítás megkezdése után jutalomban részesíthető. A kiemelkedő eredményt elért tanulók jutalmazása a közösség előtt történik.

3. A tanulók elismerésének fokozatai és alkalmai:

- Szaktanári, napközis nevelői, szóbeli és írásbeli dicséret év közben az elért teljesítményhez kapcsolódik.

- Osztályfőnöki dicséret: az osztályközösség előtt a jó közösségi munkáért, példás magatartásért és szorgalomért adható.

- Intézményvezetői dicséretben a tanévzáró ünnepségen az a tanuló részesül, aki:

- minden tantárgyból jeles eredményt vagy

- minden tantárgyból jeles, egy tantárgyból jó eredményt

- tanulmányi versenyen, kulturális és sportvetélkedőn az iskola jó hírét növelő helyezést ért el.

- Tanév közben megyei, országos versenyeken elért kiemelkedő eredményért intézményvezetői dicséretet érdemel a tanuló.

- Nevelőtestületi dicséretéről a huzamosabb ideig tartó példamutató kötelezettségteljesítés, kiváló tanulmányi eredmény elismeréseként a nevelőtestület dönt.

- A nyolc évig kitűnő tanulmányi eredményt elért tanulónak „Kiváló diák” cím adományozható.

3.13.3.2. Az iskola elismerései, jutalmazás

1. Az ünnepélyes tanévzáró alkalmából a szülők, tanulók, pedagógusok, közössége előtt **jutalomkönyvek, oklevelek átadása** történik azoknak a tanulóknak, akik kitűnő vagy jeles tanulmányi eredményt és/vagy példamutató magatartást, illetve szorgalmat értek el a tanév során.

2. A tanév során, tanulmányi versenyen, az **országos döntőbe jutásért**, illetve ott elért eredményért szintén jutalomkönyvet kapnak a tanulók, melyet a tanévzáró ünnepségen kapnak meg.

3. „**Kiváló diák**” cím adományozása a 8. éven át kiemelkedően teljesítő tanulónak az ünnepélyes tanévzáró alkalmából.

4. „**Az Év diákja**” címet a nevelőtestület javaslata alapján kiválasztott diákok közül a Diákönkormányzat, a tanulók és a tantestület közösen szavazza meg a 8. osztályos tanulók közül, és a tanévzáró és ballagási ünnepségen kerül átadásra.

5. „**Az Év sportolója**” címet végzős nyolcadikosaink közül választja ki a testnevelő tanár a sokévi sportteljesítménye által. A díjat a tanévzáró és ballagási ünnepségen adjuk át.

6. Az ünnepélyes tanévzárón **emlékplakettet ajándékozunk** azoknak a szülőknek, támogatóknak, akik önzetlenül segítették az iskolát. A nyugdíjba vonuló pedagógusoknak is ezzel köszönjük meg munkájukat.

4. A Pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

4.1. A Pedagógiai Program módosítása

1. A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet:
  - az intézményvezető;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - a Szülői szervezet
  - az iskola fenntartója.
2. A Pedagógiai Programot módosítása esetén, a nevelőtestület elfogadása után, a Szülői Szervezetet és a Diákönkormányzatot véleményezési jog illeti meg, erről a Záradékbán nyilatkozatot kell beszerezni.
3. A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.
4. A módosított Pedagógiai Programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

4.2. A Pedagógiai Program érvénybe lépése

4.2.1. A Pedagógiai Program hatályba lépése

A módosított Pedagógiai Program hatályba lépésének ideje: **2021. szeptember 1.** A korábbi, ... elfogadott, és ..... iktatószámú Pedagógiai Program hatályát veszti. Helyette jelen Pedagógiai Program lép érvénybe a jóváhagyással egyidejűleg. A Pedagógiai Program korábbi helyi tanterve felmenő rendszerben veszti hatályát.

4.2.2. A Helyi tanterv 2020 hatályba lépése

Jelen Helyi tantervet teljességében a 2020-2021. tanévben, 2020. szeptember 1.-jétől alkalmazzuk. Felmenő rendszerben a módosítások, az új Helyi tanterv az 1. és az 5. évfolyamon kerül bevezetésre.

4.3. A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
2. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;
  - az intézményvezetőnél.
3. Az iskola honlapján, a *Különös közzétételi listában* megtekinthető a „Dokumentumok/Szabályzatok” menüpont alatt.

A pedagógiai program elfogadásának és módosításának legitimációs eljárásrendje

A pedagógiai programot, annak módosítását – az egyeztető fórumok véleményének kikérésével – a nevelőtestület fogadja el, és az intézményvezető hagyja jóvá, majd a fenntartó.

Egyeztető fórumok:

- a) szakmai munkaközösségek
- b) szülői szervezet
- c) diákönkormányzat
- d) intézményi tanács

A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre anyagi többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges.

A pedagógiai program felülvizsgálatának elvégzését, a nevelőtestület határozatát az iskola nevelőtestületének hitelesített jegyzőkönyvében kell dokumentálni. A jegyzőkönyvet az iskolai irattárban kell elhelyezni.

4. A Helyi tanterv mellékletei

Tantárgyi helyi tantervek

I. Helyi tanterv: Alsó tagozat: 1-4. évfolyam

II. Helyi tanterv: Felső tagozat: 5-8. évfolyam

5. Záró rendelkezések

A Pedagógiai Program módosítása csak a nevelőtestület elfogadásával és a Köznevelési törvény által meghatározott közösségek véleményével (Szakmai munkaközösségek, Diákönkormányzat, Szülői Szervezet, Intézményi Tanács) lehetséges.

A Pedagógiai Program véleményezése, elfogadása, jóváhagyása

1.) A nevelőtestület négy **szakmai munkaközössége** a ..... tartott nevelőtestületi értekezleten a Pedagógiai Programot megismerte, **véleményezési jogkörét gyakorolta**. A szakmai munkaközösségek az iskola Pedagógiai Programját elfogadásra javasolják.

Perbál, 2021.....

Szakmai munkaközösség-vezetők:

.....
 .....
 .....
 .....

2.) A Kis-forrás Német Nemzetiségi Általános Iskola Pedagógiai Programját a **Szülői Szervezet** a .....-n megtartott ülésén megismerte, megvitatta, **véleményezési jogkörét gyakorolta**. A Szülői Szervezet az iskolai Pedagógiai Programot elfogadásra javasolja.

Perbál, 2021.....

.....

A Szülői Szervezet elnöke

3.) A Kis-forrás Német Nemzetiségi Általános Iskola Pedagógiai Programját az **Intézményi Tanács** a .....-n megtartott ülésén megismerte, megvitatta, **véleményezési jogkörét gyakorolta**. A Szülői Szervezet az iskolai Pedagógiai Programot elfogadásra javasolja.

Perbál, 2021.....

.....

Az Intézményi Tanács elnöke

4.) A Kis-forrás Német Nemzetiségi Általános Iskola Pedagógiai Programját a **Diákönkormányzat** a .....-n megtartott ülésén megismerte, megvitatta, **véleményezési jogkörét gyakorolta**. A DÖK az iskolai Pedagógiai Programot elfogadásra javasolja.

Perbál, 2021.....

.....

A DÖK elnöke

5.) A **nevelőtestület** a .....tartott nevelőtestületi értekezleten **a Pedagógiai Programot**.....arányban ..... határozatszámmal **elfogadta**. A **Pedagógiai Program az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé**.

Perbál, 2021.....

.....
 A nevelőtestület képviselőjében

6. Jóváhagyás

Intézményvezetői jóváhagyás

A Kis-forrás Német Nemzetiségi Általános Iskola Pedagógiai Programját jóváhagyom.

Perbál, 2021. ....

.....
intézményvezető

Nyilatkozat

A pedagógiai program a fenntartóra nézve többlet kötelezettséget nem tartalmaz.

Perbál, 2021.....

.....
intézményvezető

Fenntartói ellenőrzés:

Érd, 2021. ....

.....

Rigó Katalin tankerületi igazgató